

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

محرری

سامی پاشا زاده سزایی

طابع و ناشری

اقدام ختنی صاحب امتیازی و باش محرری

احمد جودت

معارف نظارت جلیله سنک رخصتیله طبع او لمشدر

درسعادت - اقدام مطبعه‌ی

۱۳۱۶

L128

بديعه خام

بريازگوني اوكله دن صوکره چاميلجهده، جهت شاهيهسى
برمشجره ايله مzin، پيشكاهى منتظم بر باخچه ايله شاد
و خرم اولان قصرك ايجنده پاشانك طقوز ياشنده كى سوکيل
قىزى بديعه خام كىزمكە چيقاچنى جهته حاضر لاق كوردىلەو-
ودى. انكليز مرئىهسى مىس مقىنتوش، دادىسى بىرىنىل
قلفه، كوچك خلاينى نازين، آچىلوب قىانير اسكماللەر،
چاي طاقلىرى، بىچوق بىكلر! ... هېسى حاضر لەندى.
برمدت صوکره جلهسى، اطرافى بىول چام اغاجلىرى ايله
محاط بىسىك اوزرىنه نقل ايتدىلەر. برايكى بطنك حرمت
ايتدىكى اجدادىن مورۇث ذكائى ممتازى، علو جنابى،
رقت قابى، اصالىت خاقانىلە اشتەرار ايدەرك اطرافدە كى
كويىلىرلە «فقرا بىلەسى»، اصناف طاقنىك «اياقلى كتبخانە»،
احبا واوداسىنك «انسان كامل» ديدكارى بوياشا، ئى-

Türkiye Dîyanet Vakfı İslâm Arastirmaları Mektezi Kütüphanesi	
Demirbas No:	37637
Tasrif No:	T818 SAM. R

حالده کمال اعتنا ایله بکلارینه بر سفره قوریسیور دی . بوسفره
قوریلور کن ، بومهم وظیفه ایفا ایدیلیر کن بر طباق او ترک
اوستنه دوشرسه ياخود صراحی دولدیر دیغی زمان برا یکی
دامله سو سفره یه دو کیلو رسه ممتد ققهه لره سبب اولور دی .
ایشته برو وقوعات مهمه نک اشای جریانشده قارشو کی
مشجره نک ایچنده آجی آجی بر قوش سسیله بر قناد چیر -
پاتیسی ایشیدل دی . بر آتماجه ، آونی ، بر کوچک قوشی
قو والیور دی . بو کوچک قوش صاری غاغه سی آجیق
اولدیفی حالده ، یارمه لی بر کوکل کی چیر پنه رق بدیعه نک
سفره سندن اون آدمیم او زاق بریره دوشنبه آتماجه
ایکیستنک ده او جلری بربالرینه دکه جلک صورتنه قنادرلی
قیا یه رق آوینک او زرینه سوزل دی . پنجه سی کپیدیکی
بو کوچک قوشی آلب یوکسلدیکی زمان کوکدن یره برا یکی
دامله قان دامرکن بدیعه ارقه سندن اوزون ، قوممال
صاچلری طالعه لانیور ، کوچیچک قوللری آچیلمش
اغلا یه اغلایه میس مقیتو شه قوشیور دی . صربیه سی
قو جا غلامیه رق دیور دی که :
— آه میس مقیتو شجنم . سویله اوکا برا قسون ،
سویله اوکا برا قسون !
قو شلک اوستندن هپ قان داملیور دی . صوکره باشی

سنهاول غائب ایتدیکی قیمتلى حرمدن صوکره بو بردانه جلک
چو جنگ ، تسليت حیات اولان بو قیزینک اوستنه برعشقی
مادرانه ایله تتردی .
او بیوک سدک اوستنه کلدکلری زمان بو کوزل
اسقوچیالی براغا جلک الته او طوره رق معنای معالی ایله
مالی کوزلری علم طاغنہ طوغری امتداد ایدن وادیلر
عطف ایتدیکی زمان ، او نور لا جوردی او زرنده آرام
ایمک ایچون کندی رنکنده بر چیچک آزار کی طولا شیر ،
صوکره بی تاب بر حالده اک او زاق بر طاغلک تیه سندن
اگاچ پراقلری اره سندن بعد نامتاهینک سواحل
نیلکوتی سیر ایدر دی . اوراده تربیه اطفاله دائر الدنه
کتور دیکی کتابی او قورکن ایچی یشیل بر کوندو زله منور
اولان قارشو کی اورماندن نادرآ قوش سسلری کایر ، ارد
صره خفیف ، سرین بر روز کار پنه چهره سنه دو کوله رک
تنظیمیله بر ساعت او غر اشديغی صاچلری ، او سای حستنک
التون قلمه چیز لش منظومه زر اندو دی داغتمغه
چالیشیدی . بخرنیل دادی ایسه آرقه سی بر چام اغا جنک
کوتوكنیه دایا یه رق پرشوق ونشه اولان او یاز کوننک
آتشلی کونشے قارشو کمال ذوق و مسرتله ضیایی ، حرارتی
تنفس ایدیبور ، بدیعه کوچک خلاینی نازنین یاننده اولدیفی

مریه سنك دیزلىيە قويىرق هونكىر هو نكىر اغلامغا باشلادى . چو جقىدە بىزماندىن بىز آتارى كورىيان نازكى خالقت، رقت قلبىن والحاصل بومزا جىدن ھەم متأثر، ھەم اندىشىھ ناك اولان مىس مقيتىوش بىديعەنك قومزال صاجلىرىنى، كوز ياشلىرى ايجىندە اولان كوزل چەھەسىنى، او بىوك سېياد كوزلىرىنى، او كوزلىزىن كوچك اغنىنى، آچىق پىنه قىديفە كى يىناقلرىنى اوپەرك :

— سوکىلى بىديعە ! بوقدر حساس او له جى نەوار ؟ .. بوقاج سىنه صوگىرە تارىخ طېيى او قودىيەك زمان بونارى او كۆرە نىرسك . هادى قالاق قىمتلى بىديعە ! يازق دىكىي او كوزل قلبىك، يازق دىكىي او كوزل كوزلىرىك . اقشام بىردىك كوزلىرىكى قىزازمىش كوررسە چوق صقىلىر . هادى دادك سكا او سودىيەك شرقىي سوبىلسون . دىدى . دەمىندىنرى باش او جىندە دوران زوالى دادى دىيوردى كە :

— آمان خانىجىم ، بىر قوش بىر قوشى يىشىسى بزە نە او لىيور ؟ الھى زىفت يسون ! شەمىدى كوزياشتلىرى بىمش، حتى تېسم بىلە باشلامىشدى . بۇ حقىقىلى بىر نىيل دادى بىديعەنك سوکىلى شرقىيسى سوپىليوردى : « مانى قانى ، هو توھانى ، تاسى تاسى ،

قو قورىقۇ ، قوقورىقۇ ! » بودىيىر كە : « كوزل يۈزىكى ياصدقىردىن قالقۇسون . صباحلانى اولدى . خروسلانى بولىلە سوپىلىور ! « قوقورىقۇ ، قوقورىقۇ ! » دەمىنلىكى هونكىر هونكىر اغلامەلر شەمىدى قەقەھەلرە تحول اىتدى . آه اى صاف ومعصوم اولان صبافت !

— بىردا بىردا دادىيەن . برقاچ كە دەتا تر كە تر جەسىلە برابر سوپىلىدى ! نە موجز بوبۇرۇن لىانى ! اوقدىر سو زىلر برقاچ كەنڭ اىچىندە ... بواشادە مرىيە سنك ترتىب و تېبىلە نازىن يانىن كەلەرك :

— خاتىم افدى ، يىك حاضر ، كوچك خانىلار آچىقمىشلار . سزى بىكلىورلار .

— او نىلە مرىيەلرى كۆسەتىرماشىمى كە آچىقدىق دىيە والدەلرىنى يىكە چاغرمق عىيدىر . كىت او بولە سوپىلە .

— پى خاتىم افدى .

ايىدىلەن بودعوتلە وېرىان بواصى بىيىت پىتمىز تىكىنلى داورانمىق استىن بىديعە خاتىم سفرەنڭ باشىنە او طور - مشىدى سفرەنڭ اطرافادەكى درت بش اسكمەدە كىمى كىندى قدر بىرۇك ، كىمى او نىدىن دەها كوچك ، بعضايسى النە اسپانىول دېفيلە چالىرق اوينىار ، ھېسى اطلسلىر ، داتمالار اىچىندە ! ... مەفصلىز حرڪەتلەر يە

قویدقلری اسکمله ده دیم دیك ، بعضیسنک قولی اسکمله يه
دوغری صارقش ، بعضیسنک ده قوجاغنده طاشدن
بربک . بدیعه صول طرفه اوزتاجه قیزی (لیلی) يی ،
صاغ طرفه دبیوک قیزی (دینا کوزلی) نی آهرق تاوجده
باشی . راز یان طرفه چارپ دیم دیك اوتوران بربک
دیوردی که :

آتش پارچه‌سی ! بخون اوقدر اغلایورسک . اقتام
پدرک کوزلیخی قیزارمش کوررسه چوق صقیلیر . یازق
دکلی اوکوزل کوزلیکه ! ...

نازین کمال حرمتله هپسنه اوکندنه کی طباقلره برو
شکرله قویوردی . بدیعه بیوک قزنه :

— سن تارخ طبیعی اوقدمکی ؟ بن دها اوقدم .
برقاج سنه صوکره ! ...

کمال عظمته ارقه‌سنسی اسکمله سنه دایایه رق قاشرلیخی
چاتوب :

— سز دمین بکا کوندردیک کز خبرنه ایدی قوزوم ؟!
سز بیلعلیسکزکه بعض چو جو قلرک آنه‌سی او لور !
بوخطاب عتاب آمیز دهایتمدن ، کوچوك خلاینی
نازیننک ابراز ایتدیکی کمال حرمته ، کندیسنک طاقنده‌ی
اویوک عظمته بو سبوتون خلل ویره رک ایکسی بردن

قهقهه‌لرله کولمکه باشلا دیلر . بو یله چن ساعتلر اون
برجغه کلشدی که بدیعه ، نازین ، بتون بیکلر والحاصل
بو مینی مینی اهالی اقشام سرینلکی چیقمند کوشکه
کیدیلر . بدیعه ایسه کوشکه کبر کبر من کندیسنده
براز اول کلش هدیه‌لرک ارمسته بختیار ایدی . اطلس
طور بالر ایخنده قایماقلی چوقلاته‌لر ، هر درلو شکرلمه‌لر ،
۱۸۸۹ مشهر عمومیسنده فنکیالیلرک مسکنلرینی ارامه
ایدن نونه‌یه تقییداً یا بیلمش ببکلرک اوی ، بو اولک
اتفاچی بتون لطافتن ، طرافتن عبارت براوطه طولوسی
اویون بجاقلری اولدینی حالده ذوقش آرامکاهی اولان
بو او قدر هیچ برسی ممنونیتی جلب ایتماشدی . اقشام
اوچی ده سفر ده طعام ایدولرکن بدیعه ، قلب پدرک بوكوزل
مالکسی ، بتون قوناغک بوکوچک صاحبی هروقت
کی پدرینک قارشو سنده او طوریوردی . او کیجه ایسه
ساعت ایامک یتشنجی سنه زوالی چالدینی بو اختیارک
شفقت ورقله ملو نظری ، بدیعه‌نک ، ابتدا کوز یاشلری ،
صوکره سونجک ویردیکی هیجاندن بر آز اوچمش رنگنک
اوستنده تریبوردی . اختیار لقده اولان چو جقلره بیوک
برشی وعد ایتین ، تسلیسی ده دواسی کبی آز طبک
کندیسنده حاصل ایتدیکی براندیشه‌ی علویت افکار و متنانت

اخلاق اکثریت اوزره طرد ایدیوردیسه‌ده بواندیشه مقاومته تصادف ایندیکی زمانلار قلبئه کیره رک ایم بر عقده صورتندە اختیاری اشکنجه‌لر، اضطرابلر ایچنده براقیور-دی . نیچون مایوس اولمی؟ کندیست کنچجه برقانی اولمدىني کبى المىش برياشنده، کنجح حرمدن بدیعه کبى برجوجغه مالك اولمشدی . بربنیه سالمك، برحیات مدیدك توارئی ده طبیع تجربه‌دن متحصل ملاحظاتندن دکلیدر؟ — بدیعه! سنگ براز رنک اوچوق! نهک وار؟

بدیعه تلاش ایله دییورکە:

— هیچ برشیم، هیچ برشیم یوق .

صوکره کوله رک خلق اولان بروازش نسوانیه ایله: — کرچك اونوتدم. قیمتلى بایاجغمك بېكلرم ایچون آدیني کوزل براوم وار .

اختیار او آن ایچون جوان او له رق رقت افرا بر تسلمه قزینه عرض شکر و محمدت ایدیوردی . يىكىن صوکره پدری سلاماغە چیقمش، بدیعه ایله میس مقیتوش صالونه کیرمشلردى . بدیعه صالوندە قوللارى دايایه رق او زون قومرال صاچلری قیرمزى آباژورلى شمعدانلارك ضیاسىلە برابر صحیفەلرینه دوکولان بیوک برسملی کتابلک ایچنده غائب اولمشدی . باقىدېنى رسم برجوجغك رویای مصورى

ایدى . هر طرفڭ قارلە مستور اولدىني بى « قریسمس » كېچمى « سنت قلوس » او پىر مخیل النىدە بىچوق او يۇنجاقلار بولندىني حالدە سىسىز صداسىز يانان او جاغاك علوي خواب معصومانەسنسە دالدىني سريرك ایچنده يوزىنە عكىس ایتمش برجوجڭ آياق او جنه، حسن اخلاقنە مكافأة بربىك براقيوردى . دىكىر صحيفەسندە، آيك قارلار او زرىنە منعكىس ضىاسى پېچەلرنىن كورىنور براوطەدە بىرکىچ قىز پىانو چالىوردى . بوحال او قدر صنعتكارانە ترسىم او نىشدى كە خلائە دلدادە موسيقى او لان چوجق كىندىنى غائب ايدەرك وسمدە چالىنان پيانونك سىنى دىكىلە . مىڭ اىچون قولاغى صحيفەنک او ستنە قوپىوردى . صوکره مىس مقیتوش چوچقلارك او سوکىلى « لىتيل فوقس » نى آچەرق اعтиادى خلافە او كىچە بىنكىتە فلسفىيە وادىيەي محتوى اولىيان پىرى حكاىيەلرنىن بىرىنى او قوپىوردى . بى حكاىيەتك او زرە اىكىن بدیعەنک كوز قىاقلىرى بى پىرىنىڭ پىزىنى كې آچىلوب قاپاندىغى كورەرك يتساق او طەسنسە چىقاردى . چوجنى صوپىقدەن، كىچە لەكى كىديرەرك يتابغە قوپىقدەن صوکره : « شەمدى ترکىخ خواجە كەن او كىرنىدىك دعاى او قو » دىدى . بدیعه اللرىنى قالدىرىه . رق دعاسنى بىتىدەن كۈن سوئە او قۇويە طالدى .

یتمنجی سنه اخخطاطنده اولان برپدرک طقوز
یاشنده کی قیزینه عشق و محبتی هم یک مؤثرهم ده براز باعث
فشور دکلیدر؟ بوتازم، بوکنج، بوحال نموده اولان محبت
اختیاری ازیزوردی. برقلج کون صوکره ینه سفره ده
بدیعه کورشیدیکی برچو جقدن بحث ایدرک پدرینه دیور-
دی که :

— «باباجم، اوکوچک قیز عناد ایدیورکه انسنمز
چو جق اولمزدیه. بن بوکا پلک شاشدم! . . .
بوسوزک پدریله میس مقینتوشه تائیری پلک شدید
اولدیغندن همان انکلیزجه :
— «سوکلی بدیعه! بوقدر ایجی بوقدر چساس اولق
اپی کولانچ شیلدندر. برازده فکره، متنانت قلبه مالک
اولملی. » پدری ایسه:

— «بدیعه. بوسؤالار سنک یاشکه کوره دکل. »
صوکره میس مقینتوشه دونه رک :
— «سزه تکرار رجا و اخطار ایدرمک کوریشه جکی
چو جقلاری انتخاب ایدیکز. بدیعه حیرته :

— «بن نه سویلدم قوژم؟ بن نه سویلدم؟ »
دیوردی. اکر چو جق پدرینک بیاض صقاله
دوغرهی جریان ایدن برایکی دامله یاشی کورسیدی، نه

سویلیدیکنی اکلاوردی .

اشته بدیعه بولیه نوازشلر، سختیلر، احتزارلر ایچنده
بیویور، صباوتک شبابته تحول ایتدیکی بوسنه لردہ
موسیقی یه، پیانو یه فوق العاده و حتی باعث اندیشه برانه ماک
کوستریوردی. زیرا خیالات بی نهایه. حسیات عمیقه سنه
بته ووین، واگنر، برلیو جواب ویریوردی. ارواح
مستقبله یه قدر تشمیل نفوذ ایتمک استین و کنده نه مخصوص
بر عصر معالی حصوله کنورن بو آلان موسیقیی الهامات
دهایه سیله غشی ایدر، بعض کونلر پیانو چالار کن
دو داقله رینه قدر رنکی اوچارق بی تاب الهام اولدینی حالده
یوش یوش میس مقینتوشك قو جاغنده دوشوب بایلیردی.
زوالی پدر بوضربه ناکهانیدن بوسبوتون تترهین دودا قلره
قیزی اوپه رک پیانوی پلک آز چالمنی، اطباتک بوباده کی
اخطارینی دیکله مسni رقت انکیز برصورته امر و رجا
ایدیوردی. فقط بو اثنای منزویته بدیعه، بعضی بیولک
قیاغنک ایجی چیچکلر آچش بر بهار صورتنه نقش
او نهش، کنارلر نده داللر او زرنده قوشلر، آلات
ابتدا یه موسیقیه رسم ایدلش آبانوزدن پیانو سنک، او قیالی
قالان خزینه لائفای حسنک قارشو سنه المزینی یوزینه
طوطه رق ساعتلر جه ساکت ساکت اغلار دی. فکر و حسی

بوحاله کلیش ، قابلیات معنویه‌سی قوای مادیه‌سیله مواز .
نهنئی غائب اینمش اون یدی یاشنده کی قیمتی بر قیزک
پدری منقولاً عائد سوق طبیعی ایله اک اول برازدواج
بختیارانه دوشونور .

اون یدی یاشنده کی بدیعه‌نک ، براغزک شکل وایماسی ،
بر باقیشک تأثیر و معنایی کی ابدی مهیم قالان سراز ایله
مستور چهره‌سنده بـ چو جقلق واردی . بوحال قادینلری
دانماً سویلی کوستره . او چهره‌ده ، اختیارلر او لادینی ،
کنجلر مشـوـقهـنـی بـولـور . او چـهـرـهـدـهـ بـرقـیـهـ قـارـشـوـ
تصـرـفـ جـسـمـانـیدـنـ زـیـادـهـ اوـبـیـوـکـ کـوزـلـرـکـ سـایـهـ سـیـاهـنـدـهـ
روح دیکلشمک ، قلب او قشـانـقـ ایـسـتـرـ . کـوزـلـلـکـنـیـ بـراـزـ
اخـلـالـ اـیدـنـ صـاـچـلـرـیـهـ قـاـشـلـرـینـکـ اـرـهـسـنـدـهـ کـیـ مـسـافـهـنـکـ
اوـزـوـنـجـهـ اوـلـیـسـیدـیـ . اوـمـسـافـهـیـ کـذـارـ اـیدـنـ فـکـرـلـکـ رـقـتـ
وـشـفـقـتـیـ ، اوـکـوـزـلـ دـیـشـلـرـیـ کـوـسـتـرـنـ تـبـسـیـلـهـ اـنـسـانـ بـرـسـوـزـ ،
برـنـغـمـهـ ، بـرـضـیـاـ کـیـ تـسـخـیـرـ اـیدـرـدـیـ . فـقـطـ بـرـبـرـینـهـ مـرـبـوـطـ
حـسـنـ وـصـحـتـیـ کـوـچـکـ چـوـ جـقـلـرـکـ هـوـسـاتـیـ کـیـ مـتـحـولـ اـوـلـهـ رـقـ
صـبـاحـ ، پـنـهـ وـنـیـلـهـ تـرـوـتـازـهـ قـالـقـارـ ، اـقـشـامـ ، بـرـکـوـنـلـکـ عمرـیـ اوـلـانـ
چـیـچـکـلـرـکـیـ رـنـکـیـ صـوـلـیـشـ ، پـژـمـرـدـهـ بـرـحـالـدـ بـولـنـورـدـیـ .
برـزـمـانـدـنـبـرـیـ پـدـرـینـکـ تـدـایـرـ پـیرـانـهـ سـنـهـ منـضـمـ اوـلـانـ مـیـسـ
مـقـیـتوـشـکـ صـیـانتـ مـدـقـقـانـهـ ، اـهـتـمـامـ عـلـمـانـهـ سـایـهـ سـنـدـهـ

بدیعه هیچ بـرـحـالـنـدـهـ مـبـالـغـاتـ مـرـیـضـانـهـ کـوـسـتـرـمـیـورـ ،
پـیـاـنـوـسـنـهـ اـیـکـیـ ، درـسـلـرـینـهـ بـرـبـچـقـ سـاعـتـ چـالـیـشـهـ رـقـ فـکـ
وـحـسـیـ حـالـ سـکـونـتـ وـاعـتـدـالـدـهـ بـولـنـیـوـرـدـیـ . کـوـرـدـیـکـیـ
تـرـبـیـةـ اـصـیـلـانـهـ ، کـچـیرـدـیـکـیـ عمرـ کـبارـانـهـ اـیـچـنـدـهـ شـمـدـیـهـ
قدـرـ هـیـچـ بـرـ آـرـزوـسـیـ رـدـ اوـلـنـامـشـ ، هـیـچـ بـرـ معـ اـمـلـهـ
عـنـفـیـ کـوـرـمـامـشـ ، رـنـکـ طـرـاوـتـنـکـ مـحـافـظـهـ سـنـهـ مـدـقـقـانـهـ
اعـتـالـ اـیـدـلـشـ بـوـکـنـیـجـ قـیـزـکـ بـتـونـ چـهـرـهـیـ هـوـایـ نـسـیـمـیـ
نوـاـزـشـ اـیـچـنـدـهـ پـرـوـشـیـابـ اـولـشـ بـرـچـیـچـکـ دـمـتـیـ کـیـ
لـطاـقـتـدـنـ تـزاـکـتـدـنـ عـبـارتـ اـیـدـیـ . بـوـنـکـلـهـ بـرـاـبـرـ کـوـچـکـ
غـائـلـهـلـرـیـ ، صـقـیـتـیـلـرـیـ اـکـلـکـ دـکـلـدـیـ . مـشـلاـ وـجـودـیـ
برـازـ سـرـیـنـلـکـ حـسـ اـیـتـدـیـکـیـ وـقـتـ اـطـرـافـنـدـهـ کـیـلـ اوـشـودـیـکـیـ
تـخـمـینـ اـیـدـوـبـدـهـ مـانـتـوـسـنـیـ اـرـقـهـنـهـ قـوـیـمـسـهـلـرـ وـیـامـیـسـ مـقـیـمـتـوـشـ
کـزـمـکـ کـیـ آـرـزوـلـیـیـ استـدـلـالـ اـیـمـیـوـ بـدـهـ سـوـیـلـمـکـ حـاجـتـ
برـاقـیـسـهـ ، اـنـکـلـیـزـجـهـدـهـ اوـقـوـدـیـیـ کـتـابـلـرـدـنـ اوـکـرـنـدـیـکـیـ بـرـ
تعـیـرـاـیـلـهـ کـنـدـیـ کـنـدـیـهـ : «کـرـچـکـ حـیـاتـ پـكـ الـیـمـ شـیـ اـیـشـ»
دـیرـدـیـ . بـوـاـشـادـهـ بـعـضـ کـوـنـلـرـ کـلـ اـغـاجـنـدـنـ یـاـلـمـشـ
بـیـوـکـ قـارـیـوـلـهـسـنـکـ اـیـچـنـدـهـ ، یـوـکـسـکـ تـاـواـدـنـ اـشـاغـیـهـ
دوـغـرـیـ صـارـقـانـ بـیـاضـ اـطـلسـدـنـ جـیـبـنـلـکـنـیـ نـرـمـیـ وـ اـطـافـتـیـ
اوـقـشـایـنـ اـیـلـهـ آـجـارـقـ کـیـزـلـیـ کـیـزـلـیـ بـخـرـهـسـنـدـنـ کـیـرـمـکـهـ
چـالـیـشـانـ پـنـهـ صـبـاحـ قـوـینـهـ آـلـیـرـ ، یـتـاغـلـکـ حرـارـتـ اـطـیـفـهـسـیـ

ایچنده کوزلری یاری آچیق ، تاوازاقده سیسلر دومانلر ارسنده اندامل ، کوزل ، برکنجک پیدا و نهان اولدینگی ، تربیة اصالت و نور معنی ^{فیله} ممتاز اولان بو قوجه نک اطرافنده دولاشدیغی کورردی . بوجسی ، چاملیجهده غایت کوزل بر عرب آتنک اوستنده دولاشان ارباب اصالتنده یکرمی اوج یاشنده بر کنج اویندرمش ، مبهم صورتند پدری طرفدن حسن قبول کورمشدی . بر کوزل آت کنج قیزلر ایچون مهم بر شیدر . بو عرب آتی ایسه بیوک کوزلری ، کوچک قولاقلریله غایت متناسب باشند فالدیره رق جوانی ایچون بر حمرا آرار کیه یوریوردی . او زرنده کی کنج سواریله او زاقدن ظهور ایتدکلری زمان بدیعه میس مقینتوشه : «ایشته مسوئیه نک بودلر با تابلوسی » دیوردی .

پدری اون یدی یاشنده بر قیزک تأهانی صحنه ، حتی اخلاقه بیله موافق کومیور دیسهده حرمده کیلره اطبانک کوستردکلری لزومه تبعه ^{بدیعه نک اصاله} کفوی اولان بولطفی بکله ازدواجیه بر هفتہ ایچنده قرار و بر لدی . لطفی بکچ چوچاغنده وفات ایدن پدری ، والده سیله خندومنه جزئی بر میراث برآقدیغندن شمدیکی حالاری زنکنلکه او زاق ، فقیرلکه یقین بر درجهده ایدی .

او زون بجا قلرک کنیش او موزلرک اوستنده کی او را ک چپره سنی ، قرمزی دودا قلرینک او جلردن صارقان تونج رنکنده مائل چوچه بیقلری تزین ایدیور ، بیوچه اغزی هر دقیقه ، بیاض منظم دیشلری تشهیر ایدیور . دی . اندا منک ، او چوچ رنکای چهرومنک تناسبه ، شیشم الغیله باشند کوچکلکی بیوک نقصه ویریوردی . دوشونه جلک یری وجودینک هر قسمدن کوچکدی . وجودیله هغور اولدینیه تحصیلی ایچون مکتبی بک او غلی ایدی . اوروپایی او را دن طانیش ، فرانسزجه بی او را دن او کرنش دی . او را دک چالغیلی قهوه لردن از بر لدی کی شرقیلری او ده آواز بلند ایله تغم ، بعض کیجهلر باستونی قولنک آتنده . الاری جیبلرند او لدینی حالده ایصالق چاله رق چکدیک سوقا قلرده یواش یواش تکرار ایدردی . ایفل قوله می شکانده بربیون باغی ایکنه می ، ساعت کوستکنک او جنده ینه برا ایفل قره لهسی ، مدالیونک ایچنده پارسنه کی او پرا میداننک رسی واردی . ترزیلر او کا مقر اصلنک کورولتوسی ایچنده موده دن ، بک او غلی جمعیتندن ، چالغیلی قهوه لرده کی رقا صدر ، بیرا قدح لری ، توتون دومانلری ارسنده محبت دن ، الا بیوک مغازه لرک الا ایلر و کان خدمتکارلری مدینیتندن بحث ایدرلر دی .

بو تەھىيەلدار علم مطلوبات و معلوماتى ھې بوقەھو مىردى ، دكانلىرىن ، مغازەردىن طوبىلۇردى . شەمىدى بىدەپ خانمكەننىڭ ئەقى بىك رسمى بىولك تەدقىقلەر ، امتىحانلىرى كېرىسىور ، فقط ھېسندە قازانىوردى . صاچلىرى بىر طرفە آيرلىش ، باشى براز آرقەيە دوغىرى مىمال او لهرقۇز كۆزلىرى يوكسكلەرە معطوف ! بورسەمە دو كولان او كۆزلىك سايىھى ، او پارلاق ذكانك نورى ، هەنقطەدە توقف ، اك كۆچك خطىلىرى تنویر ايدەرك بعض يىرلەنە اشراقتۇر كۈرۈجە : بىھووين مى ؟ واغنرى ؟ سكىرە كۆلۈردى .. بىندە سكا پىياتۇي منع ايدەجىم . دوشۇنۇن ذەنلىرى باقشارارە وىردىكى قرار سىزلىق ، دالغىنلىق بوندە پك آشكار كورىنیور . كىمى دوشۇنیور عجىبا ؟ ... مىلتى مى ؟ شەكىپىرمى ... خىر . قونقوردىيىاي ، طاطاوا لهە كى غازىنۇلىرى دوشۇنیوردى .

* * *

مکمل و مەنطىقىن صورتىدە اجرا اولىسان دو كونك صباحى ، بىحرىنيل دىعالىر ، آقشىلەرە كاين خانمك او طەسنه كېرىدى . يىرلە دوقۇنان جىينلىكى ، قارى يولەنك آياق او جىلىنى او پەزىك شەرقىسىنى سوپىلۇردى : « مانى قانى ، هو تومانى ،

تاسى تامى ، قوقۇر يقو ! قوقۇر يقو ! ... » بودبىوركە : كۆزلى يۈزىكى ياصدقىلا دن قالسۇن . صبا حالا اولدى . خرو سلا بويىلە سوپىلۇر . قوقۇر يقو ! قوقۇر يقو ! ... » بىدەپ عىنىي چوجۇقاغىندهكى كى جان دىلدىن قەقەھەرلە كولەركە :

— يېنى دادىيەن . اشتە باشمى ياصدقىدىن قالدىيردى ! ... دىدى . ارتق مىس مقتىتوش اىكى كون صوڭكە اسقوقچىيە عودت ايدىيىور ، بىحر نىل دادى ايسە لوهەنە ئىچىنە چراغ چىقىوردى .

انسان بىختىيار اولقى ايچون يرادىلدىيەن ئىمدىر ؟ نەدر زۇمالىي پىدر بوكون بىختىيار اولدىيەن حالدە يە وجود پىزىر اولىش بىرخىال مەحالك قارشۇسندە بولۇر كى مىسعودىتى بىر طاقىم شەھەلر ، تردىلر اخالل ايدىيوردى . او زاقدىن كان تعىير ايدىر . انواع ابتىلان بىرىنگ ويردىكى حال مىستى ايلە دوشۇنە مىنلىرىن بوبىر بىدەپ ئىچىيەن قوجا ئەرق : آه بىجىختىيار ايدىن ئىزم ! دىيوردى . هەفتەلەر آيلەر كىچىكە بىدەپ خانم دوشۇنیوردى . بىتون ئالىك بىحث ايتدىكى محبت ، او مىشەلە سماویه نىچۇن قلبىي ئىلى بىرنىش ؟ ايلە ئاتلى طاتلى

یاقیور؟ سومک بوقدر سودیکی حالده بوکنج، بویاقیشقانی
قوچه ایچون قلبندە بیچون باز احتراق حس ایتیور؟
بالعکس بو بک هیچ برشیئه دلالت ایمز کبی کوردیان
طورلری، حاللاری، سوزلری، اریمکه باسلامش بوزلردن
آقان صولر کبی دامله دامله امید و خیالاڭ روحندە
بطوش-دیردینی شعلە سودایه دوکولیوردى. طاقدینی
بیون باغلىك، کیدیکن قوس-تومارك كوزه چارپاڭ آچىق،
کسکین رنکارى، برشى دیکاركىن اغنىيڭ براز آچىق
دورمىسى، برسوز سویلرکن معناستە كىنىدی دە مفتون
اولیورمۇش کبى كىنایه ايلە كولىسى، «تىشكىر ايدەرم» دىنلەتكەجە
«برشى دکل» دىمىسى بدېعەتىي اضطراب ایچىنەدە براقيوردى.
آيلەتكەجە بدېعەتك اميدلرى، ارزولرى، خىاللارى ھارادە
کلوب قىش باقلاشىجە بىزى ترك ايدن قوشلاركى بىز بور
اوچوب کیدىسيوردى. لطفى بىك اساساً سخىر اولىدىنى كى
قبول ايتىدىكى، اكلادىنى نزاكتى اىفا وابرازدە قص-ور
ایتىزدى. بو بک امسار ايلە كىنایه قىلىنىك هېچ
مدخلى يوقدى. اڭ ۋۇڭر حـ كایالرى اكتەرك دیکار،
فاجعەلرى كولەرك سویلەردى. ھەلە حىيات معنو يەدىن
بو سېتۈن محروم ايدى. بدېعە كىنىدی كىنىستە: ترکىبات
عضو يەلىرىنىڭ عدم مەكمەلىتىدىن دولايى طبقات خلقاتىڭ

مادونىنده بولنان حوييات كې عجبا بونكىدە قابى يوقى؟...
ديه صورىيور، بىر كىرده لطفى بىك سەرمەت يوزىنى،
دوداقلەرىچى تلوين ايمك ایچون قىرمى بولياكتوردىكى،
بىر دفعە سندىدە افكار عاليە انسانىتى اكلا مامقىلە افتخار
ایتىدىكى سوپىلەكى زمان مرىيەستە كۈندۈردىكى مكتوبىدە:
«ميس مقىتى و شىجمە. آمان امدا ماھە يېتىش! آمان امداد مە
يېتىش!» دىه يازىيوردى.

لطفى بىك قابى اخلاقىنەدە قطعاً مداخىلە ايتىوردى.
تاھىل ايدەلى درت آى اولدىنى حالىدە بعض كىجهلر هېچ
كلىپور، امسارلىمال ايتىدىكى يىرلەك افكار و اطوار يە كەلدىكى
زمانلار ايسە هەر طرفە اسافىل نسوانك قوللەندىنى كسکين
پۇدرە قوقولرى بىدېعەتك او طەسندە، او محفل عصمت
وعرقاتنە انتشار ايدىسيوردى.

زوالى بىدېعە بىتىيوردى. آرە صرە لطفى بىك بىرنظر
استىخاف و استحقار ايلە باقەرق هېچ سوز سوپىلەمپوردى.
ترىيە و تەھىيانى خانىمەلە بىرا بىر استىحصال ايدن نازىنەن بىدېعە
خانىمە انكىلايىزجە: «آه خانم». بوباقىش، بىو عدم تىزلى،
بۇ علوي استىحقار ارباب قىلدىن بىرى ئاولدىرى بىلەر!...»
دىيوردى. بىدېعە، جەملە عصىيەتى محو و خراب اولدىنى
جەته تەلە پىك چۈق اضطراب چىكمىيەرلە سکونتەلە سونىور،

آزايور ، ييتوردى .

اين آى صوکره بواختيار پدر باشى چلاق ، اياقلرى
چلاق اولدىنى حالده بىياض صاحلرى ايله برجوجق كې
بانغچەسندە ، قىرلار دوششاركىن ، لطفى بك عشرتدى ،
قادىنلارك سوردىكلرى بويالرك ، پودرلارك قوقوسىندى ،
هواسىزلەقدن تعفن ايدن بىرغا زىنۇدە «مادام آنغو» شرقىسى
دىكلىركن بدېيغە راحت دوشكىنه سرلىشدى . بودرلو عمل
عصىيەدە بعضاً كورلادىكى اوززە بدېيغە برجوجڭا او يو
قلامسى كې حضور وسكونتله خواب ابدى يەداشدى .
دادىيى كولەرك اغلايەرق صاحلرىنى يواپىوردى : «
براقك بى ! بن خانمى كولدىرىم . باقلە شىدى نىصل
كولە جىك .» او طەنسە كىرۇب باشى او جىنەدە : « مانى قانى ،
ھوتۇھانى ، تاسى تاسى ، قوقور يقۇ ! قوقور يقۇ !
بودىيوركە : « كۆزلى يۈزىكى ياصىدقلادن قاقسۇن ،
صباحلا اولدى . خروسلا بويىلە سو يلىيو . قوقور يقۇ !
قوقور يقۇ ! »

بدېعە بوسفر كولىيوردى .

يادىن

بوغۇرلىدە يوكسەك بىر تېنك صىرتىندە كائن باغڭى
اغاچلارله آييرلىش بىر كوشە سبز كۇنى ارمەسندە بىر تېبە كې
يالىكىز دوران بواودن ، مواعظ خالىيە دوغرى امتداد
ايدەرك رەككىذرنبە مانعەلرە تصادف اىتدىكە ئىسسەز
اوارە ، اىزبەيرلەرە صابان علم طاغنەك توزلى يولى كۆز
آلەبىلىدىكى قدر كور بىنیور واطرافك چلاق منظرەسى
حال و موقعە بىريابان بىپايان حزنى و يېرەرك اكىش كونلار
رۇزكازلە قاقان توزلۇر جوھوادە كىربىدارلەر حاصل ايدىيور
وبۇتماشا يالىكىز اوزاقدن متىرىك سىيەھەقىتلەر كې كورىيان
كۈر آرابەلرى بىرىحيات و حرركەت ويرىيوردى . بىخەمى
علم طاغنە دوغرى آچىلىمش برا او طەنك اىچىنە سليمان
بىكىك حررى او صاحبەسى مېرىكە خانم مكتب ارقادلار-
ندن ، احبابى صباوۇت و شبابىتىن مسافرە كېلىش اوج
كىنج خانمك ارمەسندە كەل مىختى و محىرىتىلە قونوشىوردى .
اوچىدە اوسىندە ، اوچىدە اون طقۇز ، يكىرىمى ياشىندە

اولان بو قىزلىردن ظريفه شكل وهىئى طولانى بىخانمدى. بويى ، باشنىڭ يېرىمى ، يىشىل كوزلىرىنىڭ شەقاقلارينه دوغرى اوچلارى ، پارمقلىرى هېپ اوزوندى . بىمنىجىھەول خلقىتكى جريانىدىن وجود بولىش كې كوردىن بوهويت انسانىيەنك اوستىدىن ، هەطرەقىدىن كىنجىلەك مخصوص بىغابات آقىوردى . دىكىرى رفique خانىم شىشمان واكتىرىشىشمانلىرى كې شىندى . چىقىتىلى ، رىنكسىز ، بىاض آكلى مدور بىمىرىش شەكىنەدە اولهرق بودىن مستحکمە ھېبۈم ايدىن غالەلر ، تائىلر ، الملىر بىرىنى قووالىوب افراط سختىك قىزىي يە بويادىنى چەھەرسىنده ھىچ بىراز ، ھىچ بىرايز بىقادىن مەقەوراً قاچشىدقلىرى كورىنىوردى ، اوەصاجبەدە هەرسۈزە قارشىو جوابى بىرقەقەه ايدى . كىدىكى قويۇم قورشۇنى ژۇپىلە قوللارى غايىت قبارىق ڑاكتىك اىچىنە ياشامقىدىن پاك مەنۇن و بختىار كورىنىوردى . اوچىنجىسى سعادت خانىم ، ھېسىندىن كىنج . قىويرجق كور ساچلارى ، چوققەھ قاشلىرى ، كۆچك كوزلىرى ، اوزون كىرىيەكلەرى قوزاغۇنى سىيە ، بوساياتى حسننىڭ الشىدە . رىنكسىز بىاضلىنى ، كۆزىل دوداقلارىنىڭ قىزىيلىنى ايلە حصولەكان تصاد دلىشىن دىكلىرك طراوت و تائىرىي تىشىدىد ايدىيوردى . بىچەھەدە هەرشى كۆچك ،

ھەرشى متناسب . حتى بويىنىڭ قىصە لەنی بىلە بىرقەقە كې دىكلى ، بىر مەتمەن تناسىب كې كورىنىوردى . بۇ تناسىبى . بوانىدامى ، كەۋەز قازمىرىدىن بىر عتتارى ايلە اوکى آچىق بىر ئىراكت ، ياقەلرك آچىق بىقادىنى كۆكىنى دە صارى موسىلىنىدىن بىرىشومىزىت اولدۇقە بىر ئىراكت و ئەظرافىلە سىتر ايدىيوردى .

سعادت ، ظريفە خاتىلە رفique خانىم كې اوپىلە درىن او قومقى يازمىقى بىلەيمىور ، چانلىنى مشق ايدىيور . چالدىنى قانون او طوردىنى محلەدە كى بىتون قومشۇخانىلرك او زۇن قىش كېچەلرندە آهەنگ ذوق و شوقى ايدى . بىر بىرلىرىنە ، كىندىلىرىنى تامىن اىچۇن ، اسلاملىرىنى بىلەسۈيەلەمەرلەك مناسبت آلسۇن آلسۇن خانىم دىرلىرى .

شەمدى خانىم ، ارقداشلىرىنە يانە ياقىلە درەدىنى اكلانان خانىم ، سەليمان بىك حىرىم مبرووكە خانمدى .

— آه قىداش ! او طەلەك اىچىنە مەتىل دولاشەرق كىندى كىندىنىھ سوپىلەنير بىر آدم ! پارە قزانمىسى ، حتى كىنمىسى بىلەمىز بىر قوجە ! ... بىزم بۇ طاغ باشلىرىنە ، قىرلىك او زەتەسىنە نە ايشىمۇز وار ؟ سوپىلسەم قورقارسەك . شو او زەقىدىن كورىنىن يالكىزلىوى يوققى ؟ ايشتەز بۇ رايە اونك اىچۇن كەڭلىز ؟ ! آه بن شاعر او لەلەغى ئەيلەمەم ، بىلسەم قبول

ایدر میدم شو یازخانه نک اوستنده کی کوچک کوچک کاغد
پارچه لینی کوریور سکرزا ! هدنسه برشی یازار بر اقین .
ظریفه خام ! شو کاغد پارچه سی سلوی اغاجی ایچون .
باق نصل باشیور :

متروک طور خدایه فارشی
نور ابد سایه مهبط

§

آواز و سرود سر مدیت
ایتمشده انى بویولده مهبوت

هپسی بردن کولوشمه باشلادیار .

— برکون کندیسنے کوزل کوزل نصیحت ایتمد .
سلیمان بلک ! آرتق چو جق دکلسک . ماشاء قیزیمز حیات
بش یاشنه باصدی . آرتق ادبیاتی براق . جدی شیله له
اوغر اش . بیوک بر فرنک ادبی ده بویله سویله مش دیه بگانه
جواب ویرسه بکنیر سکز ! « زوالی قادین . دنیاده
ادبیاندن دها جدی نه اوله بیلیر ! »

شمدى اوچیده کوله رک ، اکله رک شاعر کیازخانه نسی
قاریشدیریورلر . ایچی سیاه سیاه سطر لره دولی بیوک
بردفتر کورنجه : « آمان یارم . اوشنمند بوناری ناصل
یازمش » دیه شاشیبورلر و کولمک ایچون کاغدلری بربولینک

البرندن قاپیشیورلردی . شورایه باق ! .. یوق بودها
تخف ! .. زوالی مبروکه خانم ، سکا چوق آجیرم ! ..
بو آره لق رفیقه خانم ، سعادت خانمک حیرتله باقدینی
اوزونلغه یازلمش برکاغدی چکر کن او جلری ایکسکنده
النده قالدی . بوحاله قارشو براز محیجوب اوله رق مبروکه
خانم اعتذار ایتمک استدیسه ده او صاحبه سی کمال نزا کته
دیبوردی که :

— ضروری یوق قرداش . هیچ قلمه . بن اویله قاج
دانه سنی بیریتدم ! برکون ، آرتق بو شیلری براق ! باق
اویمز نه حاله کایور دیه کندیسنے نصیحت ویردیکم حالده
عنادینه صباحدن اقشامه قدر باشنى قالدیرمیه رق یازدی .
بنده او سو قاعه چیقار چیقمز عنادیه اوکون یازدقفرینک
هپسی بیر ترق آندم . اقشام اوه کلدیمکی زمان برحدت !
بر باغیرمچ ! ذاتاً امنیت ایتمدیکم بو آدمدن نهیلان سویله ییم
ایحیمه قورقو کلدی . دیدمکه : یا تختینک کاغدینی بیر تدمیا .
قوچم دلکیسک ؟ بن دلکیسک ؟ کوبورمش کی باغیرارقی :
خیر . بن سنک دکل ، بلو طبلرک ، طاغلرک ، سهانک ،
ضیانک ایم . دیسونمی ؟ . بونک او زرینه خانملر کندیلرینی
ضبط ایده می جگ صورته کولیورلر ، یالکنر ظریفه
حزن و کدرله محبه سنه آجیه رق « زوالی مبروکه خانم بخغم ! »
دیبوردی .

بولديني اميركان قايقلارندن بريسينه بنسدي . بو قاييق ،
مالامال اختران اولان برمانك آتنده ، هر كوكب بعد
نامتناهيدن براقديني خطوط زرينه جلوه كاه اولان صولارك
اوزرنده سسزمه ، صداسز جريان ايديسور ايدي . هر اختر ،
مائى بلوردن آينه كى دكزك ايجنده اسمىليه كوستريله
بيايردى . شاعرك بالاي سرنده ، جريان لا جوردىده
پارلايان عوالم علوى يالى باشه قدر ايجشدى . هر طرفده
حکم فرما اولان ضيا ، نور ، شعله ! انطاولى حصارندەكى
بر قديلك دكزه دوشن ضيائى آلى جريان ايدرك بوباجى
كويشك ريختمنه دوقونىور ، قاكليجىدە يانان غازلر ،
فانارلر ، اميركاندەكى بريالينك او طه سندە كىچىق قنديل قدر
آيدىنلق ايديسور ، كورفzik اك قرا كاق كوشمىندەكى آتش
بو جكلرى سرار مظلمه محبتە نفوذايمك ايسستان فكى
شاعر انه كى پارلايوب سونىوردى . بو آرهانق قارشودن
ظھور ايدين ديكى بر قاييق دكزده حاصل اولان «يقاموز»
جهتىلە كىچىكى يىلدە نورانى برايز براقةرق سليمان بىك
طوغرى ايلر ولىور ، نورلر ، شعـلـلـلـلـر ، بوكان قايغىك
اطرافىدە او چوشىبور ، چرىيىبور ، صودن چىقان
كوركىاردىن بىلە دكزه اىنجى دانەلرى كى نورلر داملىسو -
ردى . كېكشان آرسندە اوچان مىكلىرى كى بونور وضيا

بو كنج ، بو ترو تازه ، بو كوزل بدلار ، شعرو شاعرى
مئا خنده ، محـاـكـه ، صـوـكـرـهـ اـنـهـامـ ايـدىـسـورـلـرـدىـ .
— بن او كا ايتىكىم نصىختىرى انجق بروالدە او لادىنه
ايدر . بـرـكـيـجـهـ ، سـلـيـمانـ بـلـكـ . صـنـعـتـ ، صـنـعـتـ ، دـيهـ
باـغـرـيـسـوـكـ . بـوـصـنـعـتـدـنـ الـكـ نـهـجـىـدىـ ؟ . پـارـهـ يـوـقـ ،
منـفـعـتـ يـوـقـ . يـهـ اـرـقـدـاشـلـرـ طـرـفـدـنـ سـوـكـلـكـدـنـ بشـقـهـ
برـكـارـيـنـ كـوـرـدـكـىـ ؟ . پـدـرـيـنـكـ بـوـقـدـرـ بـيـلـدـكـلـرـىـ وـارـ . اوـنـلـرـهـ
يـالـوـارـ . صـوـشـرـكـتـنـدـهـ مـىـ اوـلـورـ ؟ كـمـرـكـ قـوـجـىـلـيـغـنـدـهـ مـىـ اوـلـورـ ؟
سـكـاـ بـرـيـرـ بـوـلـسـوـنـلـرـ . قـىـزـيـزـلـهـ بـرـاـبـرـ رـاحـتـ كـيـنـهـلـمـ ،
دـيـدـمـ . دـيـزـلـرـ يـهـ قـېـانـهـرـقـ هـونـكـورـ هـونـكـورـ اـغـلـامـغـهـ
باـشـلـامـسـوـنـىـ ؟ . سـلـيـمانـ بـلـكـ ! بـنـىـ كـنـدـكـهـ اـجـيـتـمـقـ اـيـچـونـ
اغـلـاـيـورـسـهـكـ اوـنـىـ هـىـچـ اوـمـهـ . چـوـجـوـقـ كـىـ اـغـلـاـيـهـجـعـكـهـ
ارـكـكـ كـىـ دـوـشـونـ ! دـيـدـكـلـرـمـ چـيـقـمـىـ ؟ شـمـدـىـ
قارـىـسـيـلـهـ بـرـچـوـجـغـىـ بـسـلـهـمـكـ اـيـچـونـ چـكـمـدـىـكـ اـذـىـ
وـمـشـقـتـ قـالـمـيـورـ .

سـلـيـمانـ بـلـكـ ، بـوـبـيـوـكـ شـاعـرـ ، مـبـرـوكـهـ خـانـىـ نـرـهـ دـنـ
بـولـوبـ تـشـدـىـ ؟ . . .

بـشـ سـنـهـ مـقـدـمـ ، اوـزـمانـ صـاغـ اوـلـانـ پـدـرـيـلـهـ
اوـطـورـقـلـرـ كـوـكـسـوـدـهـكـ يـالـيـدـهـ بـرـتـمـوزـ كـيـجـىـسـىـ يـىـكـ
كـوـيـدـهـكـ اـجـبـاسـنـدـنـ وـاصـفـ بـكـ كـيـتـمـكـ اـيـچـونـ تـصـادـفـاـ

بونلر ، قپواره لغندن خاڭانه شاعره ، صوکره ده
بربرلىيئە كىنایە ايلە باقەرق كولىيورلۇرى . بوقارى
قوچەنڭ آھنەك امتساجى خىل پىزىر اولەرق ارمەرنىدە
ھەر فەر باعث مجاdale برمۇضۇع ، ھەرسوز شايىان اغبار
بىرىشى ، ھەرباقش تەحمل اوئىنzer بىرگەنaiه اولىيوردى . بىر
زىماننىبىرى ايسە آثار ئىھەنسى ابراز ايمەك باشلايان
پارە مىزىلقدن حاصل اولان شەكايىتلەر ، حدتەر ، مجاdaleلەر
شاعەرك حضور و آرامنى بوسبوتون سلب ايمىشدى . سليمان
بىك تەبارىدن اولان پىرى و فانسە يېقىن ۋۇتى پانامە
حصەلرنىدە غائب ايدىك مەندومە براقدىنې ايراد جزئى
حرمنىك ادعاسىنچە « كىندى كىيلە يىدىرىكىنەن »
كىندىسىنىڭ قولنجە « امنىتى سۆء استعمال ايتىكارنەن »
ھەن تامىلە بېمىشدى . مېروكە خانىڭ ، قوچەسى حقندە
« ايرادىنى كىندى كىيلە يىدىرىكىنەن » سۈزى بوسپۇن
سبىسىز دىكلىدى . سليمان بىك مطبعەلرلە بىرندە تصادفات
ادىيەدىن اولەرق بىرادان تەحرىرندن عزت افدى نامنە
بىرذات ايلە كىسب آشىنايى ايمىشدى . بوعزت افدى قرق
ياشىنە بورونوك اوستىڭ بىيوك جاملى بىرگۈزىلەك ،
قىزىپدرىنېنى صاچلارى ، سەطەنەن نەقسان قالماش برايىكى
خط بولسان ناصىيەسىنى يارىسىنە قدر اينش ، مطبعەلرە

كىردا بىلرىنە طوتىمىش قايىغىڭ ايجىنەدە بىرگۈزىل قىز پىدا
ونھان ايدى . يىرىمى ياشىنە اولان شاعەرك خىال
بى مىشالى ! سليمان بىك قايىقچى يە : بۈچۈن خانىم كىمدىر ؟
دىھ صوردى . اوزمانە قدر ھىچق بىرسوز سويمىان
قايىقچى : « بونلارى بن طاشىرم . شەمىدى اوينە كىدە جەڭىز ،
واصف بىك هەشىرىھسى ! سىزدىن ايو اولىسون بىكم اما
مالاس كىبى بىر فامىليادر » دىدى . ذاتاً بوعالئە حقىنە وقوف
و حرمىتى اولان سایمان بىك ، بوشاعەرك نىكاھى عقد
ئىريانڭ اشغال ايتىكى آويزەنڭ اىللە ، زەھرەنڭ شەدادتىلە
بوبىز نورانور سماویدە عقد اوئىشدى .

كۈنلر ، آيلىرىم ازدواجى تعقىب ايتىكە يواش يواش
سليمان بىك فعال اولان حىياتىنە ھەر حالنە بىر طورغۇنراق
كىلەك بىشلامىشدى . زىرا شاعەر ، حرمىتى انتخابى خىالدىن ،
سەقف سەنانظىرى فىكىر شاعەر انەن دىپلىمىش ، ماڭۇق الطېبىعە
بىر مىبىد علويتە ، بىر جەلە وصالە اقعاد واصعاددە اصرار
ايتىكە مېروكە خانىم طېبىت و تېرىيەسىنى تەحديد ايتىكى
دائرەدىن چىقىماقىدە عناد ايدىيوردى .

بىرگۈن ، سليمان بىك كىندىنەن كېچىش بىر حالدە آواز
باند ايلە داىى او قوركىن ، مېروكە خام قورقۇسنىنىن
عىچلەمە عىچلە قومشىو خانىلاردىن برايىكىسى اوھ آلمىشدى .

ایدیان سپارشلر کوره یازی یازار بمحتر ایدیکه قولتوغند
برچوق غزه‌لر ، کتابلر دولی . ذهنته ایسه کال
انتظام ایله بندلر ، مقاہلر ، حکایتلر طبقه طبقه وضع
و ترتیب ایدلش ، هر صاحب امتیازک ، هر کتابجیلک
ایستدیکی شیلری اوراده بولدیفی ماصنک اوستنده همان
تخریر واکان ایدردی . بمحتر ارباب صنایعک هیچ
برقمنده کورلماش بر تواضع و محبتله مثلًا صباحه
قدر چالیشه‌رق امام ایتدیکی مقاله مظلوبه موافق کلرسه،
ضرری یوق برشقه‌سنی، استدیککزی یازارم، دیردی
ناموس و حیثیتی و خصائی عالیه‌سی جهتیله هر کسل عنندنه
بر موقع شرف و احترام اخراز ایدن بمحرک قصوری،
چوق او قور، چوق یازار، از چالیشیردی . طوغماش
برچوجعه اواب احضار ادرکی ذهنته حاضر لادینی
برچوق کله‌لری، جله‌لری کیدرمک ایچون فکر آرار،
بوکله‌لر ایسه یاطار، یاقصه، ویاخود کینیش، او زون
کله‌رک بیوک آدم البس‌هی کیمش برچوق و یاچوچ
البس‌هی کیمش بیوک آدم کی فکرلر اکثر کولنج
برحال و قیافته کیزدی . بونلری کندیسییده کورر،
اکلا ردی .

فقط نیاپسون! معدده‌سی ایچون قلب و روخدن بویله

فدا کارلقلر ایتمکه مجبوردی . بردفعه اوینه قیانه رق درت
کون صرف مساعی ایله یازدیفی درت ستوناق بربندی
او قوم ایچون مطبعه‌یه کتورمش . سلیمان بکده عنی او نک
کی یازدیفی بر مقاله‌یی او قوم اوزره مطبعه‌ده بولنیوردی .
ابتدا عزت افندی ادبیاته عائد اولان بندیفی او قودی .
بوسفر، ادبیات عالیه ایله کثرت توغلی سایه‌سنده فکرلر
کوزل، محاکمه‌لر و اقفاهه، جمله‌لر ما هر آنه، هیئت مجموعه‌سی
برا زاده رق ایله ایدی . صاحب امتیاز دست مخالصتنی
او زاده رق عزت افندی نی تبریک ایتدی . او ایسه کال
منونیته اسکمه‌سنه اتکا ایدرک سلیمان بکی دیکلیور.
بر سردار مظفرک شان غالیتی اعلا ایدن موسیقه‌یی
دیکلامسی کی برنشوؤه مستانه ایله ابتدا ایدن بوحال بر
قاج سطر صوکره کمال رقه، برا یکی صحیفه ختم‌نده انهمالک
واباتلایه تحول ایدرک، شاعر او قودیفی اثری بیتیرمک
او زده ایکن، عزت افندی او زون پار مقلی اللرینی یوزینه
قیا رق :

— آه بونکنده جان وار، حیات وار!

دیه چوچک کی اغلاخه باشладی . عزت افندینک
ابراز ایتدیکی بو از عالی شاعر اندون اک زیاده متاثر
اولان سلیمان بکله آره لونده او زماند ببری بیوک برصمیمیت

محبت ، بر محترمیت الفت حاصل اوله رق برمدت صوکره
برانکده یشامق ایچون شاعر ، عزت افدى يه او ندن ،
سفره سندن بر حصة اخوت صنعت تفریق ایتشدی .
حر منک ادعاسنجه « کندی کیلره یدیر دیکندن » ،
کندی قولنجه « امنیتی سوء استعمال ایتدکلن دن » ،
هر ندن ایسه آردە محقق اولان شی سلیمان بکه هر آدیم
آتدیقه فقره و سفاته طوغیری اینمی ایدی . فقر
وضرورتک اک درین اوچوروملر ینه دوشدیک بر قیش ،
پدرندن موروث سلیمانیه دکی خراب براوک ، قیریق
جامنه بیاض مقوادن کاغذ یاشدیرلش براو طه سنده
کریمه می حیات خسته نمیشدی . پدری انده پک به الی اولدینی
ایچون یادیره مدینی بر رچته اولدینی حالده یتاغلک ایچنده
اکسیلیور کی کور دیکی حیاتنک باشی او جنده دوشونیور دی .
دیشاریده سسیسز ، صدادسز قاریاغیور ، او طه نک ایچنی
استیلا ایدن سکونت ، اوراده دک منکسر قلبلرک چار پنیتسی
دو بوله جق قدر درین ایدی . قادینلرک استحصال اسباب
تعیش ایچون قوتلری ارکاک او لدیندن او قوتک انحطاط
وزواله میانی کور دکلری زمان او باندیرموق ، تجدید و احیا یتمک
احتیاجنده بولنورلر . حر می : بک ! او قدر دوشونه جک
نهوار ؟ بوکون پاره آله جقسک . ذاتا حکیم : تزله دن کله

بر بوغاز راحتسز لئى ! ظن ایده رم ایو باقیلرسه چابوق چکر .
دییوردی . سلیمان بک : حقلت وار مبروکه جکم ، ذاتا
شمدى کیده جکم ، جوابىچ ویردى . سلیمان بک ایکی ساعت
صوکره پدرندن متقل برو قفك وارداتى آلمق او زده
میزك او طه سنه کيردى . پاره ویرلشن ، حاضر دوریور دی .
فقط بو آدم احبا سندن بربله بعض یمکارك صورت طبخ
واحضا رینه دائر اشتھالی اشتھالی قونوشیور دی . سنده
باقق ، معامله سنى اجرایه مصروف اوله جق زمانی دوشو -
نهرک ، بولاند مصاحبی او زمانه فدا ایتماک ایچون :
یارین ! دیدی . بوسوز او زرینه سلیمان بک وورلشن کی
قىلامىررق اياقدە طور دیقى کورنجه او طور دیقى يردن الیه
قاپوی کوستره رک : یارین دیدك آ . دیه خطاب ایتدی .
حیثیت ادبیه می کندیسنى برسوق طبیعی ایله دیشاری چيقا
ردى . شمدی سوقا قده دوشونه رک برماكه حر کتیله
یوریور دی . باشنىك او سنتىدە قیامتلر قوباران فور طنه ایله
یغان قارلر ، عظیم ، عالی اولان آمال و تصوراتى کوز
آلە بیلدیکی قدر واسع مسافه لرده تکفین ایدیور ، ادبیاته
حرارت حیات ویرن مركز دھا ناصیه سنه بیوک قار دانھلری
دوکیلور دی . او کیردى . اقسام او لمىشنى . برساعت
صوکره چیلدیرمش کی برحالده ، یناغلک باشی او جنده

اغلایان قاریسنه ، چو جغه کان حرارتە ، قیریق جامە
طوغىرى قوشەرق صەدن اشانى اىننى سخوغە ، قار
بوراسنىك آوازە مەھىئەسنه قارشۇ: يارىن، يارىن، يارىن!
دې باغىسىوردى .

آنە جىكم

اختىار برقادىنى، فريده نامىندە برکنجق قىزى، بىرچوق
تھىتكى حاملاً اعصار سالفه سياحتىدىن كاپىورمىش كى زمانە
قارشۇ بىكانە بىحالدە يولىنە دوام ايدىن او كوز آرابەسى
اىقرەدىن چىقدىيغىنك او ئىنجى كونى بىرتەنلىك او زىرىنە واصلى
اولمىشدىكە ، اورادن او زاقدن او زاغە سايانجە ناھىيەسى
اىقده بى قرار بىرىشىيل نقطە كى كورىنيور، غىيرىدىسى
بىرچارىك كىلومترودن ايشىدىيالان بو آرابەنڭ صبر و تحملى
چىكتىن تكىركلىرى اىكلەيە اىكلەيە ايلرولىدەكە او بى قرار
يشىيل نقطەدىن طاغلۇر ، اورمانلار، كويىلار ، كوللار ئەھۇر
ايدىسىوردى . شەمدى سەنانك رنڭ مايىسنه فاصلەلر و يىرن
«كىلىتىھ» ايلە «صولىيچق» تېنلىك يوقارىدىن اشانى
دوغىرى اىن و كونشىك ضىاسىيلە پارلايان يىشىلىكى اىچىنده
بىلۈك درېندىك اولرى اغاچلەرە آصلمىش طىور و حشىيە
يۇوالىرى كى كورىنيور، دىكەر طرفەن صوك بەھارك قىرمىزى
چىچىكلىرى يېراقلرى آراسىندەكى كورجى ، لاز كويىلرى

آلچق ، دنی ، حدید ، دیگری حساس ، رحیم ، ساکت
ایدی . برکون قومشونك کومسندن بورطه چالار ،
پارین بر آیده بر کدردیکی یوز پاره‌یی بر قفیره ویرر ، بر
صبح اوینارکن بر چوچغک قفاسنی قیار ، اقسام
بریاره‌لی کدی یه آجیه‌رق تداوی ایدردی . کندیستنده
هرامل ، هر صرام هان بر عنزه و جزمه تحول ایده‌رک
قارشوسنہ چیمچق استیان نصیحتلره ، رجالره ، مانع‌لره
رام اولق بیامدیکندن بر زماندنبه ات یمز محله‌سنده کی
تیزه‌سنہ کیتمک ، پک فقیر اولان والده‌سنہ یاردم ایمک
ایچون بر خدمت‌تجیلک کیرمک خصوصنده کوسـتردیکی
اصرار وابرمه مقـاوـمـتـ اـیدـهـ مـیـانـ اـنـهـسـیـ بـوـیـلـجـیـ یـهـ ،
بواختیار قادینه ترفیقاً کوندرمشدی . ماضینک ، صباوت‌نده
اوینادیخی سوقاقلرک ، اغلادیخی کولدیکی یرلرک سـوـدـیـکـیـ
چهره‌رک ، والحاصل بوتون خاطراتنک خیال‌لریله مالامال
اولان صوک بهارک بوسیسلری ایچنده ، طراق او طه‌سنک
قاپویی یوزینه قوشو آچیه‌رق فقر و سفالته ملجاً
کوشـهـسـنـدـهـ کـیـ بوـشـ یـتـاغـنـیـ ، هـشـیدـنـ بـیـ خـبـرـ بـرـ حـالـهـ
اوینارکن هیچ او مـدـیـخـیـ برـکـونـ بـرـ دـنـهـ بشـقـهـ بـرـ نـظـرـهـ
بـقـانـ اوـصـبـاحـ کـنـجـ اوـلـشـ برـچـفـتـجـینـکـ کـوـزـلـیـخـیـ ، والـدـهـسـنـکـ
باـشـنـیـ صـالـالـایـرـقـ کـوـزـنـیـ قـیـرـبـرـقـ : اـسـتـرـسـلـکـ کـلـ قـیـزـمـ !

اوزاقدن کلینجیکلار آچان بر اورمانه یاییلمش بیاض
کلبلکره بکزیبور ، غربده تدریج ایله سونن کونک
ضیاسی ایسه افچلرک اوراق زمردینی آره‌سندن جریان
ایدرک بویوک تپه‌لرک اورته‌سنده کی صابانجه کوانه منصب
اولیوردی . صابانجه کولندن تخر ایدن سیسلر وادیلره
دوغری یایسلدیجنه ، فریده آرابه‌نک ایچنده باشی چویره‌رک
انقره یه یاقیوردی . باباسی اوراده اولمش ، والده‌سی ،
قلبی ، ماضیسی اوراده یاشیبوره انقره یه صیغمیه جق نه
اولیوردی !... سرائی مجھولانه بوقدرانه ماک نهدن ؟...
نهدن اولورسه اویسون برملکت مجھولانه مختفی استقباله
کیدیوردی . دها اون اتی یاشنده کی بوفریده ، ذکایه
مسکن اوله بیله‌جک متناسب بر آللله ، کنارندن بقان
روحی براز کنديستنے جذب ایده‌جک صورتده دریندن
درینه شـعلـهـ نـشـارـ اـولـانـ الـاـکـوـزـلـهـ ، کـوـلـکـسـیـ اـسـمـرـ
یوزیخی اوـقـشـایـهـ بـیـلـهـجـکـ قـدـرـ اوـزـونـ کـرـیـکـلـرـهـ مـالـکـیـ
ایـدـیـسـهـدـهـ بـوـچـهـرـهـیـ بـوـزـانـ اـغـرـبـنـکـ ، چـکـهـسـنـکـ اـیـلـرـیـ
طـوـغـرـیـ چـیـقـیـلـخـیـ اـیدـیـ . بـوـحـالـ کـنـدـیـسـنـیـ بـرـنـوـعـ حـیـوانـهـ
بـکـزـهـهـرـکـ سـوـزـیـ قـوـقـلـارـ کـیـ دـیـکـلـرـ ، اـنـسـانـ اـیـصـیرـهـ جـقـ
کـبـیـ کـوـلـرـدـیـ . بـوـخـلـقـتـ ، بـوـطـبـیـعـتـ اـیـکـیـزـ ، بـوـقـادـینـ اـیـکـیـ
مـزـاجـدـنـ ، اـیـکـ کـشـیدـنـ عـبـارتـ بـرـ وـجـودـدـیـ . بـرـدـانـهـسـیـ

دیدیکنی والحاصل بوتون بوجاڭلارك، بوجاڭلارك اوزرسه
ھبوم ايتدىكىنى كورمسىلە يۈزىنى يانىدە كى اختيار قادىنه
دوندىرىرلەك : تىزەمك اوينە نەوقت وارەجغۇز ؟ بىكاسن
اوراسنى سولىلە ! دىدىي . شەمىدى يولىدە اوڭ تىكىلىكلەرى
قېرىلمائىن براووكۇز آراباپسىنگ اوستىندە قنادرلىنى چىرىپاراق
برخىروس اوتيور، آچىقىدىن كچىن بىركارىزىڭ اطرافىدە
طاووقلار دولاشىور، پاپوشلىرى النىدە اولدىيەنى حالدە آرابە
نەك يانىدە بىرچۈچق قوشۇيوردى . آرتق كىچە ايلە برابر
صابانجىيە كىرييورلەرى . او كىچە مەھمان نواز اماطوليىنک
بوايىكى قادىنە كۆستەرىدىكى براو طەيە كىردىلە . بعض ذراتى
تەدھىش ايدىسيورلار، واطرافىدە كىل بوكىچە مسافرلەرىنى
بىرلىرنىن صورىيورلاركى كورىنۈيورلۇ، شۇزادە، بورادە،
قارىتلارى شىيش، بوروشوق، پورسەامتىن يۈزلىرى
صارى مشمع كېيىپ بارلار برايىكى چۈچق دولاشىيپور،
يوقارىبەدە سىتمەسى طۇمىش امام ايكەنپور، باش او جىلنەدە
سرىع الطيران بىرراسە اوچىپور، او طەنەك آرەلتى قالان
قۇسندىن او زاقدىن او زاغە چىقلارك سىسلەرى ايشىدىلىپور
دى . بومسافىلەردىن دولايى ابىداڭ كىزىدە سوين سىورى
سېنكلەر سوڭەلەرى براز مائىوس او لىپوردى . بوقىسادلى
ايدىنلار اوقدەر يوقلاقدىلەرى حالدە پاك يەوشاق بولە مدقارى

درىيلە صوك درجه بىرغيزتەلە نىشتىرلىرى صوقەرق كېشىف
اولان قانلىرى ايجەمینىجە درىشك آرەسنه بىنوع صو القا
ايدەرك والحاصل بىعملىيات جراحيەلىرىنە املائى شكم
ايجۇن ساعتىلرچە اقدام و دوام ايدىپورلەرسەدە آرابەدە
شارصلەمدەن هەطرفلەرى قېرىلىش بىر حالدە بولنان بوايىكى
قادىن بونىلرك جەملەسنه رغماً درىيەن درييە او يۈپۈرلەرى .
فرىيە صباھلىن اويانىز اويانىز يانىدەكى اختيار قادىنە
دىپوردىكە : تىزەمك اوينە نەوقت وارەجغۇز ؟
— قىز باطىليي، رەمىسلىك ؟ قاچ كە سوپىلەيم ؟ بارمقلەرلە
صايارق، اوچ كون سو كە ازمىدە، اورادن قەرەواپورىلە
حىدر باشايىھ ! .. بىر، اىكى، اوچ، درىت كوندىن تىزەنەك
اوندەيز . كىچە ايلە براابر كىرىدىكەرى صابانجىھەن كونشلە
براير چىقىدىلەر . او زمان بولالى بولە مەتنىم اولىدىيەن كى
شەندە فەردا ازمىدەن ايلە كەتىپوردى . بواوزۇن يۈللەردى
اڭ بىلۈك ھەت ودقى تەقىتكەلەر عائىد اولان آرابەجى اختيار
ولى اغا تكىمەل اناطولىي، تائىرات شەيدەسىلە بروجودى
تەحرىك ايدىن اور بىرمەلەر كېيىتەن كور او غلوندن ،
كەردىن، عاشق عمردىن بىحث ايدىپوردى . حقيقىتى قبولە
تەند ايدىن عوام ما فوق الطېمىمە شىلەر چابوق ايتانىز .
آرابەجى ولى اغا ، مىلا : اوستىندە قارتالىر طورۇن شو

طاش بیغینلرینى كورىيورميسكىز ؟ ايشتە بوراسى كور اوغلۇنك كوشى ايدى او كوشك بىنخېرى سىندىن بوتون اناطولىدە بېن شىلرى كورىردى . شو او زىزىندىن دومانلىر چىقان بوتېپى عاشق غېرىك آھى طوقشىرىمىش او زماندىنى بويىله توتى طورور . بوتون بوحكايەلرى جان قولا غىلە دىكىيان فريده ايدى . اقشام كونش مغربە دوغىرى چىكلەك باشلاينجە طاغلەر، او والرە يايلىمش آيرىلاق حزنى اىچىندە باغيران قرتاللاره او لويان چقاڭلاره بىر سوق طېمىي ايلە پىرولك ايدن بو آزادە جى كىندىندىن كېھرلەك :

اوزىنكىنده بىر قوش وار قاداندە كوش وار يارم كىتىدى كىلدى البت بوندە برايىش وار

ترىكسى سوپىلوردى . فريده بو آنده ، بىر صباح بوسبو تون بشقە بىرنظر لە بەقارق كىندىسىنى باشدىن اياغە قىدر تىزەدن چىتىجى يى دوشۇنلوردى . او دە بومانى يى بىلەر البت ! ماضىنىڭ خاطرات جاذبەدارى كىندىنە ھجوم ايتىدىكى زمان اك بىشك سلاح مدافعەسى تىزەسى ايدى . او وقت آله جىنى جواب مدهشى دوشۇنەدن ياندەكى قادىشە متصل : تىزەمك اوينە نەوقت وارە جىفرۇ ؟ دىه صورا ردى . شەمىدى ازمىدىن بىندىكارى قره واپورى كورفزى تعقىب

ايدەرك استدىكى درجه ده بىر سرعتلە فريده يى تىزەسىنە كىتوريوردى .

شىندۇ فرایىلرولە دوغىرى كىتىدەكە كسب توسع ايدن ازمىد كورفزىنىك ضيائى شىمس ايلە بارلايان كوچك كوچك دالغەلرى ، تىلەكتىدە بىر باقشىلە آچامش روخە دو كولدەكە فوق العادە بىر لىشە حس ايدەرك اىچىندەن بىر كونش دوغىدىقنى دوپىلور ، مىرسە كوزكە باشلايدىنى زمان ايسە بهارده چىستان بى پايان اىچىنه كىرمىش براينىك كېمىست اولىش باشنى قالدىرەرق ياندەكى اختيار قادىنلە ، حىوانى بىر عشق وشوق ايلە : بتون بوطاغلەر كىشىلەكلەرنى يىھە جىكم ، بتون بودىكىي اىچەجەجىم كاپىلور دېپىلوردى . كوبىرى يە چىفارق ياندەكى استانبولاي اختيار قادىنلە ات يىزە محالەسىنە دوغىرى يىيان يورىكە باشلايدىلر . فريده بىجاقلەندە تترەمەلر، يوركىندە چارپىنتىلر، باشندە اوغولتولر او لەلەنىي حالدە تىزەسىنەك اوينە كىردى . اقسرايدە مىست ، عباتىلەك صاتان بىر خەفافك قارىسى او لان تىزەسى مطبىخىدە قېراق سوپەرق او جاقدە قاينازيان بىر تىجرەتكە كەنچە آتىپوردى . اختيار قادىنلە فريده زەمىنى طوغالە دوشىتمىش ، تاواندەكى كوچك پىخرەدن ضيا آلان ، قاينازيان تىجرەتكە اطرافىدە ضعيف بركىدىنىك دولاشدىقنى مطبىخە كىردىكارى

زمان تیزه خانم هیچ طوری بوزمیه رق ،
— بویله کچ وقت نرهدن کلیورسکن ؟ دیدی .

بوسوال لاقیدانه نک ویردیکی طورغوناق ایکی دقیقه
دوم ایتدی . بومدت ظرفده فریده مندیلیه متصل
یوزینی سیلیوردی . بوسکونه ، بو طورغوناغه نهایت
ویرن ینه قباق دوغر امقله مشغول تیزه ایدی .

— سن نیجون مملکتکی برا قوب بورایه کلداک ؟
انسان آننه سنی يالکز برا قوب کلیرمی ؟

بوسفر یاننده کی اختیار قادین سوزه آتیله رق فریده ،
چالیشه چالیشه بی تاب بر حالده قالان والده سنه یاردم
ایمک ایچون بر خدمت جیلکه کیرمک ، تیزه والده یاریسی
اولدینی ایچون کندیسته صغمق ایستدیکنی و بو تیزک هیچ
برایشدن چکنمنز بر چالیش قان اولدینی اکلا تیوردی .
تیزه ایسه پار مقلربنی بر نقطه یه طوبلا یه رق اغزینه دوغری

کتوروب :
— بوکور بوغاز یمک استر ! چالشمنی ، چالشمنی !

دیبوردی .
ینه اوچیده صوصدیلر . بومطبخک توتن او حاگندن
کویا بر هوای زمه ریر نفرت ایچری دوکولیوردیکه حاصل
ایتدیکی برودت موت ایچنده هپسی طوکش بر حالده

بولیورلردی . نه دن صوکره دوغر ادینی قباقاری
او جاقده قاینایان تخبره یه آتمق ایچون ایاغه قالان بوقادین
دیبوردیکه :

— شمدی مست ایله عبا تر لک پاره ایتمیور . هیچ و قتمز
یوق . بزم افدينک بوکونلرده بر کدی بیله بسا یه جک حالی
یوق ! ... اختیار قادین او توردینی ارقه سمز حصیر
اسکمله دن قیام ایله فریده یه : هادی قالق قیز ! دیدی .
— الله اصهار لدق خانم !

تیزه می ایچندهن دومانلر چیقان تخبره نک قیاغنی اچقا یاه
مشغول اوله رق :

— الله امانت او لک . چالشمنی ، چالشمنی ! بوکور
بوغاز یمک استر ! دیبوردی . سو قاغه چیقدیلر . یولده
برمدت دوم ایدن سکونت دن صوکره شمدی بو اختیار
قادین سویلنمه باشلا دی .

— باقسه کا بورایه . تیزه ک سنی قیول ایتدکدن صوکره
بنم نه بوینک بورجی قوزم ؟ سن خدمت جیلیکه کیره جکسک
ادم اوله جتسک ده آننه که پاره کونده ره جکسک ها !
سکا بد او دن بسلنمک وار می ؟ « الیله کوکسنه و ورارق »
بوراده مرحمت وار یو قسه ! ...

فریده هیچ ، هیچ برسوز سویلمیوردی . طاش پار چه .

«باشمە بلا قالدك!» ديدىكى دوشوندكىچە تخته لرى طاشلىرى سيليسور، متصل چاشور يقيوردى. فقط ايدىلانڭ كوكچىك بصرىق وجودىندن بىپارچە قوپارىلىورمىش كى حس ايدن احمد بىك او جوز اولسون دىه آلدەنى كىرچىلەنەنلىرىنىڭلەنلىرى، هەر كون صافىھ خانمە پىشىرىدىكى صوغانلىق فاصولىيەلر معدەسىنى ياقىبوردى، اوچ آى صوکە آلدەنىيە ئىكى مجىدىيە آيلىق، كىندىسىنى انقرەدن كىتونن اختيار طول قادىسە ويردىكى زمان «آفرىن قىزم، اشتە بولىھ انهسى دوشۇنلى». سەن ھىچ مراق ايمە! يارىن، هەن يارىن انقرە يە انهكە كوننەر يەر» دىيوردى. باختيارقادىن يلان سو يامىسۇردى. ديدىكى كى يارىن، هەن يارىن بۇپارە ايلە بقاھە اولان ئىكى مجىدىيە بورجىنى تسویە ايمىشدى!

ديشارىدە اولارك كىرەمەتلىرىي اوچوران قاربۇرىسى اسىدىكى برقىش كىچە سىنده، مطبعىدە دەها بوسېتۈن سۇنمامىش او دونلارك علولرى يۈزىنە ووران فريىدە توپ بىلا بەنك زىر ضىاسىنە صارى داللى باصمە خرقەسىنى يامىسۇردى. ديشارىدە متصل كىسب شىدت ايدن فورتەن دەن اوجاق ايكلىسۈر، تختە دولابك اوستىندە كى باقلار تىرىسۇردى. بىر دېنبرە خاطرىنە بىرىنىڭ كەلدىكى جەھتە دىكىشىنى براقاھەر قاچقە يەچىدى. احمد بىك كىچە لاك فاسىلە انتارايى ديشارىدە

قالمشىدى. بۇنلىرى يىردىن طوپلاركىن آچق باخچە دیوارينە ملاسق خرابەدن بىراغلامق سىسى ايشتىدى. بىرچوچق اغلامسى!... قولاق وېرەرك بورا ناك فاصلە دار ايتىدىكى بوسىسى كال خوف دەھشىتلە بىرمەت دىكەدەن، دوشۇندىن صوکەرە يەنە مطبعە كىرەرك ومسرۇفانە بىر صورتەدە او جاغە بىر اىكى او دون آتەرق دىكىشىنە باشلادى. كىمىدى بواغلان ئىجىا؟... كىندى كىندىنە «بۇراسى صىحاجاق، او راسى صئوق!» دىيوردى. استرسە طوكسۇنلار! اونك نە وظيفەسى؟ او خرقەستك يامە سەنە باقسۇن! دەمین او جاغە آتىدىنى او دونلارك علولرى كال شوق ومسرتە اوينىيە اوينىيە آتشىن مزاج كۆزلەر كى نظرىنى كىندىلىرىنە جلب و جذب ايدىسۇرلىر، شىمىدى درىندەن درىنە شەلەنشار اولان كۆزلەر علولرەك اىچىنە دالوب كىتىدىكى حالدە دوشۇنۇردى. يولىدە آرابە جىنىك سو يەلىدىكى او شرقى نە كۆزلەدى! چىف!... كىم بىسلىر؟ بلەك!... او خرابەدن ايشتىدىكى آغلامق سىسى نە يادى ئىجىا؟... بىر كەرە كىدوب بافقى! يَا «ايھىنلىرىن چىقارسە!» بوسىسى كىندىسىنە بىر عقدە كى مۇئۇر صورتەدە مسلط اولىنىدى. بوسىسى اكلامق اىچۇن حاصل اولان آرزو، مرام بىر دېنبرە عنم و جزمە تىحول ايتىدى. هەن اولك قۇسنى آچەرقى بىش اون آدمىم صوکەرە خرابە يە كىرچە

اوراده کی تخته پرده اوه سندہ برسی بیوک ، برسی دها
کوچک ایک چوچق بولدی . بیوک ارک چوچه :
— سز بوراده نه یاپورسکز ؟ دیه صوردى .
— اوک یوانی غب ایتدك .
— سن خرسز میسک ؟
— خیر دلکم .

فریده دوشونیوردی . بونلری اوه آلسه ،
یا افديلری ؟ هادی ارقه مدن کلک ! دیدی . یواش یواش
اوک قوسنند کیه رک ایکیسینیده مطلبخه صوقدی . یوقاریده
احمد بک خورلامقده ، حرم اصالت توأمی بوتون کون
یمک پیشیرمکه مشغول اولدینی ایچون یورغون برحالده
اویومقده ایدی . همان الله آلدینی اوراده کی لامبهی یوزلرینه
طوهه رق ایکیسینیده معاینه یه باشلاڈی . بردانه سی اون جر
اون ایکی یاشنده برا رک چوجنی ! اوستی باشی پریشان .
سفالنک اویدینی یوزی چکامش ، قورومش . کوزلری
تاقچورده سونیور . ایکنیجی سنی معاینه ایدیبوردی . بوه
صوقدن مورارمش یوزی توبارلاق بشن یاشنده برقینز
چوجنی ایدی . ایکیسینیده یره او تورتدی . لامبهی ینه
دولابک اوستنه قویه رق :

— آچیسکز دیه صوردى .

اوٹ ! ..

دوندن قالمش برحصن صئوق پلاوله اغن . کیرن پرلری
ینش ، آشینمش ایکی تخته قاشینی اوکارینه قویدی .
اونلر قارلر ایچنده آچ قالمش قوردلره مخصوص براشتہ
ایله پیلاوی یرکن فریده کمال سکونت و حیرتلە دیکیشنى
دیکەرک برچوق سؤالار ایراد ایدیبوردى .

— سز کانا کن باباکز یوقى ؟ سن نه ايش کوررسک ؟
— بابامن یوق ، آنه من چاشیریقار بن ھیچ آنهم ...
یوسوز اوزرینه بشن یاشنده کی چوچق « آنه » دیه شدتە
اغلامغە باشلاينجه فریده احمد بک اويانه جغنى دوشونه رک
هان اوزرینه ھجوم ايله :

— صوص دییورم سکا . شمدی سنى قاره ، قرانلغە
آمارم . سنى سوقاقلره آنان آنه کمی اغليورسک بیس .
آه ، یومر و قله شوقفا کی قيرسەمده ایچنده نه اولدینى
کورسەم ! شمدی چوچقلرک ایکیسیدە او جاغلک قارشۇسندە
اویومشلاردى . فریده کيدوب ایچنە کي ردېکي يتاغندن
ایكىدە بردە باشنى قالدىرە رق مطبىخنە او یويانلىرى دىشارى
چيقارماق ایچون ، صباح اولدىي ؟ دىه پخېرى يه باقىوردى .
اوئرە لق اغىرمۇغە باشلر باشلام من چوچقلرى سوروكلىرک
اوياندردى . صوکرە قۇيى آچەرق :

— هادی جهنم اولك ! دیدی . بش ياشنده کي طوبارلاق ،
کيرلي چوچق الى طوتيني قرداشيله براير قاز ياوروسي
کي صالانه صالانه او زاقلشوب کيتديلار .

بواوه اره صره احمد بک ارقداشرلنند صالح اوسته
نامنده برسرخوش کايرديكه داما بخدمتني ييه جك کي
باقر ، فريده ده اوکا ايصراجق کي کولردي . بواوه کير .
ديکنندن يدي سکز آيی سکره برکون فريده غائب اولدی .
بريرده ، براوده بولنميردي . ارتق نام و نشاني قلامامشدی .
يورغانجي قله سی احمد بک هر صباح حرمه : « افشاءم کيله .
او بوراده کي راحتی ، اقبالی زرمه بوله جق !! » دير ، ارقداشر .
ينه ايسه قاچان خدمتچينك اوده باساندن قالمه برجوق
ذی قيمت اشیای آلوپ کتوردیکنی سویلردي . بخدمتچينك
نهصانی الیم صورته حس ايدن ، سوزده کبار دوشکونی ،
احمد بک حرمسی ایدی . اوی هرسوپوريشنه ، هر يك
پشیريشنده ، « نرده سک آکور اوله سی فريده ! »
ديردي .

آرهدن برجوق سنه چکوب کي تمشيدیکه ، برصباح فريده ،
قوجاجانده اون آيلق بربیک اولدیني حالده ظهور ايتدي .
بواوده بولندينې برکيجه روپاده والد مني فناحالده کوره رك
دلی کي اولمن ، صباحلين اذن آلغه بيله صبر و تحملی

قالديغىندن مملكتته ، انقره يه کيتمش ، کندىسته بکزه ميان
صارى صاچلى بو كوزلجه چوچق قفيقرداشنىڭ قىزى ايمش .
بو حكايىلر دوغرى مىدى ؟ بوقىز برجوق سنه لىنرى نرده
قالشىدى ؟ بوجوچق كرچك قرداشنىڭ مىدى ؟ اونى هيچ
كىمسە بىلەم ! احمد بک كلايدىكى وقت ، اولكى لا له لرك ،
داديلرك خدمتى اوده بادھوا اىغا ايدن برقادىن بولندينى
حابه اىكى مجىديه معاشلى بخدمتني آلماق اىچون ،
اذانسز قاچان ، و پدرىندن قالمه وجودى اولميان اشىايى چالان
بر خدمتچينك تکرار اوھ قبولي ارتق اخلاق و آدابه توافق
ايچيوردى . هان اودن چيقاردىلر . شمىدى فريده نك كير .
ديكى دكى دوشىدىكى ير ، مزارستان كى بىولك ، زىدان كى
مقسى براولك آلت قاتىنده براوطه يه ايدىكە بواوطه يه كونشىن
بشقه هر كىس كىردى . سنه لىچىدې كە فريده عشر تە بوزلۇش
ذهنلرك ، دنيات ايله زهر لەنلىش كوكلرلرك ، شدائىد جنتى ،
سيئات حسيتلىق التىنده ازىليبور ، حتى پاره بىلە قزانىيوردى .
بر زماندنبىرى عياش صالح اوسته فريده بى تروج ايدە جكى ،
ارتق بوايشە قرار ويرە جكى سوپيلوردى . يكىمى سکز
ياشىنده اولان بو آدمدە عياشاغلۇك آثار مادىيە و معنویيەسى
ظھورە باشلايەرق عضلاتى مبالغەلى صورتىدە بىوين ،
اوزرى افقى برجوق خطوطايلە چىزلىش آكلانە سنه لىنرى

یقاناماش، طراناماش صاچلری دوکلش، وحدتیعیسندن زیاده آچیلوب بېکلری داما برقەلەیە منصوب اولان کوز-لرینك مارنداکی عضلات ایسه بوسېتون چوکەزك يىگىمى سکرزاشندەکى بوجھەرە يە راختىارلىق حالى كىشىدى. عىاشلارده كورلەيى اوزرە عشرت، صالحىدە حسىات و تائىرانڭ بەضۇلارنى محو والغا يىتىكى جەتلە بر حىكىم دىكىرىيە معاونى اولىزدى. مثلا حال طېيىسىنە بولنانلارە، قورقدقلارى زمان حس اميد، حدتلىنكلارى وقت حس احتياط - ولو بىر درجه ضعيفەدە بولنسۇن - مددكار اولور. لەن كىچە كوندوز اىچىكىي اعтиاد ايدىنلرددە قورقويە حدته - حسىات معاونە سائەنک مفلوجىتى سېپىلە - بىر حد و نهایت تصور اولنەمن. بونلاردا تأرات عميق اولەجق قدر اقتدارە مالك اولىدىغىن تجاوزلارى، قورقولرى، حدتلىرى يازفورتەلەرى كې شمشىكلەرلە، طوفانلىلە، يىلىزىرملىلە از بىرمەت اىچىنە كلوب كېر، صالح اوستەنک ھەحال و طورىندە قورقو، تىند، اضطراب كورىنوردى. دوشىش فرييدە بو آدمى آچقى بىر محىتەلە سوپىوردى. قىلى ذهنەن قارشىمىنى اىچون ذهنىدە قىلبە مداخلە ايميان صالح اوستەدە فرييدەنک كىندى حقىنەدە كى بىختە داڭ بىشە حاصل اولىشدى. ازدواج اىدەجىكى قادىن حقىنەدە كى بىشە ايسە بىر بىر بوسېتون

قورقويە ويابوسېتون جىدته تحول ايدىپورىدى. فرييدە بوسېخوش قوجه سنه يالوارىرى كى بقارق اكلانڭ اوزرىيە دوكولن طراناماش، يقاناماش صاچلرنى اوشقۇبۇر، عشرتك تائىرىلە مدارى بوزولدىغىندىن دىم دىك باقان كۈزى اىچون : « آه بىندىن بشقە كىمسە يە باقىيان صالح جىكم ! » دىپورىدى. او كىچە صالح فرييدە يە اذالار، اشكىنجەلر ايدىپورى. كۈزى، كۈكلى بشقە سىنە، بشقە سىلە كورىشىور. كۈزىلە كورمىش، بۇ، قادىنلارك اڭ آچقى ؟ فرييدە بىر دېنرى حدت ونفترلە « اوت ! نېپاجىقىشك آچقى ! بشقە سنى سوپىورىم . اشتە بشقە سىلە كورىشىورم پىس سرخوش ». دىيە يۈزىنە باغىرىنچە صالحەكى خوف و شەھە هان نەيتىز بىر حدته تحول ايدەرەك بىر بىرىنى تەقىيەپ ايدىن يۈرسۇرلارە فرييدە يىچكىپورىدى. بىرنجى يۈمرۇ وقدە كۈزىنەك آتى موس موركىسىدى. اونى تەقىيەپ ايدەنلرددە، دىشلەندىن دودا- قىلەندىن قان داملامىغە باشلار باشلامىن صالح كەل دەشتەلە قۇدن چىقىوب كىتدى. فرييدە بىرمەت سو كەرە يۈزى قوپۇن دوشىدىكى يىردىن بىرالىلە حصىرە دايانەرق كەل اضطراب ايلە باشنى قالدىرىدى. بويارەلى قادىن دىكىر قولنى صالحڭ چىقىدىنى قپۇيە دوغرى اوزاتەرق طاقتسىز بىر حال ايلە : آه سوپىور، بوا كۆز، حریف، بويير تىجى حیوان

بى سوبىور ! دىه باغرىوردى .

برزمانندىرى قزاندىنى پاره ايله كندىسىندن او زاق
بولفسى ايچون هر فداكارلى اختىار ايتدىكى « قرداشنىك
قىزىنه » ايلى او طەلى براولە بى خدمتىجى طوقتىدى . الى
مجىيدىيە طوتىدىنى او لە كراسنى هر آى ، مجىيدىيە ، قرامىچ ،
فرانسز آلتۇنى ، ماتالىك پاره او لهرق تسویە يىدردى .
فريدهيى صباحلىين بواوه نقل ايتدىلىر . چو جە طوتىدىنى
خدمتىجى بودورلۇقادىنلارك خدمەسى كى قبا ، مەقۇر ، تېرىيەمىز
ايدى . اقشام مكتىبدن سوينەسوينە عودت ايدن چو جق
آنەنسى يىتاقدە كورنجه وورلىش كېي چۈنك اشىكىنده
دوردى . نهوار ؟ نهوار ؟ دىه صورىوردى .

خدمتىجى نەمى وار ؟ سنك آنەنگ سرخوش داياغى
آلتىدە بوجحالارك كىرىدى . دىه جوابلىرىيوردى . چو جق ،
محصومىتكىماسى ، كوچىيچك روحنىڭ معكس آلامى او لان
اوپىيوك مائى كوزلۇرى ياشله دولى اولدىنى حالدە خستە ،
مضطرب ، يارەلى آنەنسىنگ باشى او جە كىدەرك اغلاز
برىسىلە :

— آنەجىكم ! دىدى .

آنەسى روحندىن كلان بىھىجانلە يىندىن قالقەرق
اللىنى يوزىنە قپايموب :

— آه اولادم ! دىه اغلامغا باشلادى .
اکر تىزلىيمش بىر روحى ، زەرنىش بىر قلبى ، دوشمش
بىر قادىنى يىكىن خلق ايمكە مقتدر بىر خطاب وارسە او دە
كۈچىيچك قىزىنگ بوسوزى ايدى .

رهکذار منزد رنگانی فنارلری ، قندیلار یله اک شعله
تشار براقه ، بزی پروانه لر کبی ضیاسنه دوغری جذب
ایتدی . ایچری ڪیردک . هان او توروبده پترول
قوقوسندن ، توتن لامبه لدن شکایتی حاوی آرد منزد
آنحق بر اینک گله تعاطی او لمشندیکه بر دنبه قوپان بر
قەقەھ قیامتھ قارشو بلا اختیار باشمزی چویردک . بر
چینلی «قاریقا توریست [۱]» تنک دست نازک شکستندن
چیقمش براو یونجی صحنه ده دورارق ماکنھی بر جسم کبی
باشنى اینک طرف چویریوردى . حالا بر گله سویلیمیور!
مولیر سوز سویلیمیه رک یالکز بر کورینشی ایله فرانسەی
بوقدر کولدیره بیلمشى ؟ ! سوزه کنجه ، کولمک بزیده
شدت و سرعتیله استیلایه باشلاری . عجیبا اغزک ذهن
تعلق بوقیدر؟ علوم طبیعیه دوداقلرک دوغریدن دوغری یه
ینه ارتباطى سویلیمیورکه حساسلىگى ده اوئى کوستور .
پیسیقولوژى نقطە نظر نجه ، ظن ایده رمکه کوله نك ظهورى
و تجليسى یالکز اغزه مخصوص او لمدیني کبی وا اسفا کە
کولمکدە دائما نشەنک صدای بیانى دکلدر . ذکا بى تاب
اضطراب اولان روحه ترتیب ایتدىکى سور نورانىدە

[۱] «قاریقا توریست» مضجع شکل رسماي .

جیب لفظ

مصاحبه

بر خیلی سنەلدن برى رمضان كىچەلر ندە بولنە مدېلەم
شهرزاده باشنه برقاج آى اول بىر فيقملە كىتمىشدىك . كىچەنک
خفيف ظلام لا جوردىسندە ، بىر جى سما يرواز كبى ،
يوكسىلە يوكسلە مەتھىاى اعتلاسى اولان طبقة هوايىدە
اطرافە شەعلەل سر پەرك ، بۇ آيك مطابى اولان سمايە
قارشى شهر آيتىلار اجرا ايدن منارەلدن ، سمازان اين
كبات عقايد يىنات يىنه سمايە دوغرى يوكسلوب كىتىدىكى
اشناده ، زمينىدە سافلىنە بىرىش بىد ترتىب و احضار ايدن
شهرزاده باشى ايدى .

چايچى دكانلىرى قارشولر ندە «سېرق» ! .. ظھورى
قولى ! بش اوون آديم ايلىر ودە «فونوغراف» ! ..
قرە كوز ! يانى باشنىدە «سېنە ماتوغراف» ! .. اديسون
ظھورى قوانى سير ايدىيور ، قره كوز اديسونى دىكايىور -
دى . اديسون ! بوخارقە خلقىتك ، بويىكى دينانك ، قديم
آسيا ايله بىراسكىملەدە او تورمىسى بىرغى يې تضاد كلىدى ؟

سویله میوب ده کندیسني بو درجه ۴ یور دیغندن طولای
حاصل ایتدیکی حدتی کوریله جلک شیدی !
ادبیات بخشنده بنده قره کوزک فکر ندهیم . قره کوز
دیسه که : بر آدم هم عرب ، هم ترک ، هم عجم اوله مدینی
کبی بر ادبیاتده هم عرب ، هم ترک ، هم عجم اوله من .
دنیاده بشقه بر ملتک صرفیله یازار او قور بر قوم یوقدر .
بیلم نه جواب ویریز . دنیالک بوتون السنه کالی بر
آره یه کاسه بر ترکده ترکجه کله لرک حاصل ایتدیکی تأثیری
وجوده کتیره من . بلکده بز ترکاره سوزک ، عرب
ولاتین ملتلری درجه سنه تأثیری اولماسمی عربی ایله
فارسینک کثیر استعمالندن نشأت ایدیسور . اصل
شکایته بو کثیرت ویاسوه استعماله عائددر . یو قسه جهانک
اک بیوک مدینیتندن برینک ، اک عالی ادبیانندن بر نجیلرینک
لسانی و کدی دیلیمزک بنیان بیانی اولان عربی ایله
فارسیدن کم ادعای استغنا ایدم بیلیر ؟ اویله دوشونیورمکه
اساساً فکرلر ، نظرلر ، « ممکن اولدینی قدر » ترکجه یه
معطوف اولمیلیدر . بومقصده چالشمی .
موافقی زمان تأمین ایدر . بحث بورایه کانجه ، نظرلر
قریمه طوغری العطاف ایلیور . استابوله کان ترکجه
غز تهلر ایپنده زمانک احتیاجاتنه ، غربک کمالاتنه اک

بر فکر دقیقه ، رنگین اولدینی قدر عمیق اولیان بر
مضمونه ، شهاب کی شعله لر ایچنده علویت دهادن این
برنگتیه کولدیکی زمان اونشوهدی اغزدن زیاده کوزلرده
پارلايان بر تبسم تبین ایدر .
بومطالعه رغماً بز ینه متصل کورلیوردق . اکر
خواجه نصر الدین افندی بر تیاترو یازمش اولسه اونی ده
عبدالرزاق افندی اویناسه ایدی بزده کندمنه کوره بر
مولیله برقوقله مالک اولمز میدق ؟ یارم ساعت سکره
بوبراقه بی نشوء شهادت انگیزبه ترک ایله قره کوزه کیدک .
پرده قوران ، شمعه یقان ، ظل و خیال کوسترن اوادبلی
تربیه لی حاجیوادک ، بو اوصلى عقلای آدمک عصر لردنبیری
دوام ایدن ناصیح و مسامعی ابدیه سنه رغماً قره کوزی
ینه مرام اکلامن ، سوز دیکله من ، تریه قبول ایتر
بر حالده کوزدک . او چالی حاجیواد کال فصاحتله
قره کوزک « مزاج صحت امتراج عالیلری نه دائزه ده دائر ،
ونه مرکیزده سار ؟ » اولدینی صوریوردی .
او ، کندیسته کان ولهمه بوسوزلرک نه دیمک اولدینی
اکلامگه چالیشیوردی . صوکره بتون بو سوزلرک
« نصلیسکز ؟ ایومیس-کن ؟ » دیمک اولدینی اکلايان
قره کوزده کی حیرتی ، بوقدر ساده برشیئی شمدی یه قدر

زیاده وقوف کوسترن ، روشنایی فکر ؛ سودای معرفت ، سلامت محاکمه سیله تمایز ایدن « باخچه » سراایده او زخانه ده مطبوع » ترجمان غزنی سی اکثر بزم لسان خصوصنده کی اعتیاد تکلفمزی مؤاخذه ایدیسور . ترجمه نک اساسی چفتایجه ، تاتارجه اولدیغندن اورایه دونمزی اخطار ایلیور . بزم استدیکمز ترجمه ، ساده لک بوسیتون بشقه در . بزده تاتار آثار وا فکارندن هیچ برشی یوقدر . یا - کنز شوراسی اعتراض ایمی که بزده بر تاتار بوره کی وارد ر . فقط اونیده هضم اینک اچچون معده تیوردن اولملی .

* * *

برکون لوندرده « کمربیج » دارالفنونندن بر مکتوب آدم . ترجمه ! .. انکلیز دالفنونندن ترجمه مکتب ۱۰۰۰ شاشیله جق برشی دکل . ظهر رنا کهانی سیله انسانی حیرتده برآقان بوشیلر — تعییر جائزه — انکلیز جه در . او مکتوبی بولوب بوكون اعلان ایمسی نه قدر ایسترد . او مکتوب ده برچرق کتب و اثار ایله ، برچرق خاطرات صباوت و شبابله یقینی اولان . هادن اینش فکر لریله ، بمحیطی اولان هارنده آچش امیدلریله چاملیچه کوشکنده یانشده . شمدی اویامش فکر لرک ، امیدلرک ، کوکاده کی خاکسیزی نادرآ چاملیچه دن کان بر روز کار نارمار

ایتدیکی زمان ، بوسیتون سونمکه یوز طویلش بعض شراره خاطراتک بیابان بی بیان نسیانه قارشو او چر شلیخی کر ریسیور . بوكون نقل ایده جکم خاطره اونلردندر . الیم دکلیدرکه آلدیغم وقت بر حب ملی ایله اوقدر منون اولدیغم بومکتوب صاحبنک شمدى نام محترمنی خاطر لایه . میورم . بومکتوب بخ درت کون صوکره « کمربیج » دارالفنوننده بر صباح ظعامنه دعوت ایدیه . ردی . بود عوته کمال منونیله اجابت ایتدیکم صباح ، لوندره نک او دغدغه محشر نمایی او زاقلاشد بخ طبیعتک سکوت روح پروری استقبال ایدیسور ، ممالک وسیعه سنده غرب و ب ایتدیکی حالده بای تختنده طلوع ایمیین کوتش یولده بوسرقی به او چرق رنکای تبسیله رهبر لک ایدیوردی . بوره ببر کمربیج بین بر موقعه کلیدیکم زمان بخ ترک ایتدی . کوک قپالی ، دارالفنون ، ذهن انسانی بی محیط اولان سرائر طبیعیه و عامیه کی ، سیسلر اچنده دوریسیوردنی . بو ، عمانلری مجرای آمالنده رام ایدن انکلتوره نک ذکاری . انکلتوره ده کی دارالفنونلر اور و بانک دیگر جهتسلر نده کیله بکزه می . ر آیری آیری « Colleges » مدرسـه لره تقسیم ایدلش ، هر قوازک یانلر نداده بر کایسائی وار . هر مدرسـک او طهـی آیری ، صرارت معیشـلرـی ایسه ژروتلرـیه کوره مختلف .

هر طالب نه قدر استرسه او قدر چالش مقدمه مختار ، او یامق ایچون واسع میدانلری ، تزه ایمک ایچون عظیم اغاچلره من بن مسیره لری ، صندال چکمک ایچون نهر لری وار . بوماکتنه تربیه فکریه ایله تربیه بدینه مساوی برغیرت ابراز ایدیورلر . بوایک لازمه حیات آره سنده موازنه حصوله کتره رک قری البته بر قرم یتشدیریه ، ولر . غالباً بونلرک اعتقاد نجه ، متین مسلکلر ، صحیح فکرلر ، سالم وجودلردن حاصل اولیور . بجادله حیاتک پک چوق یرلرنده مرفقیتی تأمین ایدن محترم : هننه دلنه تیجه صحیح و سالم چیقیور .

آچیق مائی کوزلینک متختیل ، متفذ باقیشی ، بر قلب صافی کوستن لطف شعار تبدیلی ، حتی چهره سنتک خطرط معنیداری ، حافظه مده منقوش اولدایی حالده اسمی خاطر لایه مدینی چجان ایله سویلیدیکم « اوذات » بجی نه قدر صدمیتی بر تراکتله حسن قبول ایتدی . او طه سنده بر کوچک کتبخانه سی ، بربیوک یازیخانه سی ، دیوارنده هر سنه معتقد اولان « دار الفنونلرک صندال یاریشنده » برشپر کبی صندالی اوچ رارق برنجیلیکی قزاندیر دینی ایچون او زرینه بیک رقلله مسابقه و موقفیت تاریخی حک اولنیش برکور . ک آصلی ایدی . سنه ده برکره

« دار الفنونلرک صندال یاریشی » انکلتنه ده بر یوم مخصوصه دینله بیلیر . اوکون سو قاده همان هر کس ، وباختوص اسکی رومالیلر کبی دهشتلى بر قوه بدینه یه مالک اولق سوداسیله اک ماھرا نه اک وجود فرسا « ادمانلری » اجراده ادعای تمایز و مسابقت ایدن ارباب شبات بربورلینه ، تصادف ایتدیکه دائمًا بوسؤالی تکرار ایدرلر .

— کمیر بچ می ؟ ... او قوسفوردمی ؟ ...

بوسؤاله افشاء غزنه لری جواب وختام ویرد . دار الفنونک او انشاده کوریله بیله جك بعض یرلرینی ، نه رک ساحلاني براز کزد کدن صوکره سفره یه او توردق . کنديسي دها مالک شاهانه نک هيچ بر طرفی کورماماش ، هيچ بر ترکله کورشمامش ، قونوشیلان ترکه یی هيچ ایشیده ماش ، ترکجه یی سیمی و ذکاسیله حیرت ویره جك صورتده تمامیله کتابدنه اوکرئمش . مثلا : « ذات والای شریکنر ممنونیت کسب بیوریکنر تاکه داعیکنر ادای شکر و محمدت ایله یم » براز صوکره ده : « ذات ببه کز در سعادتده چاملیچه سمتنده آرامساز اقامت بیور دینی مسموع عاجزانه م او لمشدرو . » دیه قونوشیوردی . هپکنر صر رازم . انکلتنه ده صرف سیمی و ذکاسی سایه سنده لسانزی .

اوکرهن برداته قارشو ایفاسنه مجبور اولدیگنکز تعظیم
وخرمتله برابر بوطرزده قونوشمه هیچ کومدن هانیکن
دوام ایده بیلیرسکن ؟ واقعا هر لسانک یازیلیشیله ،
سویله نیشنده فرق واردر . فقط سویلمکله یازمق بیننده
بزمکی قدر آیری ایک لسان قوللانانلری بن بیلمیورم .

ازمیره دائز

کچن تشرین اولك ایکنیجی کونی ساعت اوون برجقده
بیوک براشغال واستعجال کوسـتر صورته کوپری یه
یناшибوب قالقان بوغاز ایچی ، آطمـلر ، قاضی کوی
واپورلری ، قرهـدـکـزـدـنـ کـلـهـرـکـ ضـیـقـ نـفـسـهـ مـبـلـاـکـوـ کـسـلـدـنـ
چـیـقـیـورـکـیـ درـینـدـنـ درـینـهـ طـنـینـ انـداـزـ اوـلـانـ دـوـدـکـلـرـینـکـ
سـسـلـرـیـهـ آـقـ دـکـرـهـ کـچـنـ انـکـیـزـ تـجـارـ واـپـورـلـرـیـ ، «ـ ماـکـنـهـ
عـصـرـیـنـکـ بـیـاضـلـهـ بـوـرـونـمـشـ بـرـخـیـالـیـ کـیـ بـوـغـازـ اـیـچـنـکـ
مـائـ آـقـیـتـیـلـیـهـ سـکـونـتـ اـیـچـنـدـ آـقـوبـ کـیدـنـ یـلـکـنـ
کـیـلـرـیـ ، بـیـوـکـ بـرـ غـلـبـ لـغـلـکـ اـیـچـنـدـ خـالـیـجـ بـرـیـرـ بـوـنـیـجـهـ
اـنـسـانـیـ تـصـدـیـعـ اـیدـنـ سـسـلـرـیـهـ باـغـرـوبـ چـاغـرـیـشـهـرـقـ
شـورـایـهـ بـورـایـهـ قـوـشـوـشـانـ چـوـجـلـارـ کـیـ هـرـ طـرفـهـ شـتـابـ
اـیدـنـ لـیـانـ مـوـشـلـرـیـ آـرـمـنـدـنـ مـسـٹـرـیـ قـوـمـانـیـهـسـنـکـ
«ـ قـوـنـغـوـ »ـ واـپـورـیـهـ کـیـپـیـورـدـمـ . بـحـرـ محـیـطـ هـنـدـیـهـ اـیـشـلـیـنـ
بـوـاـپـورـلـرـ عـمـانـدـهـ کـیـ دـوـرـ خـدـمـتـلـرـیـ اـنـتـهـاـ بـوـلـدـیـنـیـ جـهـتـهـ

مر مردیه آق دکزه تعین ایدلش . دیمک که ایهای خدمت
ایدن هر کسک دکل ، هر شیئک ده تقاعد استحقاقی
اویلور . حزین انتهای کائنات ! ... عمیق برسمای لیلی
رازدارک زیر سرائرنده ، عظیم برشب لا جوردی^۱ شعله
نثارک آغوش خلیجاننده مر مردی کچرکن ، و هن هر مله
محزون و متفکر کبی کورین و اپور — بحضور بهشتی یه
دوشمش بر بالینه بالغی کبی — نفس آملق ایجون عمانک
اویوک روز کارلینی ، طیعتله چار پیشه روق یوزمک ایچون
مح او لوپ کیدن ماضی^۲ عظمت نمایی ، بحر محیطک او
بیوک دالغه رینی دوشونیور کبی بوریبوردی .

* * *

صباحلین کوزمی آجدینم زمان واپور کلیبوی بوغازندن
چیقمش ، قاره نک پنجره سندن کل رنگنده بر صلاح
ایچری کیرمشدی . طائفه لکوکرنه نک بر کوشنه سفی
بیقیور ، بعضیسی آرقه دک دیره که طیرمانیور ، کوکرنه ده
تک توک یوجیلر کورینیور ، کنج ، کوزل بر فرانسز
قیزی کنارده کی دمیره دایانمش ، دکزک صباحلوق حالیه
دها اویقوده اولان آطمehrی سیر ایدیبوردی . کونش
اناطولینک یوجه طاغلری آرسنده چیقیور ، ضیاسی ،
تا او زا قدره کی ساکت صولوك او زره نده پنبه بر افق

تشکیل آیدیور ، دکزک نهایتسز مائلکی ایچنده خوابیده
کبی کورین آطمehr ، ستر سر ارته حریص اولان کیجه نک
سینه سیاهندن بوکوب نو طلوعه قارشی رونق و لطفاقلریله
برز بر میدانه چیقیور ، هله تا او زا قده صباحک سیسلری
آره سنده ساقز ، آق دکزدن هنوز چیقمش ، بر صدف
ایچنده پنبه اینجی کبی پارلیوردی . رهکنار منه کانجه :
دکز ، کلیبوی بوغازندن تا ازمیره قدر یولز ، او زرینه
کوموش پول ایشانمش بر مائی اطلس سرمشدی . حالبوکه
یکرمی کون اول استانبوله صوک بهار روز کارلری شدتله
اسمکه باشلاهه رق کوزل هوالر ، پروردۀ هوای محبتی
اولان یاز قوشلریله برابر او چوب کیتمشدی . شهر من
قر « دکزه آق دکزک جریان هوایسته معروض اولادینی
ایجون یازین قره دکزده ییقانه رق سکلن بر روزکار
رو چپورله بختیار ، شادو خرم ، ینه او موسمه آره صره
سیاه با لوطره پیشوا اوله رق اسن لدو سلره متحسن ،
حرارتی ، عصبی اولدینی کبی قیشین ده . اکثر قیالی بر سهانک
آلتدنده بی قرار ، متوجه غبرادر . شونی دیمک استزمکه
انسان قیشك اک شدتی زماننده ، دنیانک اک کوزل
واپورلرندن بر یله کلیبو لیدن چیقارق اون اون بش
 ساعتک بر مسـ افه قطع ایتسه ممالک شاهانه ده (نیس) ک

(قان) ک اقليمى بولىور . (ردو سده چيقان مسکو كاتنه ساڭ آثار عتىقىدە سما رسملرى مطلق كونشلى تصوير ايدىللىور . زира ردو سده ياز — قىش تكميل كون كونشىز بىسماي حافظه انسانى تختظر ايدە منمش .)

جهت شرقىدە Anatolian سواحل نىكوتى تعقىب ايدە ايدە داخل اولىدىغىز ازمير كوفزىنە ايلر ولدكە اطرا فزدەكى اغا جىز ، چلاق طاغلر يوكسلىور ، هوا صىجا قالاشىوردى . اىكى ساعت صو كره قلعەنەك اوكتىنە كچككە . اىكى ساحل بويى ايله برس طح واسع او زرىئە «آنىق تئاتر» شكىنە بنا او لەش ، بر جسم زىروح كېي بىودىكى كوزلە كورىين بوشەر ، رىختىمندەكى ، سواحلنەدەكى بىم بياض كار كىرا اولىيە آق داكىزك اك بىنخى تجارت تاكاھلەرنەن اولان بولىيان ، اخراجات ايجون هر دو تىك بىراغنى حامل بىرچوق وابورلىيە والحاصل انتظام و تروتىلە بزە كورندى . وابورلە اىكى ساعت امتداد ايدىن كور فز ، بوشەر تاقويندە يرويرمىش . شمال ايله جنوبىن كله جىك شىدائىد روز كاردىن حافظه ايجون اىكى طرفەدەكى يوكسلىك طاغلر نىكەبان او لمىش ، يازىن غايتى صىجاچى ، شىدىد و مەدىد ياخمورلۇدە بىر حوض مطر — قىشىن اكثىرت او زرىھ حكم فرما اولان كوزل هوالردا — ساكت ، شفاف بىر

مرسى لطافت مقردر . آق داكىز سواحلنىڭ اك مكمل ، اك منظم رىختىم لىرنىن اولان « قوردون » ھ چىقدىغۇز زمان ولايتىك اكىر طاغلرى كى اغا جىز تپەلر تشکيل ايدىن حبوبات و محصولات يېغىنلىرى دىيانىك هە طرفىن كلىش واپورلە يوكلە ئادىكى كور دكە درجه سنى هە ئۇمانلىنىك تعىين ايدە بىلە جىكى بىر منونىت و مىرتەتە حتى بىر آزىز غرور ايلە انسان دىيوركە .

اشتە محصولات سى و غيرتىلە دىكىلرى آرەسندە كسب تايىز ايمش بىر مملكت ذى ثروت ! ولايتە موجود اولان الى بىك مهاجر زراعى ذكا و وقوف ايلە چالىش قىلرندن ، بونلار بوطرز مسائى و اقفا نەلرندن زراعت مملكت مستفيد او لمىش ، ممالىك شاهانىدە اك كۆزل روچە سوپىلەنلەر ايمش ، ازمىر دە سوپىلەن روچە متتىخ ، منقۇح ، ادبى ايمش . بىز بويىلە بىلەمزمە دىكىلرى قائل مىدرلر ؟ جزا ئىر بىر سەفيدىك بوكا دا ئىر فىرى ئەدر ؟ دىكىلر يىنك بويولە ادعاسى يوقىيدىر ؟ پىرم اسىكى روچەدە « هو مرى » او قوردى . بىكادە يىك روچە يى او قومنى او كرته ايدى ، بونى مېحت لسانىدە ادعاي رىچان ايدىن بىر حكىم يۇنانى كى حل ايدى دەم .

برادرمك « قراتتە » دەكى خانەسەنە كىتمك ايجون

قیز مکتب لرنده برخواجه لقه دائز و نوشیه رلردى .
 شمندوفرلرک انطاولیدن ساحله دوكىدىكى مەھصەلات
 بىيغىلىرى ، سىدای منقۇتلە تحرىك اولىھەرق دىنىانكى هر
 طرفىدن كان و اپورلرک مەھاجىسى ، تجارت بالطبع بر
 متالىك قدر حساب موشكافانەسى والحاصل يارەدن بشقە
 بىرىشى يىلماسى لازم كان بىحرركات هىجان انكىز تجارت
 آرەسندە ايڭى كابككى تأمین حيانە ، استحصل مەيشىتە
 چالشەملەرى رقت انكىز دىكىيدىر ؟ قىارىيا قدر صارى اولان
 برداھەسى بر كوزل قىيزىن زىادە بر كوزل چىچكە
 بىكزىيوردى . دەھا پىك كنج اولان قابنىڭ حسىياتى ،
 آرەصرە او كوزل دېشلىرىنى كوس-تىن بر كل بېراغى كى
 قىرمىزى ، اينجە دوداقلىرىنىڭ اوزىزىنە بىياض بر كابكى
 كى اوچويور ، قويۇ بىنۋەشە رىنكىندە كى كوزلرندە روھى
 بىرھار صباحنىڭ پىزىب وفر اولان چەھەرسى كى پارلىيور ،
 بومعانى معالىي محتوى اولان چەھەرسى انسانە محبتىن
 زىادە رقت ، آرزوون زىادە مفتونىت الھام ايدىيوردى .
 توصىف وتعرىف فىكىرىن زىادە خيالە عائىد اولان بوايىكى
 قىيزىن دىكىرىنىڭ دە صباح آچىلوب اقشام سولان چىچكلىرى
 كى پىخرەدن كان روزكارە حىزلى آچىلان قپویە ، سرتەجە
 سوپىلان بىرسۈزە قارشى رىنكىن رىنكى كىرن پېنە چەھەرسى ،

بىندىكىم آرابە بىن ، كوچك سىيەھ طاشلرلە اور تولىش
 تېلرلەك اتىكىنە اوافق ، فقط مەتتىظم يايلىمش — يىشىلەكدىن
 باعچەدەن اثر اولىمان — اولىرك اور تەسندەن كېپىيوردى .
 بىبىولە بىر آتلى ، بورادە كىلەدەن دەھا تىمىز ، دەھا مەتتىظم
 ترا مويالىر ايشلىيوردى كە بواوافق بوزوالى آتلارك عنان
 اختيارىيەر كىشكىنندە او لىدىنى ايجۇن ھەركىس ھەاستدىكى
 يىرده توقيف ايدىك اينوب بىنۇر . اقشام اوزرى وىختەمە
 ايندەك . دىكىر يېلرە نسبىتە مەتتىظم دakanلىرى ، او جوز
 لو قانطەلرى ، اوستريا افراد بىھرى سېلە طولى بىرە خاھەلرلى
 ليانە كەلن سفن اجنبىيە طائەھەلرلىنى مىست ايدىن چالغىلى
 قەھوەلرلى وار . وىختەمەك اقشام اوزرى الا نظر رىبا
 منظرەسى بىك او غلنەن كىلەدەن دەھا كوزل كىيىن و حسنجه
 بىزدە مشھور اولان بىر ايڭى بىك ازمىر قادىنسلرىنىڭ
 دولاشمسىدە .

* * *

كانون نازىنڭ دردنجى بازار كونى آخىصارە كىتمەك
 اوزرە ساعت بشدە ترا مويايە بىنندەم . قارشومدە او توران
 غايت نازىك ، غايت نازىن اىكى انكىز قىزى حيمات
 و قىقلەرىنىڭ تأمین دوامى ايجۇن چالىشان او عملە فەتكىيەدەن
 ايدىلارك ناموسلى براودە بىر مىرىيەلەك ، وياخورد كوچك

دیرکلری ، افقده کورفزدن او زاقلاشوب کیدن بر واپورک یوکسلن دومانی ، هرشی ، شبهه سز ، لکه سز ، اولدینی کبی کورینیوردی . زمان بی پایان ایچنده نورک ید تسخیر سحر آمیزینه کچمش بر کون ! او غردینی حدسز حسابسز ، موقدله استدیکی قدر توقف و هر آدینی کال احتیاط ایله آنان شمدوفر ایلو ولدکه هر جهشنه کی افclar سیلا به لرک اویدینی چلاق ، سیاه طاغلره محدود و مسدود ، بعض یرلری او طاغلردن آقوب کان یاغمورلر بطاقلغه تحويل ایتدیکی ایچون ترک او لمنش ، دیکر قسملر ایسه دست سی و غیرته منروع او والردن چیوردی . او مقسی ، او سیاه مغنسیا طاغنی بیله اعمار عصر یه سنک بو کوننده کنیج کورینیور واکثر افکار مظالمه و تخیلات دورا دوری آکدیرر بلوطلر ایچنده شواهقنك او ستنده کونش باشنک اکلیلی کبی پارلیوردی . آقصاره قدر بش ساعته قطع ایتدیکمز بو یوز اون بر کیلو مترو لق مسافده ، با غلرک آره سنده ، تپه لرک او هه سنده بر یسنده تصادف ایتدیکمز او چوق کول رنکنده کی بعض زیتون لقلردن بشقه افاج کوردم . بو اگاجسز لقدن دولایی بر مانعه یه تصادف ایتین سیللر طاغلری اویمش هله طپراقلرینی او وایه ایندیردیکی تپه لره

غر و بدن صوکره ایلک کان قرانلله ، کوزل بر کیجه یه بکزهین پازلاق سیاه صاحلر یله کولکه لئیور ، او بیوک مائی کوزلری قرارسز ، متختیر بر صورتنه هر شیئه منعططف اوله اوله تا او زاقله طوغزی دالوب کیدیوردی . بریت اینانک بو ایکی اتر رقيق و ناز کتری برموقفیده ایندرک بو عالم سفلی ومادی یه پک او زاق ایکی روح توأم کبی کوزدن نهان اولدیلر .
استاسیونه ایندیکمز زمان برادرمه قارشو بر معامله نزاکت اولق او زره قوم پانیانک بکا تخصیص ایتدیکی و اغونله آلافرانه اون بر بچقده حرکت ایتدک ، کانون ثانینک بو دردنجی کوننده هوا صاف و شفاف ایدی . قارشو یاقه دن چکرکن « ایکی قرداشلر » ک او ستنده ، آچلمش بر طوب بیاض اطلس کبی بر بلوط ، منمن او واسنده اوچان بر قوش ، بر شعله کبی پارلیور ، اک او زاقده کی طاغلر ، اتکلرنده نصله قالمش نک توک لیمانه کیرن واپورلرک یوکسله رک هوایه منقلب اولان بیاض ایستملری سواحلده ، آچیقده طوران مرا اک تجارتک کونشه قارشو کوموشدن عمودلر کی پارلا یه رق مائی صولرک بر کوشه سنده بیاض بر سرو لک حاصل ایدن

بشریه اولان زمان ایله ییقلمش بر حصار وارمش که سایه
ناظر برج و بارو سنک انهاخی قازل دچه یردن چیقی، رمش.
ملکتک وجه تسمیه سی اولان اصل آخصارک خرابه سی،
ماضینک او انهاض سطونی، اطرافده کی تپه لردن برینک
مدار زینت و مفترخنی اولیه ر. بولندیغ کوشک غرب
جهت شده کی او وایه ناظر اولان بالقو نشده کوز منک
آله سیدیکی قدر یرلری سیر ایدیوردم. مغرب استراحته
چیکلن کونشک احتشام آنه قارشی عجز و فرقک ملچائی
اولان کر پچدن اولر نسیان بی پایان ایچنه کیریه ر،
جهت غریبه امتداد ایده اففرده کی تپه لره منتهی
اولان اوواتک اوستنده قراللر صدای تیز لریله آشیانه لرینه
چیکلیوردی. بر آز صوکره کیجه، صیاحدن بری
جوشش انوار ایله تخریص و تهییج اولنان سهانک پنه
تنه، یوزلش مائی کوز لرینه سیاه بر تول اور تویوردی.
یتاغه کیر دیکم زمان ساعت یدی ایدی. تراما وایده
تصادف ایدن بر نظر له منتهای غربک بر کوشنه سند
اویان خاطر دورا دوره، بر سکوت عمیق ایچنده
بولنان آخصاره قارشی بتن کیجه اوتن بر بایقه و شک سسیله
صباحه قدرو کوز می یومادم.

اوزرنده طاشلرله، او در پرمش بر غلط خلقت کی
کورینیوردی. بعض کویلری صو باصمه سنه طاغلرک
بوا غاجیز لنه سبب اولیه رمش. فقط ایلروده آخصارک
غايت کوزل بر اورمانی او لدیغی اخبار و تأمین ایتدیلر.
شمندوفردن ایندکن صوکره، ایکی بیوک
قبستالک آره سند کی اولدیقه واسع بر شوشه دن
کپه رک، مدعو او لدیغمنز سلیم زاده محمد بک اوینه
کیتمک اوزره اورتلرندن صوکر، طار، بوزوق
قالدیرمی سوقا فاله کیر دلک. پای ثبات و متابه تا اساندن
تززل ویرن بوقالدیرمک اطرافنده بعضیلری تخته دن،
اکثری کر پچدن یا بلمش اولردکی روم قادینلری، بو
ضریب الدیارلری سیر ایدیورلر. ارهلرنده کوز لری،
هله جمهانستک بر رایشله مشغولیتلری نظر دقی جلب
ایدییوردی. بونلرک یاری بلرینه قدر ایچنه کیر دکلری
شلوار لرینه، آرقه لرندکی کوز صالحه لرینه، باشلرنده کی
اویمالی یمه نیلرینه باقیلری سه، قاریلرینک صوک موده یه
ابتلا سندن طولایی شکایته حق او لمیان آخصار قوجه لریدر
دینیله بیلیر. آخصار او واده بر ملکت! ابرازینه مسارت
ایتدیکی آثار مهمان سوازانه سیله بزی کندیسنه شکر کدار
ایدن محمد بک خانه سی دولدیرلش بر سدک اوزه رنده انشا
ایدلش، بتون مملکته ناظر اولان بونقطه ده، محرب آثار

اولنچ ایچون فیکرلر، سیاله^۱ بر قیه لره مسابقت ایدیوره.
آوروپانک مرکز ادراك و عرفانی اولان یز لرد براختراع
علمینک وجوده کلئی، برفیکر دهائینک نشر اولنسی
ایچون بر کوندن زیاده بکلمکه کیمک صبری واردرو؟
آمریقاده ظهور ایدن بريانغینی اوچ درت ساعت صوکره
لوندرده خبر آلماق اوخلق ایچنده کیمی مایوس ایتمز؟
پرسبورغده شاپھسنسی چیقاران بر دیس جکومتك اوخر-
کتنی، آمریقاده ال ویرن ماق کینلهیک اووضعنی، چین
اورمانلری ایچنده اوچان برقوشك صورت طیرانی برايکی
کون ظرفنده کوزیله کورمام-که لوندرده پارسدە تحمل
ایده جک کیمدر؟ شمدی يالکز کورمک دکل، او سوزلری
دیکله مک، او سسلری ایشتمک ده براحتیاج مبرم!.. کن
کون ۱۹۰۰ پارس سرکیسندن بحث ایدن موسیو ژول
قلارتی «پلاس دولا وونتورد» دهکی اغاچلارکارقه سندن،
اجزای وجودی طاشلردن مرکب برجسم جسيمك،
بر شهر جدید عظيمک ظهور ایتمکده اوولدیغى سویلیوردى.
بر قطعه نك استیعاب ایده بیله جکی ملیونلر جو نفوس
انسانیه نك کذرکاهی او له جق بوبلاه جدیده برايکی سن
ایچنده وجوده کله جک!.. او روپانک اک از دحاملى
جاده لونده کی بولیسلرکی، شهراء عصرده، جوش و خروش

آطه یه دائـر

بن آطه نی ایلک کورمه شمدی يکرمی اوچ سنه او لیور!
نصل سرعته کپورز! بوچن يکرمی اوچ سنه یه ماضینک
نهایتسزلکی ایچنده بـحدـتعـینـ اـیـمـکـ وـیـامـتـلـایـ اـبـدـیـتـ اوـلـانـ
حافظه یه قارشو بـسـلـتوـنـ عـائـبـ اوـلـامـاقـ اـیـچـونـ بـراـسـ قـوـیـقـ
لازم کلسه «دون» دیمـتـ استیورـمـ. (ماـضـیـ وـاسـتـقـبـالـ کـبـیـ
لاتـناـهـیـلـیـکـ تـعـیـنـ وـتـحـدـیدـ اـیـچـونـ سـوـزـسوـیـلـمـکـ کـلـاتـ اـنـسـانـیـهـ نـکـ
نهـغـرـیـبـ اـدـعـایـ خـودـ سـتـانـیدـرـ. بـعـضـ هـنـدـلـیـلـرـ لـسانـلـرـینـکـ
عدـمـ کـفـایـهـ سـنـدـنـ طـولـایـ مـحاـوـرـهـ لـرـنـدـهـ اـکـ زـیـادـهـ اوـضـاعـ
وـحرـکـاتـ اـیـلهـ تـفـهـیـمـ مـرـامـ اـیدـرـلـ وـکـیـجـهـلـرـ قـوـنوـشـمـقـ
استـیـنـجـهـ آـشـ یـقـارـلـرـ مـشـ. حـدـ وـاـتـهـاـسـیـ اوـلـیـانـ زـمـانـهـ،
سرـاـرـکـائـنـهـ قـارـشـیـ لـسانـ اـنـسـانـیـتـ دـهـ اوـدـرـجـهـ عـاجـزـدـکـلـیدـرـ؟ـ)
بـوقـدـرـ سـرـعـتـ دـهـ غالـبـاـ بـزـهـ کـفـایـتـ اـیـمـیـورـ. بو «تلـهـ فـونـ»
«الكتـريـقـ» عـصـرـیـ حـیـاتـ شـدتـ وـسـرـعـتـیـلـهـ يـاـقـیـوـرـ. مـتـاعـ
معـرـفـتـیـ هـرـ طـرفـهـ وـقـتـنـدـهـ يـاـشـدـرـمـکـ اـیـچـونـ دـوـشـ وـنـجـهـلـرـ
سـرـعـتـهـ شـمـنـدـوـ فـرـلـهـ رـقـابتـ، جـهـانـکـ هـرـ کـوـشـهـ سـنـدـهـ نـشـرـ

انسانی یه قارشو بر صدای مجھول : « عالمون ! شاعر لر !
 مؤلفلر ! تاجر لر ! چابوق چابوق ، کشف ایدک ! ایجاد
 ایدک ! یازک ! فرامک ! فقط طورمیک ، چک چک !
 دیور. اشته بونک ایچون باش دونسی ویرجهت بر سرعتله
 چیلیور. بونک ایچون از لر ، محصول اقتدار و ذکار هپ
 عصبی ، متأثر ، سریع الانفعال او لیوره اک کزیده برازی
 اله النیجہ انسان الی برخسته قلبک او زرینه قویش کبی
 انتظار و انتظامک خارجنده ، طبیعتک مافوقنده خاجانلر
 دویویور. « هومر » او دهای ساده و آسوده ، « ویرژیل »
 او خارقه سکونت و متنانت بو هیجان و خاجانلره او « هر کولار »
 بو « و نوزلر ». عجیانه نظر له بقا لردی ؟ اوج درت سننه
 بو تماشای عصرک سین جیسی او لیشدم. او اشناهه ایدیکقدر ،
 حیاننده مشترک او لدینم قرداشم تھیب باشی محو ایامکله
 بخی ده هدر ایتدی. اشته او زمان کنندی درد و کدرمله ،
 هجران والمعلمه یا لکنر قالق ایچون بر قیش بویوک اطهی کوشة
 ازوا و وحدت اتخاذ ایتمد. هر ذره سی ما لا ما ل مخلوقات
 او لان طبیعتک بر جهته « کوشة ازوا و وحدت » دیک
 انسانک خود ستانلغندن نشأت ایمزی ؟ طوع ایله او یانان ،
 کفتکوی عشق و محبتله مالی او لان او رمانلر. انسان بو لمدیغی
 ایچون - خالیمیدر ؟ اک زیاده متزوی و وحدت آین او لان

آیک نور حیانیله اسکان ایتدیکی طاغلر صحرا لر ، او رمانلر
 تجلای سودادن محرومیدر ؟
 هوای مساعد بولدینم بوایام از واده اکثر دکز کنارینه
 این ، بنم ایچون دکزدن کان تقیرات و تخيلانک اسکله سی
 او لان بر قیانک او ستدنه او طور درد . دکزک طالغه لری
 قیایه چار پوب قیرلدیقه سر پسندیسی کونشه قارشی آویزه
 پارچه لری کبی دو کیلور ، تا او زاقده بر چوق طیور بحریه
 طوب طوب بیاض بلو طهر کبی مائی دکزک او زرنده
 او چوشور لردی . او زمان دکزده جوش و خروش ،
 طپراقده نمود ، او رمانلرک کونش کورمین مظلوم یرلنده
 بیغان ایدن حیاتی کورمی ! او حیات که او کونلرده سهاده
 ققاد ، دکزده نور ، او رمانلرده سودا او لور . چالشم هله ،
 کنیلر ، غرضلر ، یشامق ایچون مجاهده لر والحاصل حیانک
 سوق طبیعی یه عائد قسمنده طبیعتک اک شیرا کوشی ،
 اک بیوک ، اک مندم شهولر قدر متحرک ، تهیجدر .
 قرون اولی نک بر کتابه سنگ منزاری شویله دیور :
 « ای سیاح بی قرار ! براز توقف ایت . لا قیدانه صور تنه
 چیکنیوب چدیکلک بو طپراق بر تاریخی محتویدر . »
 بو کون اطمehrde ، او مسیره صفاده تنزه ایدن بر آدم
 ایچون ده - تخمیناً - با تیشک ساحل جهتنده ، خرس تو سده ،

دالغه‌لرتبه‌لردن دکزه دوکولیور، شرق طرفده اوکوزل
اسمنک دلالت ایتدیکی چامدن لطافتندن عاری «چام لیمانی»
کول رنکنده طپراقلریله توز کونشنک آلتنده قاورولیوردی.
قرون اولی‌ده، ایچنده‌کی باقر معدنلرندن طولایی اسمی
«فالسیتیس» ویا خود «فالسیس» اولان هکبهلینک منبع
ثروتی بوباقر معدنی ایمش که اخراجاتشک ایزلری حالا
چام لیمانشده کورینور. برچوقفلرندن ماعدا مشهور
«Apollon de Sicyone» هیکلی بوباقردن اعمال ایدلش.
بورغاز آله‌ستک اسمی «پانورم» اولدینی حالده اسکندرک
جزر المرندن «Antigone» ک آدیله بو‌آته‌ی ۲۹۸ ده تسمیه
ایدن بوجنرالک او غلو «دیمیریوس پولیو فرت» ایمش.
پطریق (متودیوس) ک بنای ایتدیکی «سن-ژان-باتیس»
کلیدسائی حالا کویک معبدیدر. هکبهلیده‌کی اوژر بیوک
اطه‌ده‌کی بون‌بون قوطولری کبی زینتلی، چو جقلری رنک
وشکننه ساعتلرجه حیران ایده‌جک قدر سوملی دکل.
ظن ایدرمکه اطه‌ره ایران اصول معماريی هیسنندن
زیاده یاقیشیر. آوان اتزواهه اطه‌ده دولاشیرکن بهضا:
او موزون ودلربا ایران اصول معماريی اوژره یالپمش،
بانچه‌سنده، سعدینک کاستان دهاسندن اسن‌بره‌وای حیات
افزای شاعر اندهن، لیل مکوکه قارشو اچمش کابنلره،

اوزرندن کچمش بردورک بقیه‌سی اولان بعض اتفاض؛
آله‌لرک اوالیم و خیج تاریخنہ برکتابه‌ستک مناردر.
سلطنت سنه‌نک تحت اداره‌سنہ کچه‌لیدن وبخصوص
اون اوون بش سنه‌دن برو شاد و خرم اولان آله‌لر، قانی
دامله دامله مرمره‌یه «بیزانس» صحائف تاریخنہ دوکولور
بر جریحه انسانیت ایدی. محتوى اولدینی آه وائینک سامعه
انسانیت عکس ایمک استدیکی یرلردن شمدی فریاد محبتله
کچن برسازک بر اقدیمی نعمه‌لر کیره‌جلک بر قلب محبت پرور
آریور. بو، انسانیتک بر تماشای علویسیدر. کچن کون
هکبهلیده‌کی - بر په‌ده منزوی - ارسیلیو سه کیتمشدک.
رجامزی قبول ایدرک بزمله طعامه‌هه رغبت ایتدی. بالکر لقدن
حاصل اولمه بر اعیتار ایله پک از پک یواش سویلیور، برابر
کچردیکمیز ساعتارده طبیعتی دیکلر کبی بوله‌رق یانزده
بزدن پک، پک او زاق دوریوردی. شهر لری تهییج ایدن
الهمم اک غرب برحوات اونک ایچون باشی او جنده‌کی
اغاچده‌وتن بر قوشک سسی قدر حائز اهمیت اولمیوردی.
محاصریندن اولدینی ایچون غالبا هیچ بر شی او قومیور،
هله هیچ بر شی ایچمیوردی. بولندیغمزیرک بیوک اغاچلرینک
پشیل پیراقلری ارقه‌سندن تکمیل مرمره کورینیور، شهالدن
کلن روزکارک چام او رمانلرنده حاصل ایتدیکی پشیل

حافظک ، بر طائر بهشتی کبی ، مهتابه قارشو اوچار خیال
سما مثالنه ناظر پختره لریله بر کوشک تخیل ایدرم . انسان
بریری اوکر نمک و اخلاق و عاداتی اکلامق ایچون صیفیه لرک
شنا ایله بوشاندیغی ، کراجیلرک صوک بهار روزکاریله
طوبلانوب کیتیدیکی زمان یرایسلره برابر قالمق لازمدر .
واقعا اوانتاده هر کس نقل ایدیور ، هر او پانچورلریخی
قیش یاخمورلریه قارشی قاپیوردی . بوراسی بن وظیفهم
دکل . اصل بکا تأثیر ایدن ، هوای و حتی ساعته برا ایکی
میل زیاده مسافة قطع ایتمک ایچون اسن دوزکاری مساعد
وموافق بولان کومه کومه قوشلرک ، باخصوص قیرلانغیچلرک
اقالیم معتدلله یه ، رنگین شفقلره دوغری هجرت برسهای صاف
اولملری ایدی . شاعر قنادسرز لغی اک زیاده او زمان حس
ایدیور . قابی او قنادرک ارجمنده چرپینیور .

برکون آطه نک تنها الشمش قیرلنده اوکسه ایله کوچک
قوشلری طوتان بر قوشی یه تصادف ایتم . هان طوتامش
ایکی اسکته استدم . ویردی . صوکره ایکی صقا دهه استدم .
ارتق بو تعجیز و طلبمه نهایت ویرمک او زره اونلری ده
اعطا ایتدیکی وقت کندیسته او زائدیم چاریکی آنجه
قوشلری ، درت او جنی دوکومله دیکی مندیلمک اینجه
قویه رق بکا تسایم ایتدی . طبقات علویه الله اماندن یرفاج

فکر ذی حیات الده ایتمشم کبی سوینجله یرمدن قالقدم .
یولاده هم یوریبور ، هم بن علوی سعدیمک « از خاکدان
هستی بر دل غباردارم » مصر عنی او قویه رق حسد و حسره
متصل : « سرزبی بر اقووب کیدیورسکز ! » دیبوردم .
اوچ درت رو حک المک اینجنه چیرپندیغی دویدیغم حالده
ینه بر حس قابضانه ابله چو حلق کبی « سرزبی بر اقووب
کیدیورسکز ! .. » سوزنی تکرار ایدیوردم . برمدت
یوریدکدن صوکره مندیلی بر از اره لق ایتم . بردانه سی
يان طرفه دوشمش بردامله نور سیاه کبی کوزلریله سهای
بی اتهای لا جور دی یه با فیوردی . او آنده بتون قوئی غائب
ایتم . مندیلک دوکومله دی چو زهرک اوچنی ده بر اقیر
بر اقز پرواز روحی سیر ایدیورمش کبی اورایه جانسز
برحالده او طوردم . .

ارتق قیش بوسپتون کلشندی . لدوسلر پک شدتلى
اسدیکی بعض کونلر واپورلر بورایه او غر امندی . اوچ
تمامیله ازوا ! ازوا نک کندینه مخصوص فکرلری ، آشنا لری
واردر . درت آی امداد ایدن بوایام عنلتده برسطر بیله
یازی یازدم . او زمان بن ایچون طبیعته قارشی یالکن باشنه
دو شونمک طبیعتدن اکبیوک کام المقدی . سولای پرودومک
دیدیکی کبی اک کوزل شعرلر سویله مینلردر . دیردمک بر

فکر باندگ معنای لطیفی، شکل روحانیسی کله‌لر، او سیاه سطرلر نصل بیان و نظریه مقدار او لسوون. بر کله برسطر زهره‌نک احتو ایلدیکی معنای افاده ایده‌سیلیرمی؟ از وانک ادبیات حقنده‌کی فکرلری بولیه غربیدر. بچون یازملی؟ انسان آسایشی، حضور و راحتی، محروم روحی، خفایای قلبی برشرتله، بر قاجاره ایله مبادله یه قالشتمق آجینه جو حال دلکلیدر؟ آشنای ازوادن ایکیسی ایسه بر قیش غربونک قیرمزی ضیای منعکسی التنده طانیدم. ایلک کورشد- یکمزده با اختیارلدن بری، دنیاده اک مصر، عشق انسانی یه الکدشمن حیوان کدیلر یعنی فاریسنک سوکلیلیری اولدیغی سویلیور، سکسان یاشنده برقادین اولان دیکری التمش سنه‌دن بری بکله‌یکی نشانلیسی نه زمان کله‌جکنی سندن صوریوردی. بولیه برموقده اوچ احباب ازهنده پچن بوشکایت و سؤاله نه جواب ویریلیر؟ برینه: حقنکر وار، او یله‌در! دیکرینه: بوقدر بکله مشسکن! برازدها صبرایدک کایر! حقیقتده ایسه بری ازدواجده عشق اریسور، دیکری وجودی او لیان بر خیال بی مثاله عاشق! باختیارقادینه هر زمان طریق ازواده مصادف اولسهم انده فریاد و فغان ایله‌یازلش بر دعوت نامه محبت اولدیغی حالته نشانلیسنه سوکلیسنه کوندرمک ایچون بر کوکرجین آراردی.

ساخله‌ده راست کله‌یکم بر انتقام دکن کنارنده او تورمش نشانلیسنه بکلیور، شباب دائمی کائنا تک عکسیله - او سن عظیمه رغماً - ملا مال حیات و خیال اولان کوزلری افقله‌هه دیکممش، مجھولات طبیعت ایچنده برشی کوریور کبی باقیوردی . بویچاره قادینک نه مؤثر حکایه‌لری وارد . مدهش بر لدوش بوره‌سیله یاغان غایت یاغمورلی بر کیجه‌ده او وعوتد ایدرکن، او کیتف قران‌لغت ایچنده بر کولکنک اسلکله‌یه ، دکن کنارنیه ایندیکنی کوردم . بولیه بريا غمورک التنده، بولیه بر کیجه‌نک ایچنده دکن کنارنیه کیدن کواکه نه در؟ کیمدر؟ بلا اختیار یانه دوغری کیتدم . اختیار قادرین ! نشانلیسنه بولیه کله‌جکنی بی‌سلام کیمار خبر ویردیگی ایچون اسلکله‌یه کیدیور، باشه بر قضا کلسون دیه اندیشه‌لر ایدیسورمش . بوروخ مبتلایی ، بونکته فضرتی چوچقلغمده بکا بعض شعر لری او قویان و صوکره‌لری کوردیگی شدتی اعتراض‌لره بوكون هدر اولان زوالی نورس افتدى من حومك :

هر کیمسه‌دن که صوردم سندن نشانه ویرمن
یاخلاق بی خبردر یا یوق سنک نشانک
پیشته مندرج بولوردم .

کاظم پاشایی ، صکره‌لری عونی بکی ، هفتهد و یا اوین بش
کونده بر ، بزه کلدکاری حال و هیدنلر یاه خاطر لاتدی .
کاظم پاشا ، اوئنگاه و تبسم مستهزر یانه سیله ، حقی بک او غلیان
و هیچ‌جاییله ، زوالی نورس افندی دوداقفرندن اکسک
اولیان بر آه ، الند دوشمین بر علاج شیشه سیله ،
صکره‌لری هیسنگ کنیج ، اولان عونی بک بونلره قارشو
حجاب و حرمتیله (او زمان ادبیاتده صایغی واردی)
بزه کایرلردى .

او سنه حق بک ، پدرمک و ساطیله احسان شاهانه یه
و معیشتی تأمین ایدر برعماشه نائل اولدیغی ایچون پرشوق
وطرب ایدی . پارسلی بر فرانز خواجه‌سته ، آلمانیا
علماسندن موسیو مورغانه والحاصل سفره‌نک تشریفاتنه
رغمًا ، الند بر قدر بزنبه ایاغه قالقه‌رق صفه‌ده کوک
کورلر کی برصدا ایله نفعینک ساقی نامه‌سندن :

مرحبا ای جام مینای می یاقتون رنک
دوری کاسون سندن او کرسون سپه‌بی درونک
بیتی او قودی . او ادبیاتک ، شاعر لری نشئه‌یی
بیلیردی . او زمان کاظم پاشانک چهره معنیداری بر تبسم
تقدیر و کنسایه ایله تنور ایدر . و بونشووه عونی بکدن
کچه‌رک نورس افندی یه سرايته او بیله کولردی . او زمان

خاطرات ادبیه‌دن

« جسم زاری خاکده پنهان او لنجه » آثار خامه‌سندن
حصه‌دار حیات اولمک استیانلری آغوش سیاهنده محو
ایدن طبیعت ، یاد حزینلرینی ، نام باقا مشتاقلرینی ده غبار
نسیان ایله ستر ایمک ایچون نصل سکون ایچنده چالیشیرم
اکر حافظه انسانی بی صروت بولورسه برمدت صوکره
او جسم حساسی یقلمش بر طاشه ، او نام باقا مشتاقی
قورومش بر چیچکه تحويل ایدر . جدا از هار خیال
و امیدلری ایچنے کومولش بر کنج قیزله برشاعر مناری
قدر کائشاتده حزین نه وارد ؟ فقط شکرلر اولسونکه
وجود قدر سریع الانطفا اولیان ذکا ، خاکده پنهان
اولان او جسم زارک یاخود بر قلب کی رقيق اولان او
منارک لیال تنهایسینی تنور ایدن برمهتاب حزینیدرکه
شعاع محترز بی قراری ، آره صره صندوقه خاطر آتی
اولان بعض حافظه یده عکس ایدر . کچنکی مقاله‌ده
بر مناسبتله اسمی یاد ایتدیکم نورس افندی ، حقی بک ،

نورس افندی بغداد ولایتی اردو محاسبہ جیسی ایکن
رؤیت اولنان حسابنده یا کلشلر بولنیدیغندن ارتکاب ایله
اتهام اولنهرق عنزل ایدلش و بوانهام شاعرک علو طبع
و جنابنے پک دوقونمشدی . شہہ یو فکه اتهام ایدنلرده
اولناندہ معصوم ایدی . اکر بغداددھکی محاسبہ دفترینک
تنظیمی :

دور لعکدہ باش اکم بادہ کلفامہ بن
سایہ پیر مخاندہ منت ایتم جامہ بن
غزلنک ترتیبی زمانہ مصادف اولمشسے ، وزن
ورقمجھ ایکی حسابک بری دیکری خیال ایلمسنہ
تعجب اولنز . زوالی شاعر علو جنابنے تحملیل اولنان
بوانهامک بارکرانی آئندہ بویلہ فریاد ایدیبور :
اتهام ایمیش ایشتم بی بر سادہ ضمیر
نه یہ مالکسم اولنسون دیرایمیش ضبط و غنیم
ارتکام وار ایسہ قونمیدر میدانہ
قوری بر شہہ ایله جائز اولوری تعمیم
ایسترم ایسترم ای حامی حق ، ناموس
طورہ مم بویلہ تہم و قالہ مم بویلہ ملیم
مر تک دفترینہ اسمم اولور یازدیرہ مم
ایلم نامی بن بویلہ دنسلاه توسمیم

دھا اھون کے اجل ایلیہ قیدم ترقین
کے قلم ایلیہ اول دفترہ اسمم ترسیم
یا اولور یا ایدرم عقمنی تبریہ بن
بکا ناموس ڪرک نہ امید و نہ یم
شہہ سز ! ایش بر حساب یا کاشلغندن عبارت
اولہ جق . اکر نورس افندی طبیعتدن اقباس معانی
ایدن شعرادن اولسے بدی او زمان سرفت ایحیون بلکہ
قوشلردن بر نفمه ، بلکہ آیدن بر نکتہ ، کونشندن بر
ذره شہہ اولنور ایدی . عونی پک پدرمک دائرہ سی
کدخداسی بکر پاشانک مخدومی اولدینی جھٹلہ بزدہ
تکلیفسز اولہرق بولنور ، بالطبع کیمسہ کندیسی بیانجی
عد ایمزدی . اوچ لساندہ اقتدارلری وذکا و فصاحتلریہ
هر زمان تمايز ایدن اوقتك شاعرلری یا لکن فکرلری
و دلدادہ کمال جمالی اولدقلاری خیال بی مثالری خیال
ایله مشتعل اولہرق کندیلری خیال احاطہ ایدن طبیعت
و حقیقتک جاذبہ لرینہ فارشی کوزلری خیال
بر لسان علوی ایله تصویر ایتدکلری کوزلر بورکمنک
مشلو قاتندن اولمدينی کبی ترسیم ایتدکلاری صاحلرک ،
اغنلرک ، مشربلرک ، مناجلرک کندی خیالرندن بشقه
بر یردہ مثالی بولنہ من . نشئلری بشقة اولدینی کبی

مرشیلری ، اغلامه‌لری ده بشقه طرزده ایدی . اوکوز یاشلری بزه بیکانه اولان بیلم هائکی منبع دورا دوردن نیسان ایله هازکی قلوب غربیه منصب اولیوردی که الا رقیق القلب برآدم بوکوز یاشلرینه بزه‌رک جریاتی سین ایدر کبی ئائشرسز باقہ بیلیردی . اوئنرک کدرلریده بزمکینه بکزه مندی . کدرلری کوزل ، عالی ایدی . مثلا کندیسنه سوقاده سودیکی باشنى چویرسه بتون قوشلر باخصوص بایلار شاعره اغلار ، بتون چیچکلر محزون محزون بو یونلری بوكر ، ڪونش بو وفاسز سوکیلینیک بو داشکن حرکتی کورمامك ایچون مغرب استارارینه چکیلیر . بویله برد رد محبتة کرفقار اولسنى نه قدر ایسترم . الا کوچك برو فاسلاق کورسەم هان کیدر چیچکلاره ، بایلار ~~و~~ حبر ویرر ، ببل او رمانلرده بزم ایچون اوترسه بن ده شهر لرده آنک ایچون قصیده‌لر تنظیم ایدردم .

حیوانات اهلیه دن الا زیاده سودکاری آتلرله طوطیلردر . فقط بزم طبعته مثالانی کوردیکمز کبی دکل ، طبعتککنندن بر نسبت منطقی يالپمیه جق قدر بیوک ، مکمل ، خارق العاده ! طوطیلری اورو با خطیبلرندن فصیح ، آتلری برآیاق الشده مغر بدن

مشرقه واصل اوله جق قدر سریع‌در . او ایله برآنه عوام علویه سیاحته چیقیله بیلیر . بوسبوتون فکرلریله ، خیللریله کندی کندیلرینه قبانه‌رق خارجه عطف نظر ایتمدکلرندندرکه قطب شمالی به کیتسه‌لرینه الا اوzac مملکت قیروان ، لوندره‌ی کورسلرینه الا بیوک شهر اصفهاندر . عالم خیالده «لامکانی» چکرلر ، پیدای مناسبت ایمک ایستمددکاری حقیقته کانجے قیرواندن ایلری کیتمزلردى . بو قصورلر ایسه کندیلرندن زیاده ، بو قدر مشهور شاعرلر ، منشیلر یتشدیدن مكتتب ادب‌لرینه عائدی . ادبیاتک هرھانکی قسمنده اولورسە اولسون برمکتب ادبه ، بو طریق شعره افراط و تعصبه منسوب اولانلار بودرلو خط‌الردن قورتیله مزلر ظن ایده‌رم . بوکون اتلرینه قلب و روحه دوقونور برعشر دکلدر دینیله بیلیرسەدھ قائللرینه هیچ بروقت شاعر دکلدر دینه‌من . بعضی‌لر حال و حیاتی ، قصیده‌لرندن ، غزل‌لرندن دها شاعر انه ایدی . همان ھېسنجه شعر نفعیده ابتدا ، ینه نفعیده نهایت بولديني ایچون دیوان نفعی بو شاعرلرک کتابه کائشاتی ایدی . طبعتدن دکل نفعیدن ملهم اولورلردى . هله حق بک جداً غبطه بخشن اوله جق بر عشق و شوق ایله

ایدرلر دی . طبیعت حرکاتنده بطیدر . تکمل کلمه سیله
ترجمه ایدیلن و تانیمی سنه لر اولان « Evolution » دانی
دانی فقط تدریجی مساعی سیله وجوده کتور یوردی .
یوشاعر لر بعد ادب رینه ، فکر و خیال رینه او قدر بیوک
بر اطمئنان قلب ، او قدر بر عشق و شوق ایله مربوط
و محلوب ایدیلر که یانی باشلرنده طبیعتک ، مساعی
تدریجی سیله بلکه یوز الی سنه ده وجوده کتور دیکی
ادبیات صحیحه نک دبده کالندن ، بش اون آدمیم ایلو و
لر نده ، بیوک آقاسیا اغاجلرینک آره سنه مرسه یه ،
بوغاز ایچنه ، کیجه لری سهاده آچان از هار پر نوره ناظر
بر کوشکده بوتون بر دور دیک اولان بر شاعرک او
غزه لاره مقابل :

سورم بعض بن شب تاری
ویریم صبح نوبه ای اکا
دوش نازنده زلف زرتاری
کورینور یارمک خیالی بکا
ینشور حال اضطراب ده
یوزمه نور حستنی سر پر
سانیم بر پری زرین پر
دو لا شیر کابه خرابده

نفعی ب او قورکن قصیده لرک او آهنگ فوق العاده سنه
ایله ایغیله اصول طور تردی . ار تکاب ایله انعام ایدل دیکی
حاله عنانی متعاقب قورقچ برقه دوشن نورس
افندی برالنده علاج شیشه سی ، دیکر نده بر غزل اولداینی
حاله راحت تنفس ایمک ایچون دجله یه بکنزم دیکی
مر مر یه آچلمش بر پخرمنک کنارنده عراق ایلاریخی
یاد ایتدیر بر طور ایله شعر او قوردی . او کوزل
شعر لرک بعض بیتلری خاطر لایه بیلیم .

شرح ایمک ایسترم سکا کوکلم غمن ولیک
سن مجلس محبتہ کلدکده غم کیدر

* * *
کوش ایله باری بندن بویت خوش نوشی
هر آشیانه قونمه لع طاُر بهشتی
جاندر سنک مقامک کوکلدر آشیانک
هپ سهل بونلر الا اولمز بومشکل آسان
کلنز کوروب سر شکم اولسمه در لوکریان
شبنم ایله آچلمز پک غزیجه در دهانک

* * *
بعض آده اللرنده او هام باطله و مدهشه بی حاوی
کاغدلر یه هجوم ایده رک قوه عقلیه یی ، ذوق سلیمی پامال

منظومه‌لرینگ ظهورندن ، ادبیاتک آرتق لسان قلب او لدیغى سویلین « سورکسز سوینچ » دن خبردار دكلى ایدىلر . بو تكمىل و تبدل نرمدن كاپيوردى ؟ شېرى يوقىكە غې بىن ! طرز ادبە ، نوع فکرە عائىد بواخىد واقبىاس ناقابل مقاومت ، ممتنع الاجتناب برشىئك ايجابات مېرمەسىندن ايدى . دىنداھە بانجى قوم متمدن واردركە تأثيرات خارجىيە دن آزادە ملى برا دىيات ، ملى برمدىت ادعا ايدى بىلسۇن ؟ بونك اىچوندركە ادييات ايلە مدニتىك وطنى يوقدر سوزى ضرب مثل حكىمە كچمىشىر . بوكون كندىسىندن اخذ واقبىاس اولنان فرانسەنڭ او بىوك ادييات عتىقە وجىدەسى « اخذ واستقراض » سايمىندە قائم او لدیغى « دەبا » غەزەسى برآى اولكى مصاحبه ادبىيەسىندە يازىپوردى . فقط فرانسەنڭ اڭ بىوك من بت و معرفى ، بىنھە خروشان كى هىماكتىك اىچىندىن ، هر قومك آرمەسىندن كېن و مناظر طېيتك او زرىنه عكس ايتىش بعض صور بىدالىغىلە كان فکرلە ، لسانلىرىنىڭ شىيوه و آهنگنى جىراً قبول ايتدىرەزك مجرای ذكاي ميليرىنه امالە ايتلىيدىر . بونكە برابر « استقراض » ايتىدكارى فکرلە خزان ئىن ذكاك و دهارىنىڭ ادا ايتىدىكى دىن و فائض عقالىلە حىرىت ويرە جىڭ بىكۈن تشکىل ايدى .

* *

بوكون فرانسەدە ويقتور هوغو حقىقىدە كى فكىر واعتقادە كەلن خلل — بزدە اسبابىي بىلەندىكى جەھتە — غرېب بىر طاقىم فكىرلەر حصۇلەنە بادى اولەرق بودھانك بىريوڭ شاعر او لمىسىندە بىلە تردد ايدىنلەر كورىليyor . اون التى سەنە اول ايلەك پارسىدە بولنديغى زمان تكمىل فرانسە وبلاكە عصر ويقتور هوغۇنك ايدى . (يالكزاوتارىخىدىن بىرسنە اول ، امېل زولا ، امشالى كورىلماش بىر جرأته افكار جەھان خلافىدە اولەرق بعض مۇاخىذەلرە بولۇشىدى .) بىر يۈك كۆچك بتون شاعرلەر ، « هوغو پىرست اولان ادييلىر ، هوغو كىي بىر دەھانك ماضىدە موجود او لدیغى انكار ايدىكارى كىي مستقبل انسانىتىدە احتمال ظھورىنى دە رد ايدىپورلۇرى . كىرمى دروندىن ، ذكاي بىشىرى مساعىسىندە توقيفە قالقىشان بوفكىرلەر كەھر صباح دوغۇن كونشە ، هر كون تكمىل ايدىن طېيتعە قارشى يامال اولەجى طېيىي ايدى . او ائنادە لامارىتىنڭ نام عالىيسىنە كىتابلەرده ، صحائف مطبوعاتىدە تصادف او لمىپور ، « او كۆست واقرى » كىي بىريوڭ شاعر آفرەد موسەي شەلتەن تقيىد ايدەرەك بىك زىيادە حسپىاتىنە مغلوب بىر ضعف قلب ايلە لورد بايرىنى تقيىد ايتىدىكى اىچۇن « مىس بايرىن » بايرىنىڭ قىزى دىه نزىيف

ایدیوردی . او زمانک بعض کنج شاعرلی ، سمای مکوکب چشمان ابدیت بیندن دوکیلن سرائر سودای زریغ قلبنده صاقلايان کیجهلر یریوزنده موجود اولدـجـهـ، آلفرد دوموسـهـنـاـنـ باـقـ اـولـانـ «کـیـجهـلـ»ـخـیـ، ظـلامـ شبـدنـ استـفادـهـ اـیدـنـ خـرـسـزـلـرـ کـبـیـ چـکـینـهـرـکـ، قـورـقـاقـ اوـقـوـیـورـلـدـیـ . هـوـغـوـ — پـرـسـیـلـرـدـنـ بـرـشـاعـرـ بـمـتـازـ طـانـیـرـدـمـکـ وـ یـقـتـورـ هوـغـوـیـ اوـقـوـرـکـنـ — اوـحـالـ کـپـدـیـکـ جـهـتـهـ شـمـدـیـ کـوـجـ اـیـانـیـلـ — دـوـغانـ کـوـنـشـهـ فـارـشـیـ زـهـرـهـ کـبـیـ، رـنـکـیـ اوـچـارـقـ بـایـیـلـرـدـیـ . کـوـلـنـجـ اـولـانـ بـرـ دـیـکـرـیـ دـهـ ، کـوـزـلـنـدـهـ یـاشـ ، قـلـبـنـدـهـ یـائـسـ ، الـلـرـنـدـهـ رـعـشـهـ اـیـلهـ ، شـعـرـ هوـغـوـدـهـ اـبـتـدـاـ وـانتـهاـ بـولـیـغـهـ وـآـرـقـ شـاعـرـ جـنـسـنـکـ بـوـسـبـتوـنـ مـحـوـ اـوـلـدـیـفـنـهـ تـامـیـلـهـ قـائـلـدـیـ . بـونـلـ بـیـلـتـنـجـهـ بـوـکـونـکـ «عـکـسـ مـمـلـ»ـ طـیـیـ کـوـرـیـنـورـ . دـیـمـکـ کـهـ اـدـبـیـاتـهـ عـائـدـ بـیـوـکـ بـیـوـکـ اـدـعـالـرـدـهـ وـیـقـتـورـ هوـغـوـ کـبـیـ عـصـرـلـرـکـ نـادـرـآـ یـاـشـدـیـرـدـیـکـ بـرـدـهـایـلـهـ مـوـقـعـ اـولـهـمـیـورـ .

موسيو آپکورك سياحتي

اوکونلرده بوسياحت متصوره اطه قهومه ريله او تلارينـکـ ، خـارـقـ العـادـهـ شـيلـرهـ حـقـيقـتـدنـ زـيـادـهـ اـيـاناـنـ عـوـامـکـ ، بـعـيدـالـاحـتمـالـ اوـلـانـ خـبـرـلـهـ تـحـسـرـ وـتـهـجـيـ سـوـنـ ذـهـنـلـرـکـ مـاـبـهـ الاـشـتـغالـيـ اـيـدىـ . زـيـراـ قـوـرـفـودـهـ چـيـقـانـ بـرـغـزـهـ ، شـاعـرـ ! ظـنـ اوـلـنـديـغـنـدـنـ چـوقـ بـيـوـكـ شـاعـرـ ، زـنـکـينـ ، حـسـابـ وـتـخـمـينـدـنـ پـاـكـ چـوقـ زـنـکـينـ اوـلـانـ موـسـيـوـ آپـکـورـکـ آـنـهـدـنـ چـيقـهـرقـ اـسوـيـچـرـهـ لـاـقـلـرـکـ اـيـچـنـدـهـ ، فـرـانـسـهـدـهـ عـمـانـکـ کـنـارـنـدـهـ تـفـسـ وـتـزـهـ اـيـتـدـکـنـ صـوـکـرـهـ اـيـامـ صـفـايـ سـيـاحتـنـکـ اوـنـ بشـ کـوـقـ بـيـوـكـ آـطـهـدـهـ کـيـپـرـهـ جـكـنـدـهـ خـبـرـ وـيـرـمـشـدـیـ . حـتـیـ اوـکـونـلـرـدـهـ بـرـیـسـیـ ، آـقـرـ وـبـولـیـسـ غـنـتـهـنـدـهـ موـسـيـوـ آپـکـورـهـ دـاـئـرـ بـرـکـنجـ شـاعـرـکـ : «ايـ شـاعـرـ دـاهـیـ ! اـسوـيـچـرـهـنـکـ ، پـنـبهـ سـيـسـلـرـلـهـ کـوـنـشـهـ قـارـشـوـ تـخـرـ اـيـدـنـ لـاـقـلـرـنـدـنـ ، اـغـسـتوـسـ کـوـنـشـنـکـ خـيـاطـ آـشـيـنـيـ اـيـچـنـدـهـ قـالـانـ مـلـکـتـمـزـهـ دـكـلـسـهـ اـدـبـيـاـتـهـ طـرـيـ وـتـازـهـ بـرـرـوزـکـارـ تـفـسـ مـدارـکـتـيرـ ! ايـ شـاعـرـ اـبـدـیـتـ بـرـاـبـرـ ! دـهـایـ عـظـیـمـکـ

امواج بی پایان عمان او زرنده دالله لانسین ! چکینمه !
 قورقه ! او امواج سهارسان ، او زریکه عکس ایتش آیک
 شعاعی کبی پر تودها کی سوندیره منزه اودها ، عمان ایله برابر
 فریاد ایده رک ابدیته طوغری شتاب ایتسون ! « مائلده
 بر منظومه او قودیغی نقل و حکایه ایدیوردی . اسمنک
 ادبیاته منسویتی جهتیله بو حکایه لردن اک زیاده خوشلانا
 « قالیپسو او تلی » آق دکن آطه لردن دور اساطیرک یادیله
 کلن روزکاره قارشی تموج ایدر رنکارنک پراقلیغی طاقمش ،
 پنجه لرینه ، سودیکنه آچیلمق ایست بر قلب کی اهتزاز
 ایدن ، آفرد دوموسه نک پرده سنی آصمش ، یانه با قالاش لاما ماغه
 دائز متورک بیک و عظیضیلتی فائده سز برآقه حق بر حسن
 وجاذبه ایله عمانک کندیسنه کوندره جکی موسیو ایکوری
 بکلیوردی . شهه یوق کبشی ایله بر کیمسه نک اعضای
 داخلیه لرینک اسم و موقی بشقة در . بو قالیپسونک قابی
 اولان مطیخ موسیو ایکورک نار انتظاریله آتش ایخدنه
 یانیور ، کوزی اولان پنجه لری مر مردهن لیماه دوغزی
 کیدن هرواپوری ، عشق و امیده دائز اشارتلی باقی شلریله
 ترصد ایدیوردی . کوزیله کوردیکنی ادعا ایدن برسی ،
 بعض صبر سز او تلرک صنداله ری تا او زاقدن کورینان
 یوجی و اپورلرینک یانه صوقوله رق :

— بیوک شاعر موسیو ایکور ایچرده می ؟ دیه
 با غیر دقیقی تعریف و روایت ایدیوردی .
 اصل روایاتک تنوع و تناقض ایتدیکی یرلر ، محل
 انتشاری اولان غازینولر قهقهه لر ایدیکه اوراده مسئله لر ،
 ادعالر بربنی نقض و تعقیب ایلیوردی . ایلک کونلر موضوع
 بحث اولان « قالیپسوی ؟ . . . جاقوه می ؟ . . . » مسئله سنی
 سبب اولدینی شهانت ستیزه جویانه می ، ترکجه ایله رو جهی
 لکه دار ایدن شتم غلیظه ایله ، غایت کنیش بر کوکسدن
 قورشون کبی شدید ، قاطع صورت د چیقان بر صدامک
 « صوصک ! . . . » امری حل ایتشدی .
 او اشتاده بربازار کونی ایکی کشی طوتوشدقفری
 یرمباختیه ، ادله و افکاری یردن ، جوهه وادن طوبالار کی
 الاریله قولاریله بر طاقم اوضاع و حرکات مبالغه کارانه ایخدنه
 دوام ایده رک ، نظام یولندن اسلکه یه اینیورلردن . بونلرک
 بری ، موسیو ایکوره دائز منظومه می مطالعه و نقل ایدن
 قسطاکی ایدیکه ، اورته بوبیلی ، کندیسنه تماس ایده رک
 کچیورکی کورین یکر می بشی یاشی ، پیسی بالینی کبی دیگرمی
 اولان چهر هستنده کی یناقلری قیر مزی یه بوبیاشن یا پشدير لمش
 کبی طوران چوچه سیاه بیقلری ، هرزمان یا آچیله رق
 کولن ، یاخود طولانه رق ایصلیق چالان معناسز دودا قلری ،

موجودیتىك بوشانى اىچىنده پارلايان ايماسز كوزلرى ،
والحاصل جديت وحقيقىتنى يك اوzaق اولان بتون
چھرمى ساخته بىنقاپ كېي كورىنيوردى . هر زمان
ھر كس اىچون آىرى آىرى سوپله يەجكى غريب غرب
حوالىتى . كىمسەنك بىلەدىكى مەدىنىتكەڭ صوك ، اولىكى
اقشام اون بىچىقدە موفق اولدىنى كىشىيات علمىيەنە داڭ
استەمدن ويرىلە جىك بىولۇپ بىولۇڭ معلوماتى ، جىينىدە «ھومر» كە
رسىي ، ئىنده بىانكايىز قوتىسىنک نامە محىتى اولدىنى حالىدە
صباحدن اقشامە قدر قەوهەلرددە ، واپورلارددە ، سوقاقلارددە
دولاشىرىدى . دىكىرى زىنكىن بىرقىال ، بورسەدە ئاك
حىلەكار براويونجى ، بعضاًدە فائض مرکب حسابىلە پارە
اقراض ايدرەصرفەر يېقىلس ايدى . براجاج كېي اوزۇزە
اينجەقورى وجودىنىك اوزىنلىك قېرلاشمەش چھەنسىندە
ياش ، تخربىاتە باشلامشى ، اوزۇن ، دىك ، بىياضلىرى چوق
قاشلىينكىنىڭ التىدەكى ، ھر كىسە يە نفوذ اىتك استىدىكى جەھتەلە ،
كىندىسىلىه معاملاتىدە بولنان بىرىسىنىڭ تغىيرىنخە «كوش
كۆز» لرى ئاك كۈچك منفعتە قارشى پولاد كېي پارلاردى .
ايكىسى دە بىختىرنىدە يوللارنىدە كەل شىدت وسرعتە دوام
ايدەرك اسكلە باشندەكى غازىنۇدە او توردىيلار . ارەلرندە
موضوع بىحث اولان مسئۇلە موسىو ايكۈرە داڭىرىدى .

شاعرى ؟ .. تاجرمى ؟ ..

قسطاكى هەرشىيده ادعايى وقوفى جەھتىلە ، شاعر !
دىكىرى ايسە مغازەستك دپولرنىدە صاتلىمەرق قالان شراب
فوچىلەرنىن دولايى شراب تاجرى ، دىسۈر و بوبىخت
وادعالىرىنە كەدىلەرنىن بشقە هەركىشك ايشىتىھەجكى آواز
بلاند ايلە دوام ايدىيە-وولىرىدى . بوبىخت و مجادله ارەلرینە
كەلەجىڭ آلتۇن معددى ايشلىنىك اىچون بى صبر و قرار
اولانلارده هان سرات ئايدەركەر طرفەن سىللەر ، سوزلر
يانلىرىنە دوگولىكە باشلادى .

— خىر ، شاعر ! شاعر !

— صوص دىيورم سكا ! ئاك بىيوك ، ئاك زىنلىكين .
شراب تجارتى ! ..

— ھېكىز يالانجى ! ذوق اىچون سياحت ئايدە ئاك
زنلىكين ، ئاك بىيوك بىراصلىزادە ! ..

— خىر . خىر . خواردە ! خواردە !

بواشتادە ھېكىز يالانجى دىئنلەك يوزىنە قارشۇ ، غازىنۇ .
جيڭ حسابىنە اولەرق ، غايىت نشانلى آتىلان بىراسكىملە
حرىيەك يانشىدىن كېرەك طوغىرى دكىزە كىتىدى . ارتق
صىرى قالمىيان قسطاكى :

— ھېكىزە قارشى قاطع برجوابم وار ! يارىن بوساعتمە

«چوق زنکین شاعر» موسیو اپیکورک اوون سکن بیک طقوز یوز اتی بیتی حاوی بر اثری کوستره جکم . دینجه، اردلرنده علوریز اشتعال اوله رق ذاتاً براو فله مکه طاقت مقاومه‌تی اولیان بوجخت بزدن بره سوندی .

اشته موسیو اپیکورا . . . هر دونوشده کویا و قتلری تعیین ایچون دقیقه‌لری چالان چر جلری ، برخیال شبایی وجوده کوتور مکده نازایدن فلکلک دوری کی اغیراً غیر حرکاتیه منزل مقصودینه ایصال ایتدیکی واپوردن .

قالیدسونک سوکیلیسی ، شراب تجارتیک نشوءه هوشر باسی ، آطه‌نک بردانه‌سی اسکله‌یه چیقمشدی . اسکله‌ده هر تصادف ایتدیکنه ال ویره رک بتون اطرافه آووج آووج لطف و عاطفت بخش وابداً ایدرکن غازینو ، مرتبه تقدیر واحترامی اوچر کی همان یوکسلیر یوکسلمز دکردوش رک سونن هوای فشنکلاریله استقبال ایدیبوردی . موسیو اپیکور ، کوچک ، اکای وجودینک متهاي اولان غایت کنیش اوموزلرینک اوزر نده کی چهره‌منده ، کونشدن قاورولش کی طوران سیاه ، سیرک صقالی متصل قارشدریزیور ، هیچ قبائمه‌رق لاينقطع سویلین و ذهن . و قابله هیچ تعلق اولیان دوداقلری نروتك ویردیکی نشوءه دائمی ایله متصل کولیور ، اوکنده قسطاکی

هر طرفه کوله رک قولاریق فالدیروب ایندیره رک موسیو اپیکوری اعلان و تشهیر ایدر ، یاشنده کیدن موسیو هریقلاس ایسه آلتون معدنی کشنه مأمور برمهندس کبی بوآدمی باشدن اشاغی سوزردی . اولته وصولتندن بش دقیقه‌صوکره ، قسطاکی موسیو اپیکورک او طه‌یه کیر کیر من پنجره‌ی آچه رق «تراس» ه ، مرسه‌یه قارشی هومرک یوز بیتنی آواز بلند ایله او قودیقی اعلان ایدیبوردی . قسطاکی دوغری سویلیمیوردی . زیرا او طه‌یه کیر کیر من موسیو اپیکورک او قودیقی هومرک ابیاتی دکل کندیسی استقبال ایچور غازینو جینک آدبی هشتمکار له چالدیردینی موزیقه‌نک فیئاتی میان حساب پوصله‌سی ایدی . بو اشناوه موسیو هر یه لس صالتیمه‌رق ده پولرنده قالان شرابلرینه مخرج اوله بیله‌جک بودانه قارشی بزمین محاوره بولغه چالیشیوردی . موافقیتی تأمین ایچون بو «چوق زنکین شاعری» توحیش ایچک استمزدی . بوزنکینک ، شاعر ویا شراب تاجری اولقی کبی ایکی احتمالی ده دوشونه رک سوزه باشладی .

— هکبه لیده کی تجبار مکتبنده تحصیلی اکال ایتدکدن صوکره بر چوق سنهر شعر ایله اشتغال ایتم . پک چوق شاعر لره کورشدم . بو اشتغال والفت نتایجی اوله رق

تمامیله قانع اولدمکه دنیاده اک کوزل شعرلری شرابی ثنا
و توصیف ایچون یازیلانلدر . شعر بر وجود اولسه
دامارلرنده قان یرینه جریان ایده جلک آب حیات، شرا -
بدر ! . فقط موسیو هر یقلسلک تأمین منفعت یولنده
یواش یواش باشладیغی بومحاوره‌ی، لزوم کورلدیکی حالده
اک اعلا ذخیره صantan مغازه‌لیله آلیش ویریش ایمی
رجاسنی حاوی بربنی متعاقب کان مکتوبلر سکته‌دار
ایدیسیوردی . موسیو هر یقلسل بومکانیب بیاپی رسه رغماً
ینه سوزنده مصرانه دوامه باشладی . باخصوص او شراب
کنندی ده پوسنده کیلر کی اولورسه برباردانی بر غزن‌لدن
رنکن ، بر فوچیسی بر دیواندن زیاده روحی سیراب
ایده جک مایه علویه‌یه مالک اولدیغی سویلیسیوردی .
هر یقلسلک مصرانه صورتدم‌دوام ایدیکی افادانی، املالک
وعقار صائمی ایچون مراجعت ایدنلرک دوکولوب کان
مکتوبلری بوسفر بسبیتون قطع ایتدی . ایکور ایسه
عالی جنابانه بروطور ایله ، موسیو هر یقلسلک ده پولرنده‌کی
بتون شرابلرینی ، مغازه‌لرده‌کی بتون ذخاڑی ، ارباب
مراجعتک بتون املالک و عقاریجی آله‌جغنی ، فقط بتونک
ایچون کنندیسنه یکرمی کون مهل ویرلسنی اعلان ایتدی .
شمدى آله بومشتراپی-نی نه قدر سوشه ، شان علویتی ۰

شرف سخاونی نه قدر اعلا ایتسه حتلى دکلیدر ؟ قالبیسو
ایسه سوکیلیسی ، املالک و عقاریجی صائمی استینلرک حتی
قصابلرک جکر پاره‌سی ، آله‌نک برداهنسی اولان موسیو
ایکورک شرفه او کیجه بر بالو ترتیب و احضار ایدیسیوردی .
او اقسام طعامنده طبیعتک تصادفات شاعر آنه‌سندن او له‌رق
سفره‌ده بولنان سرمد افندی‌ی، رماد سکونت ایچنده مخفی
قالان طبیعت شاعر آنه‌سی الی یاشنندن صوکره فوران
و غلیانه باشلامش بو «شاعر آتش زبان» ی موسیو
ایکوره تقديم ایتدیلر . ایکیسی ده بربنیه لقردی
سویلمکده و باخصوص صنعتلنندن بحث ایتمکده مشکلات
چکیورلر ، بو آراده برشی سویلمک ایچون آچیلان اغز .
لرینی برد لقمه قاپیسیوردی . نهایت موسیو ایکور سوزه
باشладی .

— سز نه نوع شعر یازارسکن ؟

— هجو ! .

بریوک شاعرک الحاح والهام ایدیکی مهابت و حرمتک
ایلک ویردبکی ثأثراث سرمد افندی‌ی استیدیکی کی
دوشونکه براقیسیوردی . ایلک سویلدیکی سوژده نوع
اشعاریجی بوصورتله توصیفی قاعدة تراکته و آداب مصاحبه
پلک موافق بولمدی . ازه‌دن اپی مدت چکدکدن صوکره :

موسیو اپیکور کندیسنے کلدیکی ایچون قبول ایتدیک
بو «شاعر» عنواننک نزهden کلدیکنی و وجه تسمیهده
نه مناسبت او لدیغنى برایکی دقیقه دوشونشدى. وقوفات
وروایاتی کلدیکی کبی قبول ایدن بوسرسم سرسرى شمدى:
«بن شاعر لری سوهوم . فقط بن کبی اک بیوک بربانه
مدیرى ، اک بیوک بردپلومات شعره تزل ایتمز»
دیبوردى . سرمد افندى شعرك بودرجه اهمیتسزلكنه
قلباً قانع اوله رق ، او زهرينه بعض شکللر ترسیم او نمش
آئی کبی یووارلاق ، رنکسز اولان واطرافى تو نجدن
اینجه بولو حبه کبی چویرن خفیف ، قیرمنی صقالیله
چهره می حزن ویأس ایله اخنساھه یوز طوتش ایدیک
نشاط پرور ، رقص آور برهوای موسیقی کمال نشئه ایله
بونلری یانلرندکی صالحونه ، «قادریل» اویوننه دعوت
ایدیبوردى . ایکیسى ده صالحونه کیردیلر . باشلامق ایچون
کندیسنی بکلین رقصه داخل اویلسنی رجا ایتدکاری زمان
موسیو اپیکور کمال عظمتلە: «چوق ییک یدیکم ایچون اوینیاھ
میھ جنم!» دیدی . سرمد افندی کندیسنے دلنواز برتبسلە،
یچون رقص ایتدیکنی صوران برکوژل قىزە: «ایاقلرمە
ناصورلر وار افندم!» دىھ اعتذار ایتدى . فقط والس
بانشلاینچه بركدا بمحبت کبی مخاطرولى اولان اودونوشىدە

— مدد ده یازارم ! . . . دیدی .
اشتہاری قدر اشتہایه مالک برمؤلفك «افکار
وحسیات معدہ دینیلن قزاندھ پیشوب حاضرلور»
قوانیجە مصاحبیه با تلادقلى زمان اوکلرینه باقهرق ایلک
سوزلرینی سفرەنک او زرندە ، طباقلرک ایچنده ، قدحلىك
آرمىنده آرایان بوایکی شاعر ریچینېلى بادە نشوھ آدرله
ريان طعاملىرى نهایته ياقلاشدۇچە افکار وحسیاتى تىبىن
ایچون لسان فصاحت ويلاغتلىرى هىچچىز بى ماڭىھيە تصادف
ایتىبوردى . شمدى سرمد افندى بى پروا بىر طاقم سؤالارە
کىرىشدى :
— سزك مجموعە اشعار يكىزك اصلى وياترجمەسى نزەدە
بولنور ؟ . . .

— هىچ بىرىدە ! . . .
— شمدى يە قدر قاج بىك بىت سوپىلە دىكىز ؟
— هىچ بىرداھە ! . . .
بربرىنى تعقىب ایدن بوھىچىل سرمد افندى يە براز
حىرت ودهشت ويرمىشدى . طورىنى بوزمىرق :
— بن شعر سىز شاعرلر ، اثرسز مؤلفلر ئاينىم .
شمدى اكلاشىلىوركە سزدە اک كوژل شاعرلر ، سوپىلەنە .
مېندر در قولنە تابع نىكىز .

بعض قوللار هضم ايله اوغر اشان موسيو اپيکوره چارپديني
كى سرمد افدينيك ناصورلىرى اوزرندن كىن اياقلرده
آز دكلدى . برمدت صوكره تىسى آكرا مولنان
بادم سوئيلرىنى هركس موسيو اپيکورك صحته ايچركن
صالونك بركوشىسىنده ظهوره كان برحادىنى كورمك
اججون بتون باشلار اوطرفه چورلادى . اقصاده رعایة
صالونك مومنلىنى كىزلى كىزلى سوندىرن براوتل
خدمتچىسىنى قسطاكى بركوشىدە دوكىوردى . مضاربهتك
ختامنده شاعر سرمد افدى دىيوردىكە : اكىرغوغانك
عقىنىنده قسطاكى ايله اوتل خدمتچىسى يارشىدىروب
اپوشىدىمىدىلر ايش پاك آزمىقدى . شاعر محاكمە -
سىنده ، ياكاينىوردى . اورالرده بعضلر تجىىەنلىرىنىڭ
تىلىك ، اساسلىز وۇغۇلرلار حاصل ايتىدىكى تائىر ، اك
سودكارى بىرسىدر . سودكارى بوتحسسانە احتىاجلىنىد
ندركە هيچ حدتلىرى اولىدىقى هركىسىن اىي بىلدىكارى
چاغىرلار ، طوغرى اولىدىقى هركىسىن اىي بىلدىكارى
بروقۇھىيە ايانىقىدىن تىلەز ايدىلر ! بودرلۇ تحسساناتك
مرىكى اولان ذهنلىرىنه خارجىدىن هرشى ، اسانىك ، اشيانىك
كولكىلىرى كې كىچىھى ، نسبتىمىز ، فوق العاده مبالغلى
اولەرق عكس ايدى .

ارتق بالومهايىته ايرمىشدىكە ، ارمەدە قابى تنوير ايدن
تبىسىملەر ، حافظەيە نقش اولور نظرلار بولانىنى حالدە
هركىس بوبىيوك شاعرى كمال حرمتلە سلاملايدەرق
كىدىيورلاردى .

* * *

موسيو اپيکورك آطىيە وصولىندن برى ، يانىندن
آيرمىدىنى بىرىيوك چانطەيە داڭ برجوق روایتلەر دوران
لەيدىيوردى . بعضلر تجىىە بورادە صرف اولنق اوزىزه
مقدارى عظيم اولان چكلرلە مالى بىرخزىشە ثروت ،
دىكىرلر تجىىە كىندى مىلکىتىك اصلاحات مالىيەسە ئائىد غايىت
مەهم لايچەلر ، بشقە بىرروايىتە كورە بىرباقە تأسىسى اىچون
حاضرلەش يىيوك پروژەلرلە مالى افكار عاليە محفظەسى !
بواباب روايت معنالى صورتىدە كوزلۇرى قىپاراق ،
اکىر بىرگەر آچىلسە ! ... دىيورلاردى . واقعا موسيو
اپيکور اوتلدن هرچىقىشىنده و حتى هرىيەكە اينىشىنده
« چانطەيە دقت اولىسون ! » امرينى ويردى . كونلار
پىچىدەكە اوتنىجي دە : « آم بىرگەر آچىلسە ! » دىيوردى .
ھرىيەقلەك دپولرنىدەكى شراب فوچىلىرى ، اوتللەك بىرىكىن
حساپلىرى ، مغازەلرده اشىا ، صاتىقى املالك و عقار ،
قسطاكىنىك مداھنەلرى ، «پ چانطەتك » آچىلسەنى

بکلر کن موسیو اپیکور ایام اخیره سیاحتی خوش چیزهایی دوشونیوردی . اکثر ، اقشاری او تله ضیافتی ، کیجه لری مرکب سوار اوله رق قافله‌لر ترتیب ایدیبوردی . اسکی یونان اصول معماری‌ی اوزره یا پدیره‌جنبی برکاشانه‌یه موافق برعصه آرامق ایچوت سرمد افندی ایله بر لکده کزمه کچمه‌مشلردی . دکنکدن بشقه کیمسه‌یه واره صره اکا بیله اطاعت ایمیان آتشده‌ک حیوان معنده موجودیتی هیچ بروقت قبول ایندیکی ایچون یالکز کندیستنک صیغه‌یله جکی اگاج ارهلرندن کچرکن سواریستنک بمحاغی ویاخود باشندی کوکاره ، داللهه چارپیوردی . اک صوکره بوسبوتون حرمت و اطاعتی ترک ایله ، عرصه آرامگه چیان اوسنکنندن اول بر زمین مساعد بولدینی ایچون بردن بره یره یاندی ، موسیو اپیکور کند . یعنی دفن ایدن بوتوز محشری اینچندن فالهرق سرمد افندی یه : « آله کزده بونه تو ز ! بونه تو ز ! ... » دیبوردی . سرمد افندی ایدیلان هر اعتراضه ، بیان اولنان هر فکره ، سویلانان هرسوزه قارشی علی الاطلاق مدافعه‌یی کوزه الدیرمش ارباب ذکا و درایتن ایدی . شمدی موسیو اپیکوره قارشی آله نک تو زلرینی مدافعه‌یه

باشلاڈی : « بورامک داره بلدیه‌ی یالکز جهت اداره‌ی دکل اداره‌ده حکمت اخلاقی ده نظر دقندن دور طوتهز (خاک اولکه خدا مرتبه کی ایله‌یه عالی) توصیه محویتني حقیقته تطبیق ایتدیکی کبی تزاکتک ده طرفدار ذی اقتداری اولدیغندندرکه « بوراده هر کس بربینک خاکپاینه یوز سوره . » دیبوردی . هر کسک نار انتظاری ، سرمد افندینک مدافعه‌لری بوسبوتون کسب شدت ایتدیکی بر صباح ، موسیو اپیکور او تاجی یه : « چانطه‌یه دقت اولنسون ! » امریخی ویردکدن صوکره استانبوله کیتمشده . شایان حیرت برشی وارسه اوده ، او اقسام ، ایرلئی اقسام آله‌یه عودت ایتماسییدی . کونلر کچوب کیدیبور ، هفتله‌لر بربینی تعقیب ایدوب کلیبور ، فقط موسیو اپیکور کلیبوردی . او تاجی کندیستنک مودع ید اماتی اولان « چانطه‌ی » آچه‌جنبی ، فقط ایلو وده ضرر وزیان دعواسته محل قلاماق اوزره اوکون برچوق شاهدلرک بولنمنی اعلان ایتدی . دینیلان کونده ، تعین اولنان ساعته‌ده چانطه‌ی آچدیلر . ابتدا بربیه‌وک باشه تأسیسی ایچون پروژه‌لر ظن ایتدکاری کاغدلره باقدیلر . آیری آیری اسمله‌ه یازلیش ایکی اوج نوع پساپورط ! ... شمدی چانطه‌ده یالکز ، تک بر کاغد قالمشـدی . اونی

چیقاریرکن هپ برآغزدن : « چکلر ! .. نه ثروت !
نه ثروت ! » دیه باغریشیدیلر . فقط اویله دکلدى . دولاند -
یریچیاچ ایله مظنوں اولان موسیو اییکوره کوندرلش
برجلب نامه ! ...

کوپکلاره دائير برقاچ كله انسانيه

تاریخ و قویات سیاسیه و ادبیه عنوانیله پارسده
هر بازار کونی نشر اولنان « آنال » مجموعه اسبوعیه سنك
بوکون آدیغه نسخه سنده « فرانسیسک سارسهی » لک
کوپکلاره دائير برکوچك مقاھىسى اوقدوم . بومطالعەنك
بنده ايقاظ ايتدىكىن بر خاطردىن بحث ايتك اىستيورم .
حقىقە كائناندە، بوتون مخلوقات آرەسنده انسانەڭصادق،
انسانڭ اڭ فداكار يار وفا شعاري اولان بوجىواناتە ئاند
مباحى انسانىت اھىتىلە تلقى ايتسە سزادر . برايى سطر
صوکره صددە انتقال ايتك اوزرە موضوع بحث اولان
مقالەنك محررى « فرانسیسک سارسە » يه دائير بورادە
برايى سوز سويمك لازم كلىور . معلوم اولدىنى اوزرە
فرانسیسک سارسە ئىياترولر منقىدىر . ذكايە ھەمم ،
روحە محرم اولان بوادىپ پىر ، كنجىلەنلىكىدىن برى
كىسب آشنايى ايدەرك محرم اسرارى اولدىنى قلب انسانى
ايلە بىيار قدىم كېيى « تکلیف و تکلفدن آزادە » سادە ،

چیقاریرکن هپ برآغزدن : « چکلر ! .. نه نروت !
نه نروت ! » دیه باغې يشدیل . فقط اویله دکلدى . دولاند -
بریمیلاق ایله مظنوں اولان موسیو ایکوره کوندرلمش
برجلب نامه ! ...

کوپکاره دائير برقاج كله انسانيه

تاریخ و قویات سیاسیه و ادبیه عنوانیله پارسده
هر بازار کونی نشر اولنان « آنال » مجموعه اسبوعیه سنك
بوکون آلدیغی نسخه سنده « فرانسیسک سارسی » ک
کوپکاره دائير برکوچك مقاھىسى اوقدوم . بومطالعەنك
بنده ایقاظ ایتدىكى بر خاطردن بحث ایتمك ایستيورم .
حقىقە كائناندە، بوتون مخلوقات آرەسنده انسانەڭصادق،
انسانك اڭ فدا كار يار وفا شعاري اولان بوجیوانە ئاند
مباحى انسانىت اھىتىله تلقى ایتسە سزادىر . برايکى سطر
صوکرە صددە انتقال ایتمك اوزرە موضوع بحث اولان
مقالەنك محررى « فرانسیسک سارسە » يه دائير بورادە
برايكى سوز سويمك لازم كلىور . معلوم اولدىنى اوزرە
فرانسیسک سارسە تياترولۇ منقىدىر . ذكايە ھىدم ،
روحە محرم اولان بوادىپ پىر ، كنجىلەنەن بىرى
كىسب آشنايى ايدەرك محرم اسرارى اولدىنى قلب انسانى
ایله بريار قديم كېي « تكليف و تكفلدن آزادە » سادە ،

صیمی صورتده قوتشور . تیاترولر حقنده کی محکمات و مؤخذاتنک افکار عمومیه یه تأثیری عظیمدر . امیل زولا نقل ایدیور : فرانساده بر جوق آدمه سارسهی کورمک ایچون ولايتلردن پارسه کلیرلر ، تیاترولرده تمز توکنمز محاوره لره کیریشیرلرمش . هر طرفده « سارسهی ! سارسهی ! ... نزهه ؟ نزهه ؟ ... اشته شو یاننده کی ماداچی ازه جک کی او طوران شیمان ! .. ای بیلیور - میسکن ! حقق اویی ؟ .. او ، او ، تا کنديی ! .. سارسهی یه باقك ، سارسهیه باقك ! ... » سوزلری ایشیدیایمش ! تیاتروده بر یکی فاجعه و یا مضحکه اجرا ایدیلیرکن تیاترو یه منسوب قیزلر ، آقوتلر ، آفتریسلر « سارسهی نه یاییور ! کولیورمی ؟ آغلیورمی ؟ ... » دیه بر برلنندن صورارلرمش . زیرا سارسیک کولی وی آغلامی مؤلفک شرف و شانتی ، شهرت و ثروتی تأمین ایتدیکی کی براویون انسانسنده اسنهمی او اثرک محو و نابود او له جغنه دلالت ایلیور .

سارسیک بو مقاهمی بر قاپوچی و یاخود بر او بکچیسی ایله بر کراجی آره سنده تخدیث ایده رک (سن) محکمه حقوقیه سنده حکم و فصل اولنان بر منازعه دن باحثدر . او بکچیستنک جمله شکایتشندن بری ده کراجینک

« کورو توچی ، مردار ، هر کسی راحتسز ایدر » بر کوپکی ! بونک اودن طردینی محکمه دن طلب ایدیور . مدعی عليه ایسه ، بو بکچی دیکر کراجیلر کوپکلرینه بچون « کورو توچی ، مردار ، هر کسی راحتسز ایدر » دیمیور ؟ بنم کوپکم حقنده کی بوکین و غرضی ندر ؟ کوپکمدن نه استیورلر ؟ دیه شکایت و مدافعته بولنیور . سن محکمه سی شو قراری تبلیغ ایدیور : « هر قاتی کرایه ویریلان بوقوناقده موسیو (قاپدوویل) ک کندن بشقه اتی کوپک دها بولندینی حالده صاحب خانه ایله بکچیسی بونلرک هیچ برندن کورو توچی ، بیس ، هر کسی راحتسز ایدر دیه شکایت ایتمه رک مسامحه ایدیورلر . بناءً عليه بو مسامحه نک موسیو قاپدوویلک کوپکنده شمولی لازم کلیر . » بزرگه عرض عجز و افتخار ایدن ، صیت و شهرتی غربده لامارینک ، شرقده حامدک اعلا ایتدیکی بوجقیر و عاجز رفقای حیات ، بوعالی و فداکار اصدقای انسانیت حقنده ویریلان قرار محکمه سارسهی مستغرق حضور و سرور ایدیور . فقط بحضور و سروری خلال ایدن بر جهتندن ، اباعث اندیشه بر جهتندن بحث ایله « دیمک ک صاحب ملک ایله بکچی ، دیکر کراجیلر کلیرلرینه اغماض عین ایمسه ایدی ، محکمه موسیو قاپدوویلک کوپکنی ده

طرد و دفعه قرار و یره جکدی . فرانسـهـهـ بولندقلری یـلـرـدنـ کـوـپـکـلـرـیـ طـرـدـ وـ دـفـعـ اـیـمـکـ بـارـ بـارـ لـغـنـیـ اـرـتـکـابـ اـیدـنـ نـهـ قـدـرـ اـصـحـابـ اـمـلاـكـ وـ عـقـارـ وـارـ . بـونـلـرـ مـالـکـ اوـلـدـقـلـرـیـ حقـ تـصـرـیـقـ سـوـءـ اـسـعـمـالـ اـیـمـاـمـیـدـرـلـرـ . زـیرـاـ بوـحـیـوـانـلـرـ بـزـمـ دـوـسـتـارـمـ زـمـنـ وـحـافـظـلـرـ مـزـدـرـ »ـ دـیـورـ . بـوـبـاـبـهـ بـزـمـ حـالـ وـمـوـقـعـمـ وـنـقـطـهـ نـظـرـیـزـ بـراـزـ بـشـقـهـدـرـ . بـزـصـمـیـمـیـ دـوـسـتـ وـیـاـفـدـاـکـارـ مـحـافـظـ اـیـسـتـینـ اـمـ سـائـرـهـیـهـ اـیـسـتـدـکـلـرـیـ قـدـرـ دـوـسـتـ ، اـیـسـتـدـکـلـرـیـ قـدـرـ مـحـافـظـ اـخـرـاجـ وـاعـطـاـ اـیـدـهـیـلـهـ جـکـمـزـیـ اـعـلـانـ اـیـلـرـ . نـقـطـهـ نـظـرـیـزـکـ بشـقـهـ اوـلـمـیـ اـیـسـهـ مـثـلـاـ سـنـ نـهـرـینـکـ کـنـارـنـدـهـ کـیـ بـودـعـاـ ، بـوـرـادـهـ ، زـئـیـسـیـ ، سـوـقـاقـ اـوـزـرـنـدـهـ کـیـ بـراـوـدـهـ اـقـامـتـ اـیدـرـ ، مـضـطـرـبـ اـعـصـابـ ، کـیـجـهـلـرـجـهـ اـمـتـدـادـ اـیدـنـ اوـیـقـوـسـرـلـقـدـنـ بـیـ تـابـ بـرـمـکـمـهـ حـضـورـنـدـهـ رـؤـیـتـ اـیـدـلـسـهـ عـجـیـاـ نـهـ قـرـارـ وـیـرـیـلـرـدـیـ ؟ـ اوـیـلـهـ بـرـمـکـمـهـدـنـ قـطـمـیـرـ بـیـلـهـ قـوـرـیـلـهـمـ .ـ شـوـرـاسـنـیـ اـعـتـرـافـ اـیـمـلـیـ کـهـ ، دـارـوـینـکـ «ـ سـلـکـسـیـوـنـ سـکـسـوـئـلـ »ـ اـصـوـلـ فـلـسـفـیـ اـوـزـرـهـ تـحـوـلـاتـ تـدـرـیـجـیـهـ جـنـسـیـهـ مـقـضـیـاتـنـدـنـیـ ؟ـ نـهـدرـ ؟ـ سـوـقـاقـنـیـزـدـهـ کـیـلـ کـوـپـکـ دـکـلـ بـرـآـزـدـهـ قـوـرـدـدـرـلـرـ .ـ کـوـپـکـلـرـ کـشـانـهـ هـیـچـ بـرـوقـتـ یـاـقـشـمـیـهـ جـقـ بـرـصـورـتـهـ اوـلـرـدـهـ کـیـ طـاوـوـقـلـرـیـ ، حـیـوـانـاتـ اـهـلـیـهـیـ ، کـیـجـهـنـکـ ظـلـامـنـهـ بـوـرـونـرـکـ کـیـزـلـ

کـیـزـلـ مـحـوـ وـاـتـلـافـ اـیـسـدـکـلـرـیـ کـبـیـ تـنـهاـ مـحـلـهـ آـرـهـلـرـنـدـهـ سـرـقـهـ تـصـدـیـدـنـ ، يـالـکـزـکـیـزـنـ چـوـجـلـرـهـ تـجـاـوـزـدـنـدـهـ چـکـنـمـلـرـ . بـوـرـادـهـ مـشـهـوـدـاـتـدـنـ چـوـجـلـهـ کـوـپـکـهـ عـاـئـدـ ، بـرـتـماـشـاـیـ مـؤـثرـ خـاطـرـمـهـ کـلـدـیـ . کـتـابـهـ کـاـثـانـتـهـ اـنـسـانـیـتـکـ مـقـدـمـهـ شـاعـرـ اـنـسـیـ اـولـانـ بـوـکـوـزـلـ چـوـجـقـ ، بـوـمـذـهـبـ ، بـوـکـلـ رـنـکـنـدـهـ آـچـلـمـغـهـ باـشـلـامـشـ شـفـقـ اـنـسـانـیـتـ ، بـرـکـونـ بـرـدـنـ بـرـهـ خـسـتـهـ دـوـشـدـیـکـیـ اـیـچـوـنـ اـطـرـافـهـ چـارـپـنـاـنـ قـاـبلـ ، سـوـنـهـجـکـ ، دـیـهـ تـلـاشـ جـانـخـراـشـ اـیـچـنـدـهـ بـوـلـنـشـلـرـ .ـ خـبـرـ آـلـوبـ کـیـتـدـیـکـمـ زـمـانـ آـرـهـدـنـ بـرـآـیـ کـچـمـشـدـیـ کـهـ کـوـچـکـ خـسـتـهـنـکـ نـقـاـهـتـهـ کـیـرـدـیـکـنـیـ سـوـیـلـدـیـلـرـ .ـ هـاـنـ اوـطـهـسـنـهـ شـتـابـ اـیـتـدـمـ .ـ کـوـشـدـمـکـیـ بـیـوـکـ بـرـ قـوـلـوـغـکـ اـیـچـنـدـهـ بـیـ تـابـ اـضـطـرـابـ اـولـانـ باـشـیـ آـرـقـهـیـ طـوـغـرـیـ دـوـشـمـشـ ، اوـمـوـزـلـنـدـنـ ، عـمـودـ نـورـانـیـلـ آـرـهـسـنـدـنـ بـرـشـلـالـهـ زـرـینـ کـبـیـ دـوـکـیـلـانـ صـارـیـ صـاـچـلـرـهـ مـحـاطـ اـوـلـهـرـقـ اـیـجـیـ کـبـیـ پـارـلـایـانـ چـهـرـهـسـیـ قـوـرـقـنـجـ صـورـتـهـ بـیـاضـدـیـ .ـ دـیـزـلـرـینـهـ قـوـنـلـیـشـ بـرـ اـورـتـونـکـ یـرـدـهـ طـورـانـ اوـجـنـدـهـ ، غـایـتـ کـوـزـلـ ، غـایـتـ بـیـوـکـ بـرـدـانـیـمـارـقـهـ کـوـپـکـ اـوـکـ اـیـاـقـلـرـینـهـ اـنـکـاـ اـیـلـهـ دـیـزـ چـوـکـهـرـکـ مـضـطـرـبـ ، اـنـدـیـشـهـ نـاـکـ کـوـزـلـرـیـ چـوـجـغـکـ اوـجـوـقـ رـنـکـنـهـ دـیـکـمـشـ بـکـلـیـوـرـدـیـ .ـ یـانـدـمـکـ مـرـبـیـهـسـیـ ، سـوـیـلـدـیـکـ هـرـ کـلـهـنـکـ دـوـغـرـیدـنـ دـوـغـرـیـ یـهـ

قابه منصب معنای مؤثری اولان کوزیاشلرینی سیله رک «کرمکی بوقدر سون ، قپالی قپوی برا یکی هبومده آجان بوکوپک اوچ کوندنبری او طهدن بیله دیشاری چیقمق ایستمیور. متصل کاوب بوراده ، آیاق او جنده، کوزلرینی چو جفک خسته چهره سنه ، اوچوق رنگنه دیکمش باقیور. ایکی کون چو جقله برابر هیچ بر شی یمه یه رک آج فالدی ». دیدی . ذاتاً قلبه دوقونان شیلدده اختیار لره چو جقلرک اضطرابی قدر مؤثر نه وارد؟ بیلمم نصل سرائر خلقتندرکه کوپک، چو جقلرک بیوکاردن دها زیاده دوست دکلسه هر حالده دها زیاده محافظدر . بوصدادت ووفای تجربه ایتیمان ویاخود بوا دائز بر راقاج خاطر مسی بولنیان پاک آز آدم وارد در صانیم . برياز بزم او ده بسلنیر بر صاری سولاق کوبکی پیدا اولدی . بوتون . کیجه قابونک اوکنده کی طاشلقده یتار ، کوندوز ویا کیجه سولاقعه چیاقچق اولسهم ممکن دکل بندن آبرلماز دی . برد رجه . ده که ، بوار تباطط ، بوصدق ووفا بی هم تعجیز هم کولنج ایدیسیوردی . مثل اقشام اوزرلری دولاشمک ایچون چیقدیغ زمان اوکمه دوشر ، يول آچق ایچون ره کنارمه کم تصادف ایدرسه حاولار قیامتلر قوپار ردی . دعوتلى اولدایغ بریره کیتسه کیجه یاریلرینه قدر سولاق قپوسنک

اشیکنده بکلر ، سی تا اوه قدر کوتور مینجه کوزینه او یقه کیز مندی . آرتق بوصدق ووفا بی او ده بزار ، سوقاقده کولنج ، غلبه لق یر لردھ محجوب ایمکه باشلاادی . بر پازار کونی اسکله دمکی غازینوده ایدم . زمینی طپراقدن ، سققی یازک کونشنے ، صوك بهارک یاغمورلرینه تمايله مانع اولیمان اسکی تخته پارچه لرندن متشکل او چیرکین غازینو ، او صباح موزون اندام دلربالری آغوش نرمین و نازکیلرنده طوتان ، صاحک سیسلری کبی پنبه ، مائی ، بیاض غازلر ، دانت مارله مالامال ایدی . بر دنبه او رتالقده خفیف بر احتراز واهنراز ، او زون البسلرده بر فشاپن پیدا اولدی . با قدم غلبه لفک ایچندن بنم صاری کرپک کلیور . هم ده نه قیافده ! ... تو زلرک ایچنه بامش ، غالبا کچدیک بغض محله لردن کنديسنه يول ویرمیان هم جنس لریله ده غوغایتش اولملی که او زه رنده نشانه دندان تیزان ده واردی . بر دیکر صباح ده استانبوله کیتمک ایچون بیندیکم واپور قالقمق او زرده ایکن طاشه آرسنده بر تلاش ظهورده کلندی . بوصرده طیاق ییان بر کوپک ، آجی آجی فریدی ایشیدیلیوردی . اسکله یه آتدقلری زمان کوردم ، بنم صاری کوپک !

بر اقسام ساکت ، متفکر ، دوستارمدن برینک بر
حالندن دولایی از بحق آزرده دل اوله رق تپه چیقدم .
اقنامده بنم کی ساکت ، متفکر ، افق غربی یه
چکلمشدى . اطرافنده آهسته کذار آفاق اولان بعض
بلوطلردن اینجه اینجه یاغان باران زرین دکزک پنه
موجه لرینه سرپیلیور ، کیجه یه یقین اولان کورفzedن
قویو مائی رنگده جریان ایدن صولر ، غرب و بک سطح
منور و ملونه یاقلاشدجنه آلتون پولار کی اهتزازی
کوزلری آلیور ، بورنکلردن بونورلردن کلن بر نسیم
غرب و باش او جمده کی اغاچک او را قی بر آتش زمردین
ایله اشغال ، اقسام قوشاری خییج ، کویک تا او زائد کی
اولرندن یوکسلان دومانلری جام او رمانلرینک اینجه
طوغری سوق و تبعید ایدیوردی . براز صوکره صولر
قرار مغه باش لادی . بوتون کوندو زک بقیمه سی ، یالکز
مغربده بر قطعه زرین ایله دکزک افقلره دوقونان کوشه -
لرنده قالمشدى .

او اقسام بیلهم نیخون کندیمی یالکز ، بوسبوتون
یالکز حس ایدیوردم . او ائناده ایدیکه یانمده بر خفیف
خشلداری دویه رق باشمی چویردم . بنم صاری کویک !
بلا اختیار : سندن عفوولر دیلم ، سن بنم یار مدد کارم

ایشک . صداقتکه قارشی بوقدر لاقد ، وفا که قارشی
بوقدر خشین از لاینم حالده ینه بنی ترك ایتدک . حقیقتی
هر شیدن زیاده حال موقع تصريح و تفهم ایدر . سنک
علویت صداقتکه بیلهم نه صورته بولو حه غرب و ب شهرات
ایتدی ! دیدم .

ایلک سیاحتىدە چانطەسەنە قىلىندىن دە بىرىشى قور ! وارئەيە
 كىتمك اىچون بىندىكىم واپور لېيانك اك ازدىحاملى زمانىدە
 حرکت ايتىدى . جريان ايدن بوجرگات غليلان نماي بھرىيە
 سىر اىتمك اىچون كوكرەتك اوستىندا ايدم ، بىردىن بەر
 طوچخانەتك اوكتىن ، او ازدىحامك ارىسىندىن اسکدارە
 دوغى خەستىقامت آشىن عظيم ، سىاه بىرانكلىز
 واپورى ظھور ايتىدى . او كىزدىن كچۈركەن مەسىھىيە داخل
 اولقى ايسىتىوردى . بىلەم نەن بىردىن بەر ظھور ايدن بو
 واپور بىكا ، يابانقى ، ياكچىم ! عنم وجزمىندا كورنىدى .
 يانىدە بىرچوق سیاحتلىرى ايشىش بىردا تە مخاطرىيە پارمىغىلە
 ارائە ايتىدىكىم زمان ، دىكىرلىيە بىراپر تلاش واندىشىي
 سىرە چالىشان مضطرب بىرىتىسىمە : كچىدى ! كچىدى ! دىيە
 باغىرىدىلر . كچىماش كىلپۈر ، بىز ايسە يۈلزەدە بالاقفور
 دوام ايدىيوردىك . بىزم واپورك اىكى بىولكىندا اولان
 بوبلاى سىاه ئانىيەلر كچىدەجە لايىقطۇع بىويور ، بوسپوتون
 قرارىيور ، عظيم كىرداپلر آچەرق ياقلاشىيور ، بىزدە ،
 بىكلەدىكى بىحرىكتىن ، دەشتىن شاشىرىمىش بىر آدم كېيى
 بۇ مخاطرىيە ، بومەلەكىيە دوغى كىدىيوردق . بۇ آرەلق
 اشاغىكى قارەندە كېلىر يوقارى يە ، كوكرەتىيە تەجاجم
 ايدىيورلاردى . يوقارىيە هەركس ، ارتق اىچىندا كى

ایلک سیاحتىك تائىرىتى

بىر آن اول حرکت اىتمك اىچون حاضرلىيوردى .
 حاضرلنان اشىيا كىدىلەجك مملکتى ، او رادەكى صورت
 كىدران حياتى اىما وارائە ايتىدىكى كېيى ساھىنەك فکر و مىسىلەكىنە
 دە دلالت ايلر . لوازم سەفرىيەدن قويو لا جورد زمين
 او زەرىيەنەن سەير مەايىشلىنىمىش عقدىزىيا كېيى پارلار بىراونىفۇرمە ،
 كىچەلرلى كىتمك اىچون رسمي سترەلر ، اينجىلى دوكمەلر ،
 بويون باقىي اىكەنلەرى ! ... روح و قىلىك لوازمنىن ، هوغۇ
 نك « قونتاپالاسىيون » ئى ، لامارتىنک « مەيتاسىيون » ئى ،
 موسەننك كىچەلرلى ، مأمورىت مقتضىياتىندا اولەرق بىرايىك
 اثر سىياسى ! ... سانىرەك حدودلارده بوسندينى ، بۇ
 چانطەيى معايىنه اىچون آچان اورۇپا كەرك مأمورلىرىنىڭ
 تدقىق هويت اىتمك استيانلىرى : اشتە ادبىاتە منسوب بىر
 سفارت كاتى ! دىمەكىدە ترددەتىزدى . ترددە نە محل وار ؟
 صورت مەيىشتنە نشانە اولەرق استحضارات ، فکرلر ، هېپ
 صندىغىك اىچىندا طورىيور ! انسان سیاحتىندا ، باخصوص

آدملىك حركات متلاشيانه‌لرى كورنكمك باشلامش انكليز وابوريته سىسىز ، حتى نفسىز برحالدە كوزلرېي دىكىمش حال احتضار اىچىنده بکايىوردى . بىرنېرە قۇدانلار باغرىشىغە ، طاڭە قوشوشىغە باشلادى . كوزمنك اوکى سىم سياھ كىيلىر كىيلمىز شىتلەه صارىلدق . باقدم ، ارقە طرفىدن ووردىغۇزىر انكليز وابوري سرعت ودهشتلى باتىور . بزم وابوردە بىردىنە وورلىش بىر آدم كېيىرە ئانىنە طوردقىن سوڭره باش طرفىدن يواش يواش باتمىغە باشلادى . بو آندە اك مدهش ، اك مخاطرەلى شى بىلۇن . ميسكىز نە ايىدى ؟ « جان قورتارانلەر » تەقرب ايتىكدى . تا ارقەدە برايىك كىنى جان قورتارانلارى آلمق اىچىون بېرىلىنىك جانلىرىنى آلمق اوغراشىپورلاردى . ليمان موشلىلە قايقلرى ، باتاركىن حاصل ايدەجىكمىز كىدا به دوشمامك ، فقط دوشىلرە امدادىينە يىشىمك اىچىون او زاقدن او زاغە اطراڤىزى احاطە ايتىكى ائناهاد ايدىكە ، وابورك بوندن زىياده مىل ايتىيەجەنى وھېچ بىر مخاطرە بىلدىنى تامىن ايلە هەركى تىسکىن ايتىدىلر . غايت يواش بىرحركتە كىرى كەرەك ارەسنسە كىرىدىكىمىز اىكى وابوردىن بىرىنە نقل ايتىك . نقل ايتىكىمىز بۇوابوركىچە ساعت اوچىدە حركەت ايتىدى . هوا كۆزل ، دىكز ساكت ،

ليمان تەها ايىدى . درت ساعت اوول لاينقطع بىرىنە تقابل ايىدن واپورلە ، كېمىلەر ، قايقلەر وحالاصل حركات عظيمە بىجرييە بىرلا ئولان صولرك اوزەرنىدە « يقامتوز » لىردىن ، سواحلەمكى قىدىلارك عكىسىدىن ، عوالم علویەتك بعدلاتناهيدىن دوکىلان شعاعىندىن حاصل اوولە يالدىزلى بر آيدىنىق ، لاچورد بىر سحر جىريان ايىدە ايىدە افقە پىوستە اولىدور ، پىوستە اولىدىنى افقىك اوستىنە ايىسە ، پىكىنەن برايىكى نىجم شعلە بارايلە طوران آيكى مائى ضيائى آسود . كىسى باقاتان واپورك دىركارىنە كىچەنك سكوتقى اىچىنە عكس ايدىسۈردى . هىمالكىتكى بىر رىنگى واردە . استانبولك رىنگى مائىدەر . قواقلاردىن كىيپولى بىه ، كاغذخانە درەسندەن ازىميد كورفۇزىنە قدر توسع وامتداد ايىدن مائىلەك ، ضيائىك خىف خىف اولىدىنى كونىلرددە وباخصوص لىال مكۆكىدە بتۇن الوانە غلبە ايىدر . اوزمان نجومىدىن خەييف ضىيار سرىيەلىر ، كەشكشان فىكرو خىالە مائى رەھكىرلەر آچار . ايشتە ايلك سياحىتمىك ، سوکىلى مملکەتىسى ترك ايتىدىكم ايلك كىچەسندە رىنگ و منظرە بولىدە ايىدى . فقط بىر منظرە بى تۈرك ايتىيەرك ، مالك شەھايلەدە بولىدىنە سېنەلرددە لىالي ئەھۋان و تىنھا يىمى لوندرەنك كانون اوول كوندىزلىنىن پارلاق اولان او « ايلك » كىچە تۈنۈر ايىردى .

ایلک سیاحتک ایکننجی تأثیر لطیفی فرانسه‌ده حس
ایتدم . او زمان شرق سرعت قطاری اولندیجی جمهته
برکیجه، راحتنز بروگونک کوشمنده اویقویه داشکن
رؤیاکی کوزمک اوکنده برچوق شعله‌لر سونوب پارلیور،
او زاقدن اوزاغه قولاغمه سسلر، آوازه شوق و مسمرتلر
کلیوردی . یورغون باشی بالین سنکیندن قالدیره رق :
« غالباً فرانسه‌یه کلدهک » دیدم . فرانسه حدودینه داخل
او نشدق . ینه کیجه یاریسنه بر ساعت قالمشده که سهانک عظیم
برقسمنی فاپلایان بلوطله اوزاقدن اوزاغه طوتشمش کبی
کورینیوردی . پارس ! ... سو قافله ازدحامی ، مملکت
ضیای استیعاب ایده میوردی . بومملکت ضیا و ذکاء
کندیسنه احتیاجی اولیان ارباب شبابک آمال و انتظارینه
بیک برکیجه حکایه‌لرندن برشهر کبی کورینیور . اور و -
پالک هر جهته منتشر اولان رومانلرندن دولایی برکنیجع
سیاح ، بوبیک برکیجه شهری خیالی براهالی ایله اس-کان
ایدر . مثلاً فکر و نظر « مهزون دور » دهکی « سسو په »
لرده لادام او قالمیایی ، سو قافله‌ندک بدختان شکردان
اره‌سنده فاتی آرار ، منور جاده‌لرینی بر نور ذکاء ، سرعته
کچوب کیدن آرایه ایچنده کی قارینلری وصال عال العال
خیاله شتابان بر مخلوق دها کبی کورور . مارالفتوشن

چیقمش برکنیجی و ولترک بر فکری ، مریسیله کیدن
بر چوجنی ژان ژاق روصونک اثری . اطفال ملقطه
ملجأیی و یقتوئر هوگونک قابی ، بوتون لو میرالکتریقلری
مولیرک تبسی عد ایدر . اشته کمال سرعته کذران ایدن .
ایلک سیاحتک ایلک تأثیراتی بویله‌در . انحق بر نظر سطحی
اماله سنه کافی برمدت ظرفنده کوریلان مملکتلره دائر
یازیلان سیاحت نامه اکثر بیویله اولور . هله بزه دائر
یازیلان سیاحت نامه‌لرک اکثری کوریلان دکل تخیل
او امان شیلددر . او کتابلده کی تعریفات و تصویرات مثلاً
تصریه ، جزایرده تمامیه تطبیق اولنه بیلر . استانبوله
اطرافی خرما اغاجلریله محاط جاده‌لر تصویری نادر
دکلدر ، بر قاج سنه اول هرباخته دائر ، او مملکت اعظم
ادباسنه مراجعته بر رکتاب نشر اولندیجی زمان استا -
نبولی ده فرانسه انجمن دانشی اعضاسندن پی-یلوتی .
یازمشدی .

استانبوله ، اخلاق و عادات زه دائر بر بحث اولنجه ،
پیروتینک هیچ کیمسه‌دن شبهه ، هیچ برشیه قارشو
تردد ایتمیرک کمال صلاحیته قلمی الله آلسنی کولمن
دوشونهم . مملکت‌زمه دائز یازدیجی « آزیاده » سنه
عنوان کتابک بیله ترکه اولندیجی کندیسنه ذکاء و تزاکته

بىلدىردىك استيانلر « آ » زىادە دېمىشلر . ارەدە اولان « زىادە » پىيرلوتىنىڭ بزە دائىر يازدىنىي ائرلەدر . بونلارك سېبىي اوروبادەكى ارباب مطالعە، شرقى نور ايلە مستور بىردىيار سرائىر غەيدەرلەك مادىيات ايلە حىات آرەسندە بىرمسىرە منورە خىال آرادقلەندىندر .

بارسىدە اون بىش كونلۇك مدت اقامىتمەن صوڭرىھە ماڭىنىڭ كېۋىردىم . غايىت قرانلىق بىرىكىچەنەك آغوش سياھىنەدە اىكلىين بىم بىاض بىردىزك مەتھاسىندە ، اوپىوك دالغەلرلەك آرەسندە سەنوب پارلايان بىرفار ، انكلاترە ايدى . اجنبىلەرنىن قزانان پارس ، بىر بىر اوستە هەموسىدە يۈزىك سىاح بولندىقىي جەھتەلە اقوام مختلفە يە بىكانە او لماق جىبو روپىتىدەدر . انكلاترەدە ايسە هەشىي انگليز ! بىر فرانسز لىپاسنى طانيميانلار ، بىر فىلورىينىن قورقانلىر نادر او لمدىنىي كى دىنیادە انگليزجەدن بىشقە لسان سوپەلندىكىنە تعجب ايدىنلەر واردەر . پاره ، اطعەمە ، لسان حتى هوا بىلە انگلائز !

لۇندىرە يە كېچە يارىسىندەن بىساعت صوڭرىھە واصل او لەم . يورغۇن بىر حالدە داللە ئىم او يقونك حەد كفایەتى بىلە كېدىكىنى حس ايتىدىكەم حالدە هەباشىمى قالدىرىشىدە دەھا صباح او لمدىنىي كورەرلەك يەنە ياتىوردى . بىلەمم نىچون

او كېچە ، بىرلىل ابدى كېيىچەنەكى صباح او لمق بىلەممىوردى . او شاق قاپويى وورارق يەك حاضر او لمدىنىي النە بىلامىھە ايلە اخطرار اىتىدى . مەكر او كله يى بىساعت كېپىوردى . تكىملىل شهر بىرسىيە سىلسە مستوردى . يەكىننەن سىكىرە سوقاغە چىقىدم ، سەوقاقدە ، سىلسەلرلەك اىچىنەدە لۇندىرە يى آرىيوردى ! درت مiliون اهالىي بولىغە چالىشىيوردى ! كىندى كىندى كەنديھە دېيوردىكە :

ھەر كون بىش يۈز بىك ارباب تجارتىك محل مسامىي واجتماعى و تجارت عالمك مىركىزى اولان « سىيەت » نە او لەدە ! . اىلەك سياحتك تائىرى او لهەرق لۇندىرەنەك شوھالى بىر قاچ يۈز صحىفەلەك كەتاب اىچۇن آرا ئاقىلە بولۇنۇز بىرمۇضۇ دەكىلەر ؟ اىكى كون سىكىرە ايدىكە « غوتىك » اصول علوي ، معمارىسى او زەرە ياپلىمش ابىنە ئالىيە سىيەلە ، درت مiliون خالقىلە بىر شهر پى بايان او سىيە سىلسەلرلەك اىچىنەن ، عەدمەن ميدانە چىقىوردى . كۆياكە بىر دىست اعجاز ئىملى قدرت ، سرادقات غىبىيەن بىرىنى آچەرق ، بىكა بىر محشر مەدニيەت كۆستەرىيوردى .

سياحتك اىلەك تائىرەتى دائما سەطىھى ، اكثەر كۆزل بەضۇا مصىب اولور .

حاشیه

اویوک سیاه کوزلر ! ...

آچلدى طاڭ يىرى بن شەمدان آرار كىزرم
آغىرىدى دېش سىيام جوان آرار كىزرم

بولغۇرلىنىڭ بوجۇبانى كويىدە بىر حسن شهرتە مالك
دەكلەدى . ھەركىس اوکا « تېبل » بەضىلىرىدە « اوغۇرسىز »
دېرىدى . حفظ وصيانتە تۈدۈغ ايدىللان قويونلۇك سودلۇرىنى
كەپ بولە مىيان قوزولى بىلەمە لەۋەك بوجۇبانىڭ اھماڭىن فرياد
ايدييورلۇرىدى . رىعى ايتىدىكى سورىنىڭ كەرەكەندە كى باغ
واباغچە صاحبلىرى كېپلىك آصمەلەر ، آغاچلەر ويردكارى
خىرەدن ، اىستىكلىرى تەجاوزىدۇن بىر قاج كەرەلەر شەكىت
ايتىشلەردى . كۆپك ، كوشە اتزوای طېيىتىدە حىات كەدار
سەكون و سکونت اولان اختىارلىرىدە لىسانە كەلەرەك
تىرەين پارمقلەرىلە او زاقىدە كى طەڭلىرى او رىما نلىرى
كۆسەتروپ : « اورايە ! تا اورايە ! » دېرلۇرىدى . يەك
اعلا اورايە ، تا اورايە ! اما بونك اورايە كىتمەك طەقلى
وارمى ؟ ... بو ، سلفى اولان چوبان كېيى ، مىشە آغاچلەر
قدىر بىر خەخت مىتىنە يە ، قاواقلىرى كېيى بىر انداز بلندە ، ياردەن

بلکە خاطرددەر . كېننەدە كۆپكلىرى حەقىنەدە يازدىغىم
مقالەنەك نشرىنى متعاقب بىرىسى فرائىزجە او لهرقى بىر قاج
مكتوب آدم . فرائىزجە يازانى طانىز . بودات
معاصرىن ايلە مناسبىتى اولىيان قرون اولى دەن قالىم بىرىمىان
غىرېب تارىخىدىر . قرون اولى يە عشق و وقوف بىر درجه دەم
درىكە ، مثلا وولتەك نامى ايشيتىمىدىكى حالدە سىزارك
او كەننەدە بىر « شار » قوللەنان آرابە جىنك اسمى ،
حتى الپەسەننەك رىنگى يىلە تعرىف ايدىر . اپىكۈرەك
باڭچەسىنى كەندى اوينىڭ باڭچەسىندەن دەها ايو بىلەر .
بومكتوبىنەدە ، رومانك ، مىسىنەك ، قرون اولى دەكى
كۆپكلىرنەن بىجىت ايدىيور . دېكەنەدە ، بىرلوحەنەك فطۇ -
غىرافى واردىكە ، بىسوك پر « تىرۇو » فورتەشلى ھوادە
بىرچوجىنى امواج مەتىيچە ارەسەندە قورتاردىغى تصورى
ايدييوردى . بىتصویر علوى كىلان مكتوبىلەر كەپسەندەن
مەمەن ، ھېسەندەن معنيدار ايدى . بونكەلە برابە جىلمەسەنە
تشكىر ايتىك و ظېيەدەر .

آتلایان قره‌جهل کی سیر سریعه، قیالره دیوارلره
طیرمانان کچیلر کی اقندار ارتقا یاه مالک دکلدی . بو .
بالعکس طبیعتک صفحه ابدیه سنده حیات کذار اولانلر
ایچنده مستندا عد ایدیله جک صورتده ضعیف، رنکسز،
عصبی ایدی . بوچوبانک قصوری بنسزه سویلیه یم :
موسیقی بی آشوری سویوردی ! قویونلر اطرافنده
او تلاذینی زمان روزکار ایله مهترز برآغاجک سایه بی
قرارنده قوشلرک نعماتی جان قولاغیله دیکلر، سکره او
نمهمتری قوالیه اجرا واپایا یاه چالیشیدی . قوالیه اجرا
واپایا یاه چالیشیدی نعماتک نوطه‌سی، صباحلرک قوشلرک
فریادی، اوکلهین یشیل پراقلی آغاجلرک اهتزازاتی،
اشاملری او رمانلرک ایچ طرف‌لردن چیقارق تپه‌لره
وادیله دوکیلان او غول‌لولر ایکتیلر ایدی . قوالیه هپ
بوهوالری چالاردی .

دیکر چوبانلره بکرم‌مامسی، طبیعته بو درجه
اشتیاق، موسیقی بی بو مرتبه ابتلاسی، کیم بیلیر بلکه
ضعف خلقشدن، بلکه مزاج عصی سندن ! ... هر
حالده دائمًا اورته‌سنده دولاشیدینی آهنگ رنک طبیعت
آرمه‌سنده، او زون کوندوزلرده وادیلرده طاغلردم
یالکن باشنه مقابله‌نده بولندینی سپه‌لار جوردی قارشیستنده

رنکسز لکی بوسیتون معناسز دکلدی . بوچوبان برکونلک
انسانلرک آرمه‌سنده دکل، بی پایان اولان طبیعتک ایچنده
کزی‌یوردی . او نک ایچون هر قص‌وریده بوچوبانده
بولیکن ! کیم بیلیر؟ بلکه دها کون آغارمند حضور
بر نور سکوت‌نده بولندینی نجم سحری سنه‌لردنبری هر
صبح شعاعنی دامله دامله بو روحه اساله ایله اک درین
اک مظلوم کوشه‌سنده برشعله سودا اشغال ایده‌رک او نی
موسیقی بی، شعره، عشقه فارشی حساس، متأثر، رقیق
برحاله کتیرمشدی؛ کیم بیلیر؟ بلکه ده بهار صباحلری
مشرقدن ظهور ایله طاغلرک او زه‌رندن دوکیلان باد
نوروز بوچوبانه آکلامدینی، بی‌لدمیکی شیلردن جشنلر
ایده‌رک بسچاره‌ی بولیه بی قرار ایتمشدی ! ..
اشته طبیعتک انوارندن، نغماتندن، کفتکوی
سرائرندن کسب رقت ایدن او قلب و روح ایله کائناتی
تماشا ایلیان بوچوبان بردفعه اولسون نام و قتنده کویه
یتشمک او ره سوروی شوراده، بوراده او تلاته‌رق
یواش یواش چاملیجه تپه‌سنده چیقدی . کولش مغربه
اینشدی . بوغاز ایچی — بهارک قویو قیرمزی، آتشین
آل، قناریا صاریسی کبی غایت پارلاق رنکلای شعله نثار
چیچکلر لیه نوروزه عاشقانه بر دونه ترتیب ایتدیکی

تپه‌لرک آره‌سندن مائی رنکیله آقهرق غرو بک پنهانکی
ایچنده غائب او لیوردی . و قدر کچمش ، کویه عودت
زمانی کلش اولیینی حالده چوبان اوراده کی آغاچلردن
برینتک الته او توره‌رق قول چالیوردی ... اشته
الدن کلیور ، هیچ برایش کلیور ! نهایسون ! استرسه کن
کندیده اعتزاف ایدرکه : بو ، چوبانلرک اک تنبیل ، اک
فناسی !

چاملیجه تیه‌ستک او زرنده بهاره ، غرو به قارشی
کندنن کچمش برحالده متصل قول چالارکن بر قهقهه
ایشتدى . بوشام دلنوازک لطافت حزبی ایچنده ایشیدیکی
بوسنس نهایدی ؟ باشی او جنده او چوشان قرلانچچلر می ؟
غرو بک عکس ضیاسیله فنادلی شعله‌لر کی برر برر
اطراف‌دن کچن اسپنوزلر می ؟ یوقسے جنس طیورک
خارجنده کوکدن اینش برقوشمی ؟ ... آقشامت سکونتی
ایچنده پوروزسز ، کنجع ، پرشوق و نشووه اولان بوسنس
نردهن کلیوردیکه او کا قارشی کندیسنه بررعشه کله‌لرک
قولانی الدن برقادی !

بو ، یاشده بر انکلیز مر بیه‌سیله تا او زاقدن بر
او شاغلت تعقیب ایتدیکی بر کوچک خاتم ایدیکه بتون
چهره‌سیله و بخصوص الخصوص بر رؤیای محبتک جامه

خواب عصمتی اولان او نه ایتسز ، او بیوک سیاه کوزلریه
چوبانه کوله‌رک : « نه کوزل قول چالیورسک سن
چوبان ! نیچون برآقدک ؟ براز دها چال . » دیبوردی .
چوبان بر حرمت دیندارانه ایله چانخه باشладی . بوکنج
قیز باشی او جنده دوردینی جهتله قولی طونن التریله
چالان دوداقلری تتریسوردی . چوبان قول چالارکن
او نلر قونوشه‌رق ، کولوشه‌رک ، قوشوشه‌رق ، غرو بک
توز پنهانی ایچنده قالان تپه‌دن اینوب کوزدن غائب
اولدیلر . سویلیدیلر ، کولدیلر ، کیتیدیلر !

ربم ، نه ایدی او بیوک سیاه کوزل ! ... او قابی یاقان
نور سیاه هانگی او ج بر ج اقبالده شعله نشار محبت
اوله‌حق ؟ ... بو خیال بی مثال بھشتی نردهن کلش ؟
نڑه یه کیده‌جگ ؟ سیاهه قریب اولان بویره کوکدنی
اینش‌دی ؟ ... چوبانه اویله کلیوردیکه بونلر تپه‌دن
ایندیلر ، غرو بک پنهانکنه منقلب اوله‌رق قارشیکی
افقله طوغزی او چوب کیتیدیلر . چوبان براز کندیسنه
کل‌دیکی زمان کونش باشش ، کیچه‌نک ایلک قرانانی
نمایی ، چاملیجه‌یی ، تپه‌لری غایت اینجeh برسیاه تول کی
کولکه‌سیله اورتکه باشلامش‌دی . کچیلر ، قویونلر ،
کوزیلر — او بیوک سیاه کوزلرله بی قرار اولان —

چوبانلرینی ایمای معنای حزن ایدن نظر لریله سوزدکن
سکره کویه عودتدن مأیوس اوله رق برجونی او راده کی
بر ایکی آغاجک آلتنه طوبلامش ، دیکلری شوراده
بوراده قیویر یلوب او یوقلامگه باشلامشدى . فقط
چوبان اوینیور ، کوردیکی رؤبای سریع الزوالدن سکره
اوینیوردى . آلاجه قرانقدە اوییوک سیام کوزلر اوکی
صره بر مشعله کبی یشیللکلرک آرملنندن ، چیچکلرک
ایخندن چوبانه یوللار آچه رق کویه قدر ایصال ایتدیکی
زمان اورتەق بوسپتون قرارمشدی . کېبلری «
قویونلری ، صغىرى اولره تقىیم وتسابىم ایدرکن بى
اختىار کوپىلی — يارىم عصرىدن بى طپراقلە اوغراشە
اوغراشە چىالاشمىش — پارمقلریله بو كىنج چوبانك
قولاقلرى قوپارەجق کبى چىڭرک : « اوغۇرسىز ، تىپل
نۇرەدە ايدىك بقايم ؟ .. دىدى . قواى معنویه فوق العادە
كىسب انتباھ ايدىنچە اعضائى وجودك حتى آز
الدىغىنىمەر ؟ نە در ؟ چوبانك قولانى نە او دەمير
پارمقلرک آجيىنى حس ايتدى ، نە دە سوپلان سوزى
ايشتدى .

اوکىچە دها کون آغارىدىن قالقەرق سورىسىنى
آلوب علم طاغى يونىدە يورىمكه باشلادى . دها

اویقولرینه دویه میان قويونلر ، چېلر ، اوکلرینه
ایکىرك ایکى طرفه صالحادقلرى باشلىرینه کلانى ، و بويله
کىچە ياريلرى نىچون قىرلرە ، اووالرە چىقدقلرى
بر بولىندن صورىيور كې كورىنۈرلەردى . چوبان ساعتى
اكلامق اىچون باشنى قالدىرە رق افق شرقى يە طوغى
باقدى . دها زهرەدن اثر يوقدى . عطارد نا او زاقدە
پارلىيوردى .

چوبان صباحە اىچە وقت او لىديغى اكلابە رق
كۆكصو يوانە طوغى ايلرولىكە باشلادى . براز سکره
مائى بولور كې شفاف سەادەن دوكىلەن شعاع اختران ايلە
خىال مىال سىچدىكى بىرمشىجرەنڭ اىخندە قوش سىى
ايشىر ايشتمىز صباح ياقلاشىور ئەنلىلە باشنى قالدىرە رق
دىكىلدى . ئاتىدە ياكاپىوردى . ئىلام اىخندە كى بو
مشىجرەدە اوتن بابىلدى . اك خفيف بىرسىك ئە
كۆچۈك نوطەسى بىلە اخلال اتىيە جىك قدر صاف ،
شعاع نجومك كۆچك بىراقلىر او زەرنەدە پارلىيوب سونمىسە
مساعد اولە جق قدر شفاف ، سەمانك ونىڭ اغاچلەرە ،
چىچكىلارە ، چايلىرە ، قرانلقدەكى قويونلرە غايت خفيف
بر تائىر حاصل ايلە جىك قدر براق او لان او كىچەنڭ
ايچندە اوتن بلېلەك هە آن دكشىدىرىكى نۇماتىنڭ ئە

اولان ضیامی ، کمال وقار و عظمتله سربسمای اعتلا
اولان طاغلارک ذرمه لرنده ، انکلنده اویناشیوردی .
اوییوک طاغ باشلاری دومانلی ایدی ، خورشید نو
ظهورک عکس شعاعیله مذهب ، سوق نسم ایله سیار
اولان بو سیسلر کیار سادن نامتاھیله که جریان ایدوب
کیدن آلتون رنکنده بر نهر کی آهسته کذار آفاق
ایدی . چوبان کمال عشق و شوق ایله قول چالغه
باشладی . طبیعت بو شنلکی . بو شهر آیینی ، قوشلر بو
آهنگی کیمک ایچون یا پارلرسه یا پسونلر .. چوبان قولی
« اوییوک سیاه کوزلر ! .. » ایچون چالیوردی .

« اوییوک سیاه کوزلر ! » او آنده کیم بیلیر
هانگی کوشک ، هانگی یالینک او طمند ویا شهرک هانگی
وناغنده خواب نازه دالمش ایکن « چوبان براز دها ،
براز دها چال ! .. » دیدیک ایچون بوزوالی متصل
قوالیله اونی چاغریوردی . بودعوته باشی او جنده کی
بر قوش قهقهه یه بکزمین سسیله جواب ویردی . دیک
طرفدن بر چوق کوچک قوشلر : « سن اوکا باقه ،
او مستهزیدر . چاغر ، چاغر ! کاسون . بز اوکا فناد ویرز !
دیبورلر دی .

چوبان بونلرک هپسني ایشیدیور ، هپسني آکلایوردی .

خفیق بیله هوا ده عکسملر پیدا ایدیوردی . قواي
معنو یهسي حال انتباھده بولان چوبان هر طرف
دیکله دی : هیچچ ، هیچچ برسیس یوق ، کره لرک زمینه
دو کیلان ذرات شعاعنه قارشی مائی یه مائل او کیجه نک
ایچنده یا لکز بلبلک سسی ایشیدیلیور و سکونت حالنده
بولان کائنات بوفریادی دیکارکی کورینیوردی . اصل
دیکلیان چوباندی ! بلبلک سسی ظلام مائی آیدینلغنه
قارشی پرده پرده یوکسلیر — صکره یوقاریدن مشجره نک
پیراقلرینه ، بهارک چیکلرینه ، چوبانک قلبنه دوکلوردی .
او ائناده او زاقدن بردره کتارندن دیکر بر بلبلک سسی
ایشیدیلکه باشладی . بوسیس ، بوجواب بر قله کیرن
محبت کی مشجره نک الا مخفی کوشه سنه نفوذ ایدنجه
اوراده کی بلبلی خلجان ایچنده براقدی .

آ او سیاه کوزلر ! عمیق بر مراقبه یه وارمش
اولان چوبانی بر دنبه ظهور ایدن بیکلرجه قوشلرک
نمایان اوینادردی . سرچه لر تمز توکنمز غوغالرنده
دوام ایدیو ؛ سقالر ، ایسکتھلر ایچه ، کسکین سسلریله
سحرک شعاع رنکنی کی آغاچلردن برو برو چایرلرک
او زده رینه اینیورلر دی . چوبان باشی قالدیروب مشرقه
باقدینی زمان کون طوغییوردی . بهار صباحنک ترو تازه

کونك یار یسی کچو بده هیچ کیمسه نک کلديکني
کورديکي زمان اوyle دوشونيورديکه اونى چاغر مق
بولق ايجون تا اورايه ، کوكه يقين اولان جامليجه
تپه سنه کيتىلى ، ايشه بوسيبدن دولايي ديندارانه بر
حرمت ، عاشقانه بر اعتقاد ايله هر اقسام ، کون باتارك
چامليجه تپه سنه چيقior ، « اوبيوك سياه كوزلى !... »
بكلسيوردى .

* * *

« اوبيوك سياه كوزل !... » بوچوبانه چوق فالاق
ایتشىدى . باقىكىز نېچۈن ؟... قويونلىرىنى ، چېلىرىنى ،
صغيرلىرىنى کزدىريدىكى هراودن نوبتله آشامارلى كندىسىنه
اتمك ويرولر ، يوزالى غروش سنه لكى ده تام زماشىدە
تادىه ايدىرلەرى . كىچەلەرى كابەسندە غالەسز بر اويفویه
دالار ، صباھلىرى سورىسىلە برابر قىرلەرى تپەلەرى
دولاشىردى . حالبۇكە شەمىدى كندىسىنه تودىع اولنان
سورى بەھارك كەل سەھاتلە ابڈال ايتدىكى چايلىرى چىنلر ..
سايدىسىنە بىلنيورسەدە هەن کون اىچىندىن بر قوزى
برىكى اكسيليووردى .

يازىن بولغورلى قەھەرسە شاعىلر كلدىكى زمان
چوبان كندىسىدىن كېرەك سازلەرلە هەم آهنك اولان

چوق كفتەلىنى از بىرلر ، صباح كونك یار یسنه قدر
اويانوب كابەسندەن ديشارى چىقهەزدى . کويىدەكى
اختىيار قادىنلار دىيوردىكە : چو پانه پريلر كورونمىش ؛
دېكىرلىدە ، چوبان بىرپى تىزى سوپىورمىش ؛ كنج
قىزلىرىسى زوالى ! دىه آجيورلەرى . ھېسنىڭ حقى
واردى ؛ يالكىز شوراسى اليم ايدىكە بىتون كويىلەر
آرتق بشقە بىرچوبان آرامىفە باشلايدىلر . ذتا بىر حسن
شهرتە مالك اولمىغى بىوكىدە پريلەر قارشىمىش بىرچوبانه
هر كىس بىر نظر استغراب واحتراف ايله باقىوردى . بى
سىپىلەرن طولايى شىمىدى كزدىريدىكى سورى برقاج
قوپۇنلە برقاج كىجىن عبارت قالدىنى جەھتەنە آرتق سنه لكى
يرجىيدىيە تىزلى ئىتمش ، واولىدەن ويردكارى اتىكلار
ايسيه آنچىق سەدەرمىق ايدەبىلە جىڭ درجهدە آزمىشدى .
آزالاسون ... فقير اولدىسي نەچىقار ؟... اوثرۇت خىال
وامىدە مالك ايدى . او، چاملىجه تپەسنىڭ اوباركاراھ محبىتە
كوجىڭ خانىنە قول اچالە جق !

حتى او انسادە بىرکون اوكلەنك ياقىيچى كونشىنىڭ
آغا چىلدە چايرلەر طوتشىدىرىدىنى آتش زمن دىن
أرەسندەن تپەيە چىقمىشدى . ضيائى شادمانىسى ايله هر
طرفى نور حىيات اىچىنده بىراقان كونشىڭ سونمىسى ،

باتمسنی نهایت درجه‌ده صبر، مزاغله بکلیشوردی . زیرا «اوپیوک سیاه کوزلر !...» هپستنک ما فوقنده دوره رق باندقدن‌سکره چیقیوردی . تام زمان غر و بدہ یشیل او تار او زرهینه بیاضلی سیاهلی غایت رنگین برخچی یوستی سردی . طاغلردن قیرلردن طو پلا دینی ییانی چچکلرله پوستک اطرافی تزین ایده رک کندی ایجه اوزاق بر طرفنده دیز چوکوب وزن و قافیه‌سی خاطر لیه مدنی شو کفتیی شفاف افقله قارشی هم سویلیور هم چالیشوردی :

او پری کلوب یایله شمدی بایله بایله قولنه جانان کله جک مرده‌لر اوسلون آکول جسممه جان کله جک حسنى کوزل کندی کوزل کوزلی آهو کله جک مادرینیک ذاتی پری یاشاسون آنک پدری کندی دنیا کوزلی کوزلی آهو کله جک

البت کله جک ! یکرحی یاشنده اولان چوانک بکلمک حق واردی . کیجه نک قراناغی ، حیات ایاسنیه باشلایان عوالم علوی‌نک ذرات شعاعی بولندینی یره کلیور ، اطرافنیدن کوزله کورنیز بر طاقم مجھولات کچیه ر ، کیجه نک سکونت عمیقه‌سی ایچنده بر چوق روحلر اوچوشه رق او زاقده کی اور مانلره کیریور ؛ فقط

«اوپیوک سیاه کوزلر !...» هپستنک ما فوقنده دوره رق اهتزاز ایلیان نوری قلبنک ایچنده خلجان ایدیبوردی . آه ! محروم رازی اولان زهره بر ایز کوسترسه ، یار هرشب برابری اولان مشتری کیده‌جکی یرلرده باشتنک اوستنده برشعله یاقسنه ، سودیکنیک اوینی بولق ایچون ایکی سنه دولاشمعه ، شوندن بوندن صورمق ایچون بش سنه شهرلرده کزمه که آماده ایدی .

بو انتظار شدید ، بو فکر ثابت قوای مادیه سنی کندی‌لرینه جذب و جلب ایده رک اعصابی نهایت درجه تهییج ، قوه مدرکه‌سی خیلیدن خیلی تعطیل ایلدکاری جهته بتون حیاتی خیالک استیلاسنده قالمشدی . تحت استیلاسنده فالدینی بوخیال ، کیجه‌لری اورمانلرک ایچنده ختنی کولالرک کنارنده آیک خیاط شعاعندن دوقونمنی برستره ییضا ایله دولاشیرکن ، یازک روز کارلی کوندو زلنده عظیم آغاچلرک اوزدنده اوچارکن ، چوبانه کوزونمشدی . کندی‌سنه بوخیالک کوزکدیکی زماندنبیری تصورات مشهوداتی حال طبیعی‌سنه دکلداری . هفتنه‌لر آیلر کذار ایدوب کیتمش ، قیش روز کارلی اسمکه و آرتق طاغلر مسافر قبول ایتمامکه باشلامشدی . بویله برکوننده ینه بر معقاد چاملیجه تپه‌سنه چیقمشدی .

کوک قالی ، قیشک او دهشتلى روز کاریله بتون چامليجه ايكلايوركىن جوبان عباسنه بورو نمش ، كوزلرني افقلره واديلره ديكىمش اونى ، « او بىوك سياه كوزلرى ! ... » بكلسيوردى . بكلديكىنە مقالبىل آوازە مدھشىلە كلان دوزكار موجودىتىدن بعض شيلر آلوب كتوردىكى جىتهله صبروطاقيقىكىنە تەھمنىك كندىسىندن آيرىلوب كيتىدىكىنى حس ايدىيوردى .

يە بوقىش ياخمور آلتىدە ، روزكار قارشىسىندە اونى بىكلەمكىن خستەلەرق او رماندە اىكى اوچ كىچە براڭاچىك آلتىدە ياتىش ، وعلم طاغىندە كمور كتىرن براوكوز عى به جىسى كندىسىنە تصادف ايدەرك كويلىسى اولدىنى جىتهله آلوب كابەسىنە كتورمىشىدى . بر كوندە كندى كويلىلىرنىن بر قاج آوجى طوكش بر حالدە بولەرق اولومدن قورتارمىشىرىدى .

بوخىال پايدار ، بوفكى ثابتىك اطرافىدىن سەنەلر — ايكىسىنىك دە قرار وئياتنە خىلل ويرمېرىك — كەڭ سرعتىلە كچوب كيدىيوردى . سەنەلرچە طاغ تەلرىنى كرمىشىدى . روزكارك پيشكاه دەشتىدە يىلرە ياتىش آغاچلىر ، هېچ بىر طرفىدە سياه بىر نقطە اولىيان بىاض طاغلار ، واديلر ، پىنه آقشاملار ، لاجورد كىچەلر ، بىوك

اورمانلرك ايجىنده بىر حىات مخفي كى بىغان ايدن ايجىنە هېچ كونش منعكىس او بىماش كوللار كورمىش ، قوردلرك ايزلرندىن يورۇمش ، بىك درلو قوشلرك فرييادىنى دىكەلەمش ، فقط « او بىوك سياه كوزلرى ! ... » بولەما- مشىدى . جهانك بتون درد و كدرى ، انسانىتك بتون آلامى ، طېيىتك بتون شىدائى بو كوكالك او زەرىنە دوشىسى يە ما فوقدە اوچان او خىالە دوقۇنە مندى .

آرەدن يكىمى سەنە ، تمام يكىمى سەنە كچمىشىدى . يالكىز بولغۇرلىدە دەڭلى بتون اطراف كويىلدە هەركس بوجوبانى طانىر ، يكى يىتىشىن كنجلار ايسە بونى كورمك ايجىون بعضاً كچە جىكى يولىدە بىلەر ، خستەلىنە دە ايتىرىمك ايجىون كلبەسىنە كىدرلر ، كويلى قادىنلار آرزۇلۇرىنىك حصولى ايجىون كندىسىنە « آداق » آدارلىرىدى .

درد بختىلە يكىمى سەنە ايجىنده بتون صاچلىرى آغاران يوچوبان ، بوم بىاض اختيار كابەسىندە چاملىجه تېسىندە قولىلە :

مژدەلر او سون آكوكل جسمىمە جان كله جىك
حسنى كوزل كندى كوزل كوزلرى آهو كله جىك
ترىكىسىنى چالەرق « او بىوك سياه كوزلرى ! ... »
بكلسيوردى ! ..

اوراده بولنان مخلوقاتك مرکوز خلقترى اولان حيوانىت
 تأثير عشرتلە دريندن درينه غليانه و ميغانەنڭ نور دىكا
 و انسانىتىن محروم اولان قرانق كوشلەرندىن بىرىنىتە
 مصىيت انكىز ، شمات سەتىزە جويانەسىلە ئەپەر ايتىك
 باشلاقدىنلىك - پدرى عطا افدىنڭ خستە اولهرق
 ايجىنده اختيار عزالت ايتىكى - اوينە كايدى . اوھ آياق
 آتار آتىز ايجىدىكى راقيلە مشاتىمە، منازعە، بجادله يە
 باشلايەرق او آلت اوست او لوردى . ايجىكى بواوتۇزسەنلەك
 چەرمى اختيارلاتىش ، مورارتىش ، خلقت عادىسىنى
 سرتە ئىنسانىتىن بوسېتۈن تىزىل ايلە ذاتا ظلام طبىعى
 ايجىنده برسونوك كىچە قىدىلى اولان نور دكاسى سوندر -
 مشدى . ايجىدىكى راقيلەرنە راحت طورمەرق مطلق
 سوومك ، غوغى ايمك اىستىرى . بوجالاردىن اصل قەر
 اولان زوالى پوردى . متصرفلقىدىن متقاعد اولان
 عطلا افتدى يە نزول اصابت ايدەلى ايکى سە اولىشدى .
 شەمىي منسى ، مفلوج اولهرق چكلەدىكى كوشە ازروا
 واضطرابىنە كىندىسىنە نسبتە دها پىك كنج اولان خويىسىز ،
 قىلىسىز قارىسىنىڭ هەكون اذا وجفاسى و تحصىل و تربىيە سەنە
 هىچ اعتنا ايتىدىكى اوغلى حق بىك هەكىچە منازعە
 و بجادله سى ارەسەنە خراب اولىسوردى .

مهربان

بوحق بىچىنلىك كۆيىنە هەركىس طانىرىدى . اوھ
 طرفىلدە اوتكىلە آز چوق هەركىس غوغى ايمشىدى . آوه
 چىقدىغى زمان شونك بونك باخچەسەنە تەنلىك آتار ،
 قادىنلىرى قورقۇتور ، چوجقلرى اغلادىر كىندىسىنە بىرىشى
 سوپىلە جىك اولسە بوسىمىك اك بىوك مداركلامى اولان
 « بن يوقى ؟ . . . هانىا . . . » - وزىلە مقابله ايدىرىدى .
 ايشىز كېپىن بىتون كونلاردا ، كومىك يېرىنە قولاندىغى فيلدە
 يقوسوك اوزىزىنە كېيدىكى چاكلىك متصل يېھىسى دوزلەتكە
 قەھەمرەدە طاولە اوپتار . فقط حىشىت و ناموسى زارلارك
 كلىشىنە حصر ايتىدىكى ايجۇن يىنلىدىكى زمان غوغۇ چىقارر -
 دى . صباحدىن اقشامە قدر بىوك بىرىكلىرىنىڭ ئەلە لايىقىطع .
 آچىوب باقدىغى ساعتى اوون بىرە كەنچە هەزىزە بولنسە ، هەنە
 ايشى اولسە ترك ايدەرلە ! « بزم شاعىرلەك يېتاغى » تعىير
 ايتىدىكى ميغانەسەنە كېدردى . بعضاً يالكىز برقاج روم
 قايچىلىرىلە كىچە ساعت اىكى يە قدر ايجەرلە كىندىسىلە برا بىر

واقعاً حیاتندن چکیله‌رک برکوش‌ده علیل بولندیفی زمانندنبری احبابی مأموریندن هیچ‌بریسی عیادته رغبت ایلمز ایدیسه‌ده نادرآ او زاقدن او زاغه بر محب مخلص خاطر منکسری خی سؤال ایچون کله‌جک اولسه حرمتی سراپا پر غضب کسیله‌رک «کتورملکنه باقیورده اوی کندی کی اوغور سزرله طولدریزیور ! » فریادی زیارتیله کندیسنه بربارجه تسلیت حیات کتیرن مسافرینه قدر اسماع ایدردی . دموی برمزاجه ، جسمیم برچشه‌یه ، قور بیلمز برسی وغیره مالک ایکن شمدی برشیکده‌کی چوچق کی محتاج شفقت و حمایت اولان بوعطا افدي‌یه کال خلوص قلب ایله باقان یکرمی بشن یاشنده‌کی جاریه‌سی مهربان ایدی .

مهربان کوزالنک ، لطافت و طراوته اک زیاده مائل اوله‌حق برستنده بولندیفی حالده خسته‌لگل باعث کلال واستکراه اولان هر دورلو احواله قارشی بیوک برصبر و تحمل کوستره‌رک اطاعت و صداقتله خدمت ایدردی . بوطیعتک خاصه‌سندن اولان ابتلا و اطاعت اک کوچک شیلدده بیله میدانه چیقار . مثلاً کندیسنه باقدیفی برکدی اوله‌جک اولسه خسته‌لنرقیتاغه دوشردی . على الاطلاق سومک ، اطاعت ایمک ایستردى . شمدی طیعتک اسیر

فراش ، مکحوم نسیان ایتدیکی خسته‌نک یاننده صادق مطیع او له‌رق دولاشان مهربانی ، آمال حیوانیه‌سنک قربانی ایمک ، میخانه‌نک بوتون فساد و مجادله‌سی اوه کتیردیکی کیجه‌لر دوکمکه قالقیشان حق بک ، او کونلرده بوخانه‌نک محتاج اولدیفی حضور و سکوتی بوسبتون اخلال ایدیه‌وردى . پدری برکیجه کابوس‌لر ایچنده‌کی او یقون‌سندن مهربانک آجی آجی فریادیه اویانشیدی . قانک هجومندن مورارمش چهره‌سی یاصدقدن قالدیره‌رق ، تزوک دها بوسبتون تعطیل ایتمدیکی قولنی او زاتوب کیجه‌نک قرانغی ایچنده یومروق کوستره‌رک « آچق ! » دیه باخردی . بروح مضره‌رک ملامال تأثرات اولان بوفریاد عمیقه هر درلو حس و مزیت‌سدن عاری برقوه قاهره حیوانیه « بن یوقی ، هانیا . . . » جوابی ویریه‌وردى .

**

*

موسم بهار ایلرلیدیکی جهته‌له عطا افندی برایک سنه . دنبری چیقمه‌یی اسکی صیفیه سنه ، او اخیسنه داخلنده اولان تپه‌دهکی کوشکنه نقل ایتشدی . خسته‌لگدن بری هیچ باقامیان بوکوشکی متروک برحالده بولان طبیعت هر طرفدن استیلاه باشلامشدى . صالحملر بعض بخشدلری

اینجه برياصدقدن ، اسکي بريورغاندن عبارت بريتاق
يايسىلمشدى . کوشك بولندىني يوكىك موقعده ، نامتنـا
ھيلكه قارشى يايلىميش بورىشان يتاغلخ اىچنـدـه ، صاجـلـرى
ايـجـهـجـكـ يـاصـدقـدـنـ اـسـكـيـ حـصـيرـلـكـ اوـزـزـينـهـ دـوـكـولـشـ
مهرـبـانـ يـاتـيـورـدـىـ . اـرـهـ صـرـهـ بـرـخـسـتـهـ ئـنـقـىـ كـيـ
ضـعـيفـ ، سـيـجـاـقـ بـرـرـوزـكـارـ صـاـجـلـىـنـىـ خـفـيـفـ صـورـتـهـ
تـهـزـيزـ اـيـدـيـيـورـ ، قـرـانـلـكـ اـيـچـنـدـهـ غـائـبـ اوـلـاشـ بـرـيـقـيقـ
ديـوارـ قـوـوـغـزـدـهـ بـرـيـاقـوشـ اوـتـيـورـ ؛ آـجـيـقـ بـخـرـهـ دـنـ
اوـطـهـنـكـ اـيـچـنـهـ كـيـرـنـ يـارـاسـهـلـ سـرـعـتـ طـيـرانـلـيـهـ سـسـسـزـ ،
صدـاسـزـ اوـجـوشـيـورـلـرـدـىـ .

مهرـبـانـ اوـيـوـيـورـمـيـدـىـ ؟ خـيرـ . ظـامـتـكـ ئـقـاتـىـ ،
كـيـجـهـنـكـ بـارـدـهـشـتـىـ التـنـدـهـ حـسـسـزـ ، اـذـعـانـسـزـ بـرـحـالـدـهـ
يـاتـيـورـ ؛ اوـيـقـودـهـ اوـلـانـكـنـدـىـ دـكـلـ ، اـقـتـدارـ طـيـيـيـ
مدـافـعـهـسـىـ ، قـابـلـيـاتـ مـهـنـوـيـهـسـىـ ، هـوـيـتـ نـسـوـاـتـهـسـىـ اـيـدـىـ .
مهرـبـانـ بـوـكـيـجـهـنـكـ اـيـچـنـدـهـ بـرـ اوـغـولـتـىـ كـيـ درـيـنـدـنـ درـيـنـهـ
ظـهـورـاـيـهـ وـھـمـ وـشـبـهـيـ اـرـتـديـرـانـ سـسـلـرـهـ قـارـشـىـ قـورـشـونـ
تـقـلـتـدـهـ اوـلـانـ كـوـزـ قـاـقـلـىـنـىـ آـچـيـنـيـ زـمانـ ، اوـكـيـجـهـدـنـ
سـيـاهـ اـسـنـ رـوـزـكـارـدـنـ وـخـيمـ ، اوـنـ باـيـقـوشـدـنـ مـصـيـبـتـ
آـورـ ، اوـچـوـشـانـ يـارـاسـهـلـدـنـ سـسـسـزـ بـرـ آـدـمـ اـيـھـرـىـ كـيـرـ
يـورـدـىـ . هـرـ طـرـفـدـنـ عـشـرـتـ تـعـفـنـ اـيـدـنـ بـرـ آـدـمـ اـيـھـرـىـ

بوـسـبـئـونـ تعـطـيلـ اـيـدـهـرـكـ كـيـرـمـيدـلـرـيـنـهـ قـدـرـ چـيـقـمـشـ ،
بعـضـ چـورـوكـ قـاـپـلـمـهـلـرـىـ قـيـرـاقـ اوـطـهـنـكـ اـيـچـنـهـ كـيـرـنـ
دـالـلـرـ چـيـچـكـ آـچـشـ ، توـزـ طـبـاقـلـهـ طـولـانـ مـطـبـخـهـ
حـشـرـاتـ اوـشـوـشـمـشـ ، يـوقـارـيـدـهـكـ صـفـهـدـ قـوـشـلـرـ يـواـ
يـاـمـشـ اـيـدـىـ . بوـقـلـدـنـ طـولـايـ هـپـسـىـ مـضـطـربـ ، هـپـسـىـ
راـحـتـسـزـ كـوـرـيـنـيـورـدـىـ . كـوـشـكـ حـاضـرـلـقـ ، تـمـيـزـلـهـمـكـ ،
يـرـلـشـمـكـ ، وـالـحـاـصـلـ طـيـعـتـدـنـ اـسـتـرـادـ اـيـمـكـ اـيـچـونـ
صـرـفـ اوـلـانـ مـسـاعـيـ وـغـيـرـتـدـنـ بـرـقـاجـ كـوـنـ صـكـرـهـ اـيـدـىـ كـهـ
كـيـجـهـنـكـ ظـلامـ سـرـأـرـىـ اـيـچـنـدـهـ تـخـيـلـاتـ عـمـيقـهـيـهـ دـالـمـشـ
كـيـ سـاـكـتـ ، حـرـكـتـسـزـ طـورـانـ اـغـاجـلـرـكـ اـرـهـسـنـدـهـكـ
بـرـاوـطـهـنـكـ بـخـرـهـسـىـ ، اوـكـيـجـهـ اوـسـتـىـ سـيـاهـ بـلـوـطـلـرـهـ
اوـرـتـولـشـ وـاسـعـ بـرـدـكـزـهـ ، قـرـانـلـقـهـ عـمـقـيـتـيـ دـهـشـتـ
وـيـرـجـكـ قـدـرـ نـهـاـيـتـسـزـ كـوـرـيـانـ اـفـقـلـرـهـ قـارـشـىـ آـچـيـلـمـشـدـىـ .
كـيـجـهـنـكـ رـطـوبـيـ اـيـچـنـدـهـ پـيـداـ اوـلـانـ تـاـ اوـزـاـقـدـهـكـ بـرـ
اـخـرـ ، بـيـ تـابـ سـبـوـدـاـ اوـلـهـرـقـ كـوـكـدـهـ شـعـلـهـ نـشارـ اوـلـيـورـ ،
زـمـينـدـهـ اـيـسـهـ هـاـنـ دـكـزـدـنـ كـنـارـهـ چـيـقـمـشـ بـرـمـخـلـوـقـ غـرـيـبـ
بـخـرـىـ كـيـ سـوـنـوبـ پـارـلـيـانـ سـرـاـيـ بـرـوـنـيـ فـارـيـ آـتـشـدـنـ
كـوـزـلـىـنـىـ دـوـنـدـيـرـهـرـكـ كـاـهـ شـهـرـكـ ، كـاـهـ دـكـزـكـ اـكـ قـرـانـلـقـ
جهـتـلـرـيـهـ اـمـالـهـ ئـنـكاـهـ تـجـسـسـ اـيـدـيـيـورـدـىـ .
بـخـرـهـسـىـ آـچـيـلـمـشـ بـرـاوـطـهـنـكـ اـيـچـنـدـهـ ، قـاتـيـ بـرـشـلـتـهـدـنـ ،

کیر کیر من لزمند سلاح مقامنده قولانق او زره ایله
براسکمله ی طوهرق کوچولمش تزارمش کوزلیله یتاعه
باقدیغی زمان مهربان تترمهه رک « آمان » دیدی . بروح
مضطربک مالامال تأثرات اولان بوفریاد عمیقه هر درلو
حس و مزیتن عاری برقوه قاهره حیوانیه « بن یوقی ؟ ...
هانیا ... » جوابی ویریوردی .

*

کیجه نک قرانلی ایچنده چکن بوعاقعه دن ایک اوچ
آی صکره ایدی که برکون عطا افدينه ک حری
قارشیسنده دیز چوکرک دیکیش دیکن شین قره حصاری
خدمت خیسنه قوجه سنک چکلمز برابر اضطراب او لدیغنى ،
خسته لغنى ، هرشیدن خوشنود سزا لغنى مقام شکایته
بر معقاد تعداد ایدیوردی . خدمتچی دیشیله دیکیش
تره لری قوپاره رق دیبوردی که :

— قادین ! بومهربا به نه او لش ؟ او لکی کبی خدمت
کورمیور . کیدوب بزرگشیه سینه رک ساعتلرجه
دوشونیور . او طهیه قانوب کندی کندیه اغليور .
صو رسه برياصدق قالدیره جق طاقنم یوق دیسور .
باقسک سميریور !

— آقادین ، او یوز دلیسى ، بزم کتوروم یوقی ؟

اوی آزدیران هپ او در . بن اونک یواسنی پایه یمده
سن ده کور ... شومقاىی ویرسەکا بکا ... زوالی حقی
جغمە هر کون تکدير یدیرن او دکلی یا ؟ ... چکن کون
بر طوقات یدی دیه او هپ یرندن اوینادی .
خسته ایچریکی او طهده ایکلیشوردی .

بوشین قره حصاری قادین توکوروکیله ایصالتدینى
پار مغنى یازی یازار کبی دیوار او زه رنده کیزدیره رک :
— اشتنه بورایه یازیسیورم . اکر بو قیز کوکل
چکمیورسه تو ! ده یوزیمه قادینم .. هم اونک ایشی بقش .
الی ایاغی طوتیور !

اویله ! ایکیده برده چارپینتی کلیور ، معدده سی وقتی
وقنسز هرشیئی کال اشتها ایله ایسقیور ، کندیسنه تودیع
اولنان ماؤکولا تی ایسه هضمدن امتناع ایله اکثریت او زره
رد ایدییور ، وجودنده بیوک برکسیکلک حس ایله
هر ساعت یاتقاحتی احتجاجنده بولنیوردی .

بو خدمتچی ایله یتاقلری قالدیردقلىری برصباح ،
مهربان او موزنده کی شلتی ییره آتهرق هو شکور هونکور
اغلامغه باشلا دی . خدمت کوره میور ، پایه میور ،
پایه میور دی . خدمتچی « نه کوار ؟ » دیدیکی زمان ، کوز
یاشلریله ایصالانش چهره سنى بولندیغى زمین ذاندن قالدا .

خدمتچینیک یانش کلوب کنایه و تعذیب دلالت ایدر صورتده برکوزنی قیرپرق : « بو هدیه لکی کوشکدنی کتیردک ؟ » دیه صوردینی زمان خدمتچی : « آنه ک بوراده می اوغلم ؟ » سؤانی ایراد ایدنجه « بوراده یا . . . » دیه رک بلندن چیقاردینی بریوک اناختارله قپوی آچدی. اوکیجه اوراده قالمه مجبور اولان خدمتچی لازم کلن تفصیلات وتبلیغاتی افاده واخافاصکره مهربانی دایسند خانمه تو دیع ایدرک صباح ارکن چنگل کوبنے عودت ایتمشدی.

دایسند خانمک قوجه‌سی سالم اغا رژی قولجیسی اولداینی جهته اونیه هفتده انجق برکره کله بیلیر، یونده‌ده پک اصابت ایدردی. زیرا قولجیلقدن کسب حدت ایدن نظر متجمسسانه‌سی اوک اکیزی بركوشنه‌نده دامما قاریسنه باعث تهمت اوله‌حق برشی کورر، ینه قولجیلقدن کله برشدته حرمنک اوزرینه صولت و هجومله دووومکه قالقیشیردی.

حرمنک متصرف اولداینی بواو او محله ارم‌لرنده، کندیلرینه بهارک کلیدکنی خبر ویرن بر باخچه‌ی، یوقاریده بری کندیستک، قوله‌ستک، قوله‌ستک، اوغلونک یتاقفلری طوران، دیکری اکثریت اوزره قیش کیجه‌لرنده قومشو خانم‌لری

اغیریان ایکی، آلت قانده برمطبخله دیکر براوطه‌ی مشتمل‌دی. مهربانه ویریلن او طه هواسز، قراناق بودروم قاتنده ایدی. عجز و مسکتنک، فقر و سفاتک حقیقی برکوشه‌سی اولان براوطه‌ده کونذرلری نفсан هوادن، کیجه‌لری رطوبت‌دن پیدا اولمش بر طاق حشرات دیوار کنارلرنده کزره، یت‌اقدمه یوا پیارلردنی. مهربان او طه‌دن دیشاری چیق‌میوردی. هر کسدن کندی نفسنده اوتانیوردی. خسته‌لک، افديستنک ایکلیتیسی قولاغندن چیق‌میوردی. برآی ایچنده اوچ کره مشتری‌یه کیتد. یشه‌ده هیچ برسنده بکنلماشندی. اک صوک دفعه یونک دایله‌لغه یرایه‌میه جغی، کندیستنک « فقر الدم عمیق » بولان طیب سویلمشندی.

آره صره اولادی اشکار، کندیستنک بولیه ڈیل و خاکسار ایدن او مردار سرخوشی دوشونیوردی. اوکیجه اونی حمو ایده‌من میدی؟ خارجدن اولان هر نفوذه، برضعف مريضانه ایله رام اولان خلاقته اعنت ایدیوردی. آه آچق، ضعیفلره قارشی نهقدره قوته ایدی. صبا‌لری جونبه‌یه چیقه‌رق، صیق قفس‌لرینک آردسندن هوا آلمغه چالیشان پختره‌دن کوندوزی سیر ایدردی؛ توزلی، سیاه برکوندوز. دایسند خانم کیجه

کان مسافرلره برابر او تورمچون بعضاً ابرام و اصرار
ایله مهربانی یوقاریکی او طه یه چیقاردی . اوراده
او طوران قومشو خانلر تذليل و تحقیر ایده بر نظرله
مهربانی باشدن آیاغه قدر سوزرلردی . او بر کوشیه
چیکله رک محجوب ، محقر ، متهم بر حالده همان هر زمان
یک مآل اولان محاوره لرینی دیکلردى . او صاحبese
قومشو اسمها خانلره قونوشیوردی :

— سزک مخدوم آیلغه چکدیهی قرزوم ؟

— الهم خانم ، چوقدن ؟ . . .

— نقدر آیور ؟

والله بیک غر وشمی ؟ درت بیک غر وشمی ؟ اویله
برشی . یقینده قلمنه کندی بیوره جقمش .
— خانم نیچون او لندیر من سك ؟ ماشا الله اون
سکزینه باصدی . سزک ایچون قیزی یوق ؟

— اوندن چوق نوار ؟ بزه پاشا قیزلری ویریورلر
اما بز آمیورز . خلایق آلسهم «کوزیخی قیرپارق » اونار .
لکده حالی معلوم آ .

مهربان حمو اولق ، ییتمک ایستیوردی .

محاوره دوام ایدیور ، هپسنه کون اوغلاری پاشا
قیزلری آله حق ، قوجملری قوناق ، یالی آله جقلر اما

کنديلری ایستیوردی . هله خلایقلره داڭ اولان
سوزلر اوقدر مالامال تعذیب و تحقیر ایدی که مهربان ،
محبسدن فرارايدن ارباب جرام کېي ، سوزلرده دالمندن .
بالاستفاده کوزلردن کیزلمەرك خوف و دھشتله اشاغىي
او طه سنه قاچوب کیزلىدى . او كىچه او يوموردى .
سو قاقدە ، پنجرە سنك او كىنده بىر كوبك آجى آجى
اولويوردى . عجبا بىر كوبك هر كىشك خواب و راحتى
سلب ايدە جىك سورتىدە آيه قارشى نىچون حاولىور ؟
بلکه ياوروسنى غائب ايمش ، ياخود اوده کندى کېي .
آلام واکدار اىچىنە . . . بلکه بر حسن دورا دور ايله
آهنىك كائناندن مضطرب ... آه ! کندى پك مضطربى .
كىمسەنەك يانە چيقە جق حالدە ، كىمسەنەك يوزىنە باقا جق
موقعىده دكىدى . حياتىن حيا ، هويت نسوانىيە سىندىن
غار ايدىيوردى .

* * *

ایشته بولىلە كېرىدىكى اىام حباب ولیالى اضطرابك
برصباصى ، دنيا يه برقىز چوجۇنى كلدى . غايىت كوچك ،
غايىت جانسىز بىرچوچق ! اوچ ! دها شەميدىن چوجۇنى
ناصىل بىولك بىر عشق و سودا ايله سوپپىوردى . آرەدن .
الى آلتىش كون كېر كەمىز حق بىك اوھ كەرك ، مهربا .

نک دایله اغه ویرلیسی ایچون دلپسند خانمه خفیاً قرار ویردی . دلپسند خانم الند کلديکي قدر چاليشه رق حتی اصرار وابرامی حدت وشته تحويل آيتديسه ده مهربانی اوладندن آيرمق قابل اوله ميدجغنى اکلاخنه ، عطا افدينه حرميه حق بکه کنديلارينك کلوب چوجنی الند آملريني يكانه برچاره اولق اوzerه اخبار آيتدي . بوخبر اوزرینه حق بکله والدهسي اوه کلديلر . يوقاريکي اوطه يه چيقدقاري زمان دلپسند خانم ، مهربانك اوطه سنه کيره رك : « کلن قيزم ! سنی افديلرک استیور . » دیدی . مهربان اوладی قوجاغنده اوهرق يوقاري چيقدى . عطا افدي حرمتك اقتعاع وارضا ایچون سویلديکي سوزلر ، ايتديکي معامله‌لر هېچ برتائين حاصل ايتديکنی کورن حق بک ، چوجنی مهربانك قوجاغنده قوباره رق اشاغى اينجه مهربان آجي بر فرياد ايله کندييسنى مرديوانك اوستىدن براقهرق يوارلنه يوارلنه طاشاغك اوزرینه دوشدى . صوکره بردنبه آيانعه قالقهرق معجزه يه جمل اوئله حق برقوه عاليه مادرانه ايله چوجنی حق بک الند آلدی . حق بک « شمدی سنی اولدیره يمى ؟ » ديه اوزه رينه يوروينجه ، کوكسندە کى كوملىكى اليله پاره ليوب سينه شكاف هر بلا اولدېغى

کوستور بروطور ايله « آه هاني اوسعادت ! » ديسوردى .
چاره سز بر مدت دها کندى حاله براققىه مجور
اولدىلر .

مهربان طاشلغه دوشىدىكى زمان وجودنده خاصل اولان بر ايکى کوچك ياره قناديغى ، اثوابنىك برقوق يرى پاره پاره اولدېغى حاله قوجاغنده کى اولادىله اوشه سنه کيرديكى زمان ، ديمىكى کورلتولردن اشكبار دهشت اولان چوجغنه ديسوردى كه : « قورقدىكى قىزم ؟ آه سنى بندن آيىه جقلاردى . (کيدوب قويى سورمه ليرك شمدى باق ايكمىز ! كىمسه وارمى ؟ شمدى بوتون بوتون بىمسك ! سكا كىمسه لر قارىشەماز ...) چوجغڭى اوستى باشى دوزلته رك مندىلىلە کوز ياشلىنى سىيلەكدىن وبر کوشى يه اقعاد ايده رك کندى ده کيدوب آياق اوچنە او تورقدى نصكىرە ديسوردىكە : « کوژل کوژل شورا يه او تور ، انكلېرىكى طوپلا . هاه اشته بولىه . شمدى براز كول ؛ آنهك سىنك آياقلارك آنتىدە قربان اواسون ! چو جق دىلىشىز آغزىنى آچەرق دها تامىلە دوزلتەمدىكى يارمقلرىنى آنه سىنك يوز يىنه کوزىنە سورىسوردى . بو آنده درت سياھ دىوارلە محاط اولان بو اوشه يه ، بو بودرومە روحانى بر سكوت و سعادت كىرمشىدى .

مهربانه - اولادینک یولنده او لدیفی ایچون - یاره لرینک آجیسی بیله خوش کلیور ، پاره پاره انتریسی کندیسنه بر مکافات مظفریت کی کورینیوردی . بواو طده سویلین ، ایشیدن ، محاکمه ایدن ، کورن ، دوشونن ، تنویر ایدن قلب ایدی . اوکون کونشک بیله موسمله سبدیل استقامته ایدن ضیای دانوازی یوکسل پختره دن ایچری کیره رک اک قراناق کوشدلرده ، حیره لرده ، برسکونت مسعوده ایچنده اجرای نایش مسرت ایدیوردی . عمرینک بو دور قلیسنه چو جغیله حسبحال ایدر ، قونشور ، کندیسنه بر چوق شیلر سویلدی ؛ او شیلدن که مهتاب کولاره ، روزکار اورمانلره ، بلبلر نجومه ، بهار از هاره ، یکرمی یاشنده برسودازده ایکیله رک سودیکنک قولاغنه سویلر . بشقه کیمه سویلسون ؟ امیدی ، خیالی ، اقبالی ، حیانی بوکو چک یار غمکسار ایدی ! ..

* * *
آیله بولیه کچوب کیدن آوان سعادتنده برکون ذهته ، بر دنبه ، مقاومت او لنز بر فکر کلدی . یاوروسنک حالا بر اسحی یوقدی ! .. بوکا بر آد قویدرمق ایچون محله امامه کیدوب یالوارمق لازم کلیبوردی . ندن حباب ایتسون ؟ ندن عار ایده چک ؟ بقای نوعیت ،

دوم انسانیت قانون ابديسنک ایجابات مبرمه سندن اولان عشق مادرانه بولاده ده بر طاقم محاکمات قلیه حصوله سبب اولیوردی . والده اولمک حی ، انت مفترسه ایچون بیله باعث شان و شرف دکلیدر ؟ اشته بوجو جق کند . یلسنک ! حصه سز ، رقیقیسز ، بوس بتون کندیسنه ! ... بوتون کائنات ایچنده هر درلو دخل و تجاوزدن امین بر حق تصرف ! بوراسنی دوشوندگه قلیه ده اتوابی کی پاره پاره اولیور ، جریمه لری کی قانیبوردی . حال خامجانده بولنان قلبینک حسیات متولیه سی بو محاکانه بر آن ایچون فاصله ویره رک ینه او فکر ثابت میدانه چیقیبوردی . امامه کیدوب چو جغنه بر اسم قویدرمق ! فقط امامی نصل بولی ؟ .. بوکون تربه یه ، یارین ینه بر دیکرینه ، او بر کون زیارت ایچون ینه بر منزار لغه کیتدی ، جوابی آلیردی . بواسام هر کون منزار لقده نه یاپیور ؛ سجدۀ ابدیه یه وارانلری قالاری مرمق ، خواب ابدی یه دالانلری او یاندیرمق حی استیور ؟ هله بر کون اونده بولدی . امام افندی کوزلرینی قیایوب بر مدت دوشوندکدن نصکره چو جغک اسمنی « ازله » قویدی ، فقط ازله بو هو اسز ، ضیاسز بودرومک هر طرفدن صیزه رق ائانک دیواره ، کوشمه لره تصادف ایدن

جهتاری کفلان ، برطاق حشرات مضره‌ی بسلین بو
رطوبت ایچنده تنفس ایده‌میور ، جانله‌میور ، بیه‌یه -
میوردی . جانلسان ، بیویان ، تنفس ایدن ، بسلان
اضطراب ، بجالسلزلق ، خسته‌لق ایدی . ازله‌سنند
آیملق مخاطره و مهلهکسی بردقیقه خاطرندن چیقمدینی
جهته‌له کونلوجه آتش اضطراب ایچنده یانان بووالدمدنک
سودی اولادینی ، حیاتی ، دنیاده بردانه‌سni تدریج ایله
زه‌لیوردی ! کونلر آیلر تعاقب ایتدکم علیل اولان
طیعت ، چوچغلک هر حال و طورینه برمعنای دیکر وضع
ایله بتون موجودیتده برسونمک ، تبسی عظیم بر
اضطراب ، باقی هر حرکتی نهایتسز برطاقسلزلاک افاده
ایدیوردی . بعضاً هوا آریور کی آجدینی آغزینه نفع
حیات ایچون آتش ایچنده کی دوداقلرینی کمال شدته وضع
ایده‌رک چوچغلک یوزینه باقاردی . برکون والده ایله
اولادینه بوضعيتده ایکن یوقاریده حیزلى حیزلى یورین
بر آیاق پاطیردیسته ، یالواران بر صدای ضعیفه قارشو
پیشیجی بر حیوانک کوکره‌مسنه بکزهین برسس : « بن
یوقی ؟ .. هانیا ! ... » دیدیکنی ایشیدن مهربان بردنبره
قویه هجوم ایله سورملدک نصکره چوچغث یانته کیده‌رک :
« صوص ! سس چیقارمه ! نه اولورسک ، برمدت نفس

آمه ! » دیه یالواریوردی .

بودلپسند خانم کرچکدن ای کوکالی برقادیندی .
اوللری حق بک او آچق و حشینک صولت و هجومنه
مانع اولور ، شمدى ده عطا افندینک حرمیله حق بک
اطاعت و توفیق حرکت ایتمک لازمه منفعتی اولادینی
حالده ینه مهربانه ، ازله‌یه آجير و بوس‌حٹک سوچیله
مشکلات ایچنده نفس آلان چوچغئی خواجه‌لره نفس
ایتدیردی .

دلپسند خانمک مر حمته ، مهربانک عشق مادرانه‌سنه ،
حق بک منفعته رغماً مساعی مخربانه‌سنه دوام ایدن
خسته‌لق چوچغلک رنکنی کوندن کونه صولدیریور ،
وجودینی اریدیور ، باقیشی ، تبسمنی اوقدر دکشدیریور -
دی که والده‌ی اولادینی ینه اولادنده آریور و کوچلکله
طانیوردی .

مهربان چوچختی قور تار مق ایچون انسان‌لغک
مافوقدنده برقوته مالک اولمک استدیکی جهته‌له اوزاقدن
او زاغه کلن اولومه قارشو قویق ، چاره‌ساز اولمک ،
دوا بولمک ایچون دمیرکسیلن وجود مرسیضی آلام وااضطرابی
بیله حس ایتمدیکی برکون ازله‌سni قوچاغه آله‌رق بر
طیبه کیتمک اوزره سوچاغه چیقدی . یوله دوام

ایتدکدن برمدت صکره بر دنبه جنوبدن شهاله تحویل موقع ایدن روز کارک بالفانلدن کتیردیک قارله قاریشیق صغوق، مؤثر، اینجه بر یاغمور وجودینه دوقوندجه، چوجخک کندیسنه دها زیاده صارلایغی دویان والده تسریع حرکتله حیزلى حیزلى یوریوردی . باوزون يول بیتمک، تعریف ایتدکلری اجزاخانیه واصل اولمک ممکن اولیوردی . قوجاغنده طومکش کبی طوران وجودینه والدهسنک کوزیاشرندن بشقه صیحاق بر شی دکین بوضعیف بو خسته چوجهه بر آرایه طوتسه ، طیب معاینهسنک علاج تدارکنه پارهسی یتشمیه جکندن قور - قیی، ردی . چوچق یاری اویقوده یاری اویانیق، والدهسی خانه چشماني ایچنده شدت وااضطراب ایله دونن کوزلری طبیعی باقیشی غائب ایتمش ، خلیجان ایچنده تفس آلیر برحالده اجزاخانیه کیروب ده اجزاجی یه طبیعی صور دینی زمان : دوقتور افديتک ویزیتهسی بر محیدیه اولدیغی و دها کلکدیکی جهته بکلمسنی اخطار ایتدی . بکلیسوردی .

بر چاریک صوکره بر اختیار آدمله برکنج تیز کلددی ؛ اونلرده دوقتور افديتی بکلیسوردی . اوراده، برطاقم سیاه بلوطلرک آرمستاندن قورتیله رق ، خسته اقدن

خراب اولشن بوچهرمله عکس ایدن کونشک غایت اوچوق برضیای نفاحته قارشو مهربان ازله سنی ایصیتمقله اوغراشیور، اوکنج قیز اویولشن بر جکردن چیقان صدا ایله اوکس-وریور، یانشده کی بم بیاض اختیار دوشونیبوردی .

عمومه مخصوص اولان بر محلده حکم بکلین خسته لره هیچ دقت ایتدیکزی؟ خسته لغک تخریب ایتدیک چهره لری بیره وضع ایده رک یته خسته لقدن کله بیولک بر خوف و وهم ایله طیب اولومدن اول کلسون دیه بی قاب و فر اولان کوزلری قه، یه معطوفدر . بو انتظار احتضار ایچنده سو ققادن کچن هر آدمدن ، سرعته کیدن هر آرایه دن ، روزکار ایله تحریک اولسان قه، دن امید واستمداد ایدرلر . صحنه اوله رق کچنلرک ، اطرافده دولاثانلرک والحاصل نشئه و محبتک ، قوت و سعادتك کنده لرینه برو نظر اکراه و احتراز ایله باقدیغی حس ایدرلر . دوقتور افدى حدافت نمای ظهور اوله رق معاینه خانه سنک چکلده کی زمان مهربان قوجاغنده ازله سیله ایچری کیردی . خسته لرک صحبتلری آراد قلری بو معاینه - خانه ، بو او طه اجزاخانه نک اک مردار بر کوشسی ایدی .

— بوچوجنه می باقه جغز ؟

— اوست هکیم باشی .

— بر جمیدیه ویره جگسکن !

مهر بان فراجه سنتک یاقه سنی آچه رق کوکسنتک
او زه رینه تصادف ایدن یاشما عنک او جنده کی دوکرمی
چوزوب دوقوره ایضنمش بر جمیده ویردی .

— باقنز هکیم باشی سزه اکلاههیم . کور دیکنر
بوچوجنه بنم ! بوس بتون بنم ! ایکی ایدن بری براز
خسته . یوق ، خسته دکل ، چوق ضعفیلیور . قارنی
پلک شیش .. وجودینک هر طرفنده شیشلر وار . رنکی
چوق صاری .. سزده باقارسه کنر اکلا رسکن .

دها کنج اولان دوقوره فون طیه یه و زمانک
ترقی حاضرینه مخالف اولان بو پریشان افاده لره قارشو
هیچ جواب ویرمیه رک بر طور اغبار واستحقار ایله
چوجنه معاینه ایدیوردی . کمال استکراه ایله باشلا دیغی
« تشخیص مرض » انسان شده مهر بان ، سیاه پالابیقلرینک
آلتنده کیرلی دیشلرینی قیایان دودا قلرینه نصب نکاه جان
ایتمشیدی . اولوم می ؟ حیات می ؟ او آغز سویله جگکدی .
حیاتی او دودا قلرک قلدامه سنه مربوط ایدی . معاینه بتز
بنز بر جدیت عالمانه ایله :

— نه سویلیور سکن ، بوچوجنه چوق خسته !
دیدی .

— آه دکل ، سزه یمین ایدرم کد دکل . او بنم عمرم ،
او بنم او لادم ! ..

بو سفر دوقوره حد تلئمک باشلا دی .

— سز لر جا هلسکن . اکلام من سکن .

مهر بان چوجنه طبییک الندن آله رق بر چوق
او پد کدن صکرمه :

— باقک شوکا ! سویلی دکاسه سویلیک ؟ ...
نیچون چوق خسته او لسوون ؟ هکیم باشی ... یالواریم
سزه ، ایاقلری یکزه چانیم . او قدر یولدن سزه دعا ایده
ایده کلدم .. بکا بر چاره ، چوجنه بردوا بولکن .

دو قفور دمیندن بری کن دیسی نه تصدیع ایدن بو
قادینه مرام اکلام تقدن عاجز قالیوردی ، نهایت لسان
شدت قول لانعنه مجبوریت حس ایتدی :

— بوچوجنه دوا یو قدر دییور سهم اکلام میور میسکن ؟

— آه اکلام میورم ، هیچ بر شی اکلام میورم . آه
او لادم .. او لادم !

مهر بان حیچقره حیچقره اغلام غه باشلا بخه دوقوره
بویله آغلام مقله وقت کیرمه نک دیگر معاینه لره مانع

او له جغنه دوشونه رک جانی صیقلیوردی .

حصیر اسکله یه او تورمش ، بوس بتون چقوره کیتمش
کوزلری بوش بر نقطه یه نصب ایله رک پاره پاره اوبلش
بر قلبدن چیقان و آنچق ایشیدیله بیلن برسیله یانشده کیله :
« برانشنه نک سوکلی چوجغی الندن بویله آلمیکن ! »
دیبوردی . او حصیر اسکله نک او زه رنده ، ایکی اوچ
کون ظرف ده اریه رک هر طرفدن کیکلاری کورینور
چهره سنی دیواره چویرمش بکلیسور ، ازله سنی بکلیسوردی .
بر جمعه کونی ایکنده اوزری کونلر جه هیچ قلدا .
مدیغی یرندن بردنبه آیاغه قالقه رق ، اندیسنک او ندن
کتیردیکی ایپکلی فرا جه سنی کییدی . هر طرفدن پریشان
صاچلری چیقمش بر حالده یاشناعی یاپدی . غالبا بکلادیکی
چوجغلنک کلیدیکنی کورو نجه ، کندی آرامقه کیدیبوردی .
کیمسه نک خبری اوبلدن همان سو قاغه چیقدی . کچدیکی
یری کور من ، کیتدیکی یری بیلمز ، یورولدیغی دویاز
برحالده ایلر لیسوردی . بایزیده چیقار کن تعطیل کونندن
استفاده ایله اوراده کی بر بر دکانشده کیدیکی باصمہ
کیجه لکی بر پنه قوشاقله با غلامش ، خرقه لی ، او زون
بوسکللى شیشمان بر آدم باشی پخجره دن او زاته رق
د کوچک خام بزه التفات یوقی ؟ .. » دیبوردی .
چارسو ایچنے کیدیکی زمان قارشودن کان قبوسز بر
سايس یانشده کنه کوله رک : « شو صاچله ، شو کیدیشه

— خانم افندی ، او قدر مراق ایمیک .. اولورکه
کپسین . مساعده ایدک ، کوره جلک بشقه خسته لم وار .
دیبوردی .

او ، پشین آله جق بشقه مجیده لری واردی .
چوجغی ، کندیسنی طوبلا یه رق معاینه خانه دن
چیقان والده ، او زاقدن ، پک او زاقدن ، محافظه اولاد
قانون ابدی لایتغیرینه مددکار اولان بر منبع مجھول دن
استحصلال ایتدیکی قوت جدیده وجیده ایله او ضادی
فلا کته ، کوکا ک یاغمورینه ، یرک چامورینه ، روز کارک
تهدیدینه قارشو مقاومت نمای ثبات او له رق برساعتده
کلادیکی یولی یارم ساعتده قطع ایله او طسمه قاندی .

* * *
بر زمانه بوری بو هو ایز ، بومظالم او طه نک الک سیاه
کوشمه سنه سینه رک چو جنی بکلین اولوم ، سرنمای
مصیبت او له رق ، قولارینک آره سند طوتوب جانشدن
اول ویرمک استمین والده سند آغوشندن قوپار مشدی .
بو والده حالا کندیسننه نه او لدیغی ، کندیسنک نصل
وورلدیغی بیلمیوردی . اطرافنده کیلر سکون و سکونت
ایچنده بوتون امید و حیاتی تکفین و تدقین مشغولیتنه
ایکن ، او طه یه قپاندیغی اوچ کوند بوری ، او بولش
چهره سی ، دوکولمش صاچلری ، اولو رنگی ایله بر کوچک

باخ ! بوغادین یولنده ! » دیدکدن صکره انى فراجه سنه
دوغرى او زا تماز ، مهر بان هیچ برشى دویماز
برحالده بردنبه یولى دکشدیر نجه فراجه سنه بربارچه سى
بیرتيله رق آرقه سندن صارققه باشلادى . ايا صوفيه يه
دوغرى اينيوردى . او راده اوينيان چو جقلر ، او منشأ
انسانيت ، او لاقيدان فلاكت اطرافى آله رق تعقيب ايتكه
باشلادىلر . مهر بان آره لرنده سنه ليوردى . سونكىدە
اولان كوندو زك شعاع غروبي ، عصر لر دنبى آغلانيان
روحرلک ، قيرلىش كوكلر لک آه وانىنى ئطين انداز او لارىنى
آيا صوفىه نك او على قېسته ، عليل واليم اولان روحرلک
سوز يلوب سايىھ چىقمىق استidiكىي مناره لرىنه نور آلان
بر خفتان كيدىريدىكى اننا دە ئىدە كە مهر بان بردنبه
بولندينى يره دوشى .

براز صکره كان پوليسلى اطرافىه طوپلاندىلر .
بوقادين كيمدر ؟ نزه دن كليبور ؟ صاجلارى نچون بوقدر
پريشان ؟ فراجه سى نچون بوليه پارچە پارچە
برتسكىر يه قويه رق خسته خانه يه نقل ايتدىلر . خسته خانه دە
پىن بر هفتە ئظرف دە هر كون بىكلەكارى حالىدە هیچ برسوز
سويا يه ما مشىدى . هیچ بركىمسىدە كلوب بو قادرىنى
صورماشىن ، آراماماشىدى . عجبا بوكىمسى سىز كيمدر ؟ . .
بر كون آفاقى استيلا ايدن سياھ بلو طلرك پارە ئىمش بىر

کوشە سندن کونشىك ، خستە لرک رنكى كى اوچوق ضياسى
كىمى حركاتىز سىز طوران ، كىمى ايجىندن فرياد
اضطراب ايشىيان خستە خانەنك بىر قوغۇشىن دوكولدىكى
زمان ايدى كە ، مهر بان تشرىح حالىنڭ كىشكىن چەرمەسى
يا صدقىن قالدىرىه رق ، بال مومندن يايلىش بىرال رسما
كىي او زىزىنە بىر دامىلە قان كورىمەن دىست وعشەدارىلە
صاجلارىنى يوزىنەن آله رق آرقە سنه برا قيوردى . خواب
ابدىدىن مىدەش اولان بو بىدارى مصىبىت انكىزىنە
يائىنده كە خدمتىجي يە : « ازىزە نزەدە » دىه صوردى .
افتراق جانكىداز ! . . . آلام حىيات ! . . . اىلىش ، بېش ،
محى او لمىشىدى . خدمتىجي يانسە صوق قولوب قولاغنە
دوغرى باغىرە رق :

— كىمسىك ؟ نزەدەن كليبور سك ؟ آدك نە در ؟ سوپىلە !
ديبوردى . او لومك علاوه وتنقىصلار ايتدىكى بى
موجودىت مع املاات معتادە انسانىتە آشنا دىك كى
كۈرۈزۈردى . بوسؤال مېرىمانە او زەرىنە بىرمەت هېچ
برحس و معايمە دلالت ايمىن كۈزلىنى خدمتىجي يە دىكىدى .
تىكىر ايدن سؤاللار ، مزاج شىناسانە ايدييان معاملەلر
نتىجه سندە : چىكىل كۈينىدە عطا افدىنىڭ خلايىھى . . .
تاولدىغى اكلادىلر .
هان او كون چىكىل كۈينىدە كى عطا افدى يە اشعار

کیفت ایستدیلر . عطا افندی مکتوبی آلدینچی زمان :
«آچقچلار ! .. قیزی اولدیردیکنر ! » دیبوردی .

حق بک صباحلین دوغری خسته خانه یه کیده رک
کوستردکاری او طه یه کیدی . کیمی کورمک استدیکنی
صوردیلر .

— مهربانی .

— مهربان کیمدر ؟ نزهدن کلیورسکیز ؟

— چنکل کوینده عطا افندینک اوندن ... او غلیم .

قارشو سنده کی کال رفق و شفقتله : « او توریکنر .. »

دیدی .

او کنده کی بیوک دفتری آچه رق برمدت پراقلینی
جویرد کل نصکره :

— خلا یاخکنر !

— اوت .

— دون کیجه ساعت طقوزده وفات ایتدی ...

— پک .

حق بک هان یرندن قالقه رق دیشاری چیقدی .
بو آچنی بردو شو نجه آمشدی . سو قاده هم یوریسور، هم
کندی کنندینه : یازیق اولدی بزم یوز ایرایه ! ... دیبوردی .

لوئدره خاطر اتندن

لوئدره نک موسم ذوق و شوق اولان حزیرانده
بر معتاد هاید پارقه کیده رک یوز سنه لک بر آگاچ سایه
عصر کذارنده او توردم . بوتون جهانده بدبه مدنتیک
یکانه بر تماشاسی ! پارقه ایچنده کوک صودره سنک ایکی
اوچ مثلی کنیشلکنده ، ظریف صندال لرک ، قیزلرک
دست نزاکتلریله تحریک او لهدرق برناصیه پاک کی سطح
صفی او قشایه رق چین جینلر بر اقان کورکارک ،
بر روحه نفوذ ایدر کی تاقع رنی کورن مائی کوزلرک ،
علم نشه و آبه ایخیلر سرپن تبسلمرک ، صاری صاحلر
کی سطحنه دوکیلن صالحهم سکودلرک تشکیل ایتدیکی
یشیل ایله مائی یه بویانش آشیانه لری مرسای محبت
عد ایدن صندال لرده کی ناز و نیازلرک ، کیزلى کیزلى بوسه لرک
تمیچ ایستدیکی بر لاق ، آرابه لی ، آتنی ، ییان بیکل رجه
ارباب صفا و سامانک دوران و جریانه مساعد ، اطراف
بیوک اغاجله محاط بولاری ، آفریقانک ، هندک نشو

ایدن یالکنز بر قیز الوان شفق آرمه‌سنده قالمش بر نجم
سحری کی پیدا و نهان اولوردی .
بومکتیده هرشی نصل ده ساعته ، دقیقه یه مربوطدر .
رفقای سفارتند ب瑞له صغوق هوالی بر بازار کونی
« استرند » دن کچرکن چای ایچمک ایچون بر قهوه قوستک
آچیق اولمسنندن بالاستفاده ایچری کیدک . ایچریده
کیمسه‌ی کورمینجه ایکیمزده مجھول بر مکتیده غریب
الدیار قالمش کی اولدق . اوراده بر کوشیه موضوع چای
جزوه‌سی رایحه لطیفه سیله تو تیور ، ظریف ماصه‌لرک
او زرنده شکر لکلری یانلنده حاضر نمیش فنجانلر نمایش
بلورانه سیله اشتها بخش اولوردی . خدمتیجی یه بزه چای
کتیر منسی سویلیدیکمز زمان ساعته کمال دقله با قبرق چای
ویره میه جکنی آکلاتدی . مکر زمان خدمته بش دقیقه
وارمش !

*

**

او در جه لردہ غلیان انکیز اولان پارق یارم ساعت
ایچنده بر تنهائی صحرائی حالی کسب ایتدی . بر چازیک
سکره سما یوقدی . تا اولرک او بقا لرینه اینش سیاه بر
کوک یره دوقونه جق کی کورندیکی او اثنا ده سو قافرده ،
پار قلدده غازلر تک توک شـعله نشار او لغه باشلا یارق

ونماسی غلیان و فیضان حالنده اولان ازهار رنکینی ایله
ترین او نمیش چنلری وار . ، او کون آمازو ناری سیر
ایدیوردم : دنیانک اک کوزل جنسنندن اولان آتلره
نمیش ، ینه دنیانک اک کوزل جنسی اولان بر قاج بیک
انکلیز قیزینک بر از میلای « رو تین رو » دن اندام آرام
فرسای دلربالریله ، پار قلک بر بیوک مدخلی اولان طاق
ظرفک او زه رنده والغتو نک بر آت اوستده یا پلمش هیکل
مهینه طوغری کیتکلرینی بر ایران شاعری کورسے :
« بونلر ناقابل مقاومت مائی کوزلر . پنه رنکلر ، هو شربا
اندام لر مسلح سواریلر در که بروج سادن بربنی ویسر تاسر
اقالیم قلوبی ضبط و تسخیره کیدیورلر ! » دیردی .
او افشم ، اقصای بی انتهای عمانده غروب ایدن کونشک
غايت خفیف ، غایت او چوق ضیای رنکینی — غلیان
فوق العادة مد نیتله هیجان عظیم ایچنده بولنان — بو پار قلک
اگا جلرینک دالرینه ، قیز لرک باشلرینه ، آتلرک بیونلرینه
آسلمش انکلتره داتلی کی کورین سیسلره عکس اید .
ییوردی . او زاقلرده بر از کشیف اوله رق ، کورندیکی
جهتله ارقه سی سما ظن اولنان پنه سیسلرک بعضًا جریان
هوا ایله آچیلان یرلنندن بر محشر ملائک نمایان ویا افق
کی کورین دها او زاق ، بوس بیتون تنها بر جهتده تباعد

ضیالری ، غایت اینجه التون تللر کبی سیسلری کذار ایله
شورایه بورایه دوکولیوردی .

اقشام طعامنه «سن جیمس» قلوبه کیدیوردم .
ارباب نجابت و سیاستک موعد تلاقیسی اولان بوقلوبک
پیونده یاقلاشمشدم که ارقه مدن بریستک متصل : «سزایی!
موسیو سزایی ! دیدیکنی ایشیده رک باشـی
چویردم . دیکر سفارت کاتبلرندن ، طانیدقلرمدن بری
ایدی . الی طوته رق :

— آی ، سن میسک ! . . . دیدم .

— سکا بر تکلیفم وار ، بو اقشام بنهله بربشه رستورانه
کلیرمیسک ؟
— پنک .

متانت رقار و سکونت کفتاره مالک اولان بوکنیحک
او آقشام حال و طوری خلاف عاده اوله رق هیجانده
وبوسوزلری سـویلین سـی کـویـا صـدـای درـونـیـسـنـی سـترـ
ایـحـیـوـنـ بـلـنـدـ ، مـهـنـزـ بـرـحـالـدـ اـیـدـیـ . اـکـ اوـزـاقـ بـرـاقـلـکـ
اـکـ عـمـیـقـ بـرـکـوـشـهـسـنـدـهـ سـوـنـوـکـ سـوـنـوـکـ پـارـلـایـانـ شـمـشـکـ ،
برـاقـلـیـمـ دـیـکـرـدـ فـورـتـنـلـرـ بـورـالـرـ دـلـالـتـ اـیـتـدـیـکـ کـبـیـ
بعـضـآـ روـحـدـهـ ، قـلـبـدـهـ قـوـبـانـ قـیـامـتـلـرـ آـثـارـ ظـاهـرـیـسـیـ
اـولـهـ رـقـ کـسـامـشـ کـوـزـلـوـدـنـ ، اوـچـوـقـ بـرـنـکـدـنـ بشـقـهـ

برشی کورنیز . بو قدر ساکت بر کنیجی بود رجه لرده
تهییج ایدن هانکی کدر در عجی؟ . . . بورالری دوشونکه
وقت قالمدن هان جلب ایتدیکی آرابه ایله او ساعته
هر بری بیره ، برمقدسه شتابان اولان آرابه لرک ایچنه
قاریشمرق لوندره نک جهت شایله سنده کی محله لره طوغری
تباعد ایتمکه باشладق . یولدہ هان کوز یاشـلـرـینـهـ تحـولـ
ایده جـكـ صـورـتـهـ تـتـرـ سـیـلـهـ سـوـزـ سـوـیـلـیـورـ ، فـقـطـ
بو صـدـایـ قـلـیـسـیـ سـوـقـاغـعـ قـالـدـیرـمـلـرـ اوـزـهـ رـنـدـهـ ، آـرـابـهـ نـکـ
تـکـرـلـکـارـیـ آـشـتـدـهـ اـزـیـلـوـبـ کـتـدـیـکـنـدـنـ بنـ بـرـشـیـ اـیـشـیدـهـ
مـیـورـدـ .

سوـقـاـلـرـ ، دـکـانـلـرـ ، گـازـینـوـلـرـ ، مـغـازـلـرـ ، مـجـامـعـ
الفـتـکـ آـوـیـزـهـلـرـ ، ذـوقـ وـصـفـاـ عـالـمـلـرـ وـالـحـاـصـلـ بـوـتـونـ
لونـدـرـهـ کـنـدـیـسـنـهـ مـخـصـوصـ صـورـتـهـ پـرـتوـ اـفـزـاـیـ سـرـأـرـ
اـولـنـهـ باـشـلـادـیـنـیـ اـشـادـهـ بـزـدـهـ صـورـتـ اـنـشـاـیـ بـراـزـ مـظـلـمـ ،
لـزـوـمـدـنـ زـیـاهـ مـتـبـینـ ، اـغـیرـ ، حتـیـ حـزـنـ اـنـکـیـزـ اوـلـهـ رـقـ
برـیـتـانـیـاـلـیـلـرـ مـخـصـوصـ بـرـسـکـوـنـتـهـ مـحـاطـ رـسـتـوـرـانـهـ غـلـبـهـ .
لـقـدـنـ اوـزـاـجـهـ بـرـکـوـشـهـسـنـدـهـ کـیـ ماـصـهـنـکـ اـطـرـافـدـهـ
قاـرـشـوـ قـارـشـوـیـهـ اوـتـورـهـ رـقـ طـعـامـهـ باـشـلـادـقـ . آـشـ
هـیـجانـ اـیـچـنـدـهـ اـولـانـ بـوـکـنـیـجـ یـمـیـورـ ، اـیـمـیـورـدـیـ . اـیـلـکـ
شـرـابـ شـیـسـهـسـیـ بـیـتـمـکـهـ یـاقـلاـشـدـیـنـیـ زـمانـ سـرـخـوـشـلـغـلـکـ

برنجی دوره‌سی اولان نشئه کمال غلیان ایله حکم فرما
ایدی . دوشونه آزالش ، سوزلر چوغالمشدی . آرتق
سویلیه ر ، لاینقطع سویلیوردی . شرابدن بر « کول »
یالان روما ایمپراطورینک استراحت روحی ایچون ایچیور ،
فکر مستانه‌سی اوکولک امواج شرابی آرم‌سنده طالغه .
لانیوردی ، آرقده ارباب سودا و ابتلانک یار ابد
برابری اولان ، آلفرد دوموسه‌ی اوقویوردی .
اوقدیغی شعرلر ، یابر رقیب غلیظک چامورلی آیاقلری
التده بر قلب شاعرانک صوک فریادی ، ویا بردست
حبت شکست خیانتله قوپارلش بر رابطه ابتلانک آه
وانینی ایدی . شراب ایچمکده دوام ایدیوردی . یواش
یواش او فوق العاده نشئه آزاله‌رق کندیسنه بر طور غوناق
کلکه ، رنکی ده اوچقه باشладی . سوز سویلرکن بردنبه
قلوبک اوکنده آرابه‌نک ایچنده حفظ ایتدیکن ، سرخو .
شلغک ایکنچی دوره‌سی اولان کوز یاشلری باشладی .
هم آغلایور ، هم سویلیوردی : « سزای : بیلیرسک که
بن فنا یورکلی بر آدم دکم . بن شمدی یه قدر کیمسه یه
فالق ایتمد ! ... » سوزینی اونوتیور ، صوکره تکرار
باشلایوردی .
« انسانیت ! ... اوچه طه ، شی ... آه بني بتیردیلر .

آه بني اولدیردیلر . » بوسفر سسی ایشیدیله جک صورته
اغلایور ، سکونت ایچنده اولان رستورانک بر کوشه‌سنده
جگکمش بر قاج کشی ، باشلرینی چویره رک سیغاره دومانلری
اره‌سندن بزه باقیوردی . شمدی نه یاچملی ؟ ... بولیه
مشکل بر موقعده بولندینی زمان انسانک خاطرینه بردنبه
برشی کلیور . بوله جنم سوزلری سفره‌نک اوژه‌رندن
طوبایلیورشم کبی او کمه باقه‌رق دیدم که : « براز بخ
دیکله . سکونت بولنجه چالش . بوقدر غلیان ایله یاپیلان
شیلر اکثر یاکلش اولوزه همده ... نه دیه‌جکم ، اوت
بن برادر حسک ، برابر آه وزارکم . ظن ایدرم که
کدری پاک ضعف قلب ایله قبول ایدیورسک . بیلیرسک که
فلسفه حیات ایچون الزمرد چونکه ... » باشی قالد .
یردیغ زمان قارشو مده کینک یوزی کول کبی کسلمشدی .
بردنبره باشیله قوللری اسکمه‌نک ارقه‌سندن صارقه‌رق
دیم دیک ارقه اوستی ییغله‌دی . سرخوشاغلک اوچنجی
دوره‌سی اولان بوصیز مق بکا دهشت ویردی . دهشت
نه یه یارار ؟ شمدی بودوستی اوینه نقل ایتلی ! بر قاج
دقیقه ظرفنده خدمه‌تجیلرک انضام معماو تیله بر آرابه‌یه
ینه‌رک یولزه دوامه باشладق . آرابه‌نک کوشه‌سنده
رنکسز ، مجالسز بر حالده بولنان بوچاره کنج بکا اعتذار

ایچون سوز سویلمک استیور، فقط موفق اوله میوردی .
وقت وقت الی قلبینک او زرینه کوتوره رک نفس آنله
چالشیدغنه باقلنجه یارمه‌ی قلبینک اک درین کوشـهـسـنـهـ
اولـدـیـنـیـ اـکـلاـشـیـلـیـورـدـیـ . بـرـبـاقـشـیـ ؟ یـوـقـسـهـ
خـیـانـتـ مـحـبـتـ حـیـ؟ ..

بونـلـهـ مـجـروحـ اـولـانـ قـلـیـ عـشـرـتـ نـصـلـ تـداـوـیـ
ایـدرـ ؟ قـلـبـکـ آـلامـ وـاـکـدـارـیـ ، خـلـجـانـیـ دورـنـجـهـ یـهـ
قدـرـ ، بـرـعـنـادـ وـاـصـرـارـ ظـلـمـانـهـ اـیـلـهـ اـخـطـارـ وـتـکـرـارـ اـیـدـنـ
حـافـظـهـنـکـ مـحـفـظـاتـ وـمـنـقـوـشـاتـ ، عـشـرـتـ دـنـیـلـنـ آـبـهـ
آـشـیـنـ اـیـچـنـدـهـ تـجـرـبـهـ اـیـدـیـورـکـ اوـمـحـکـومـ مـؤـبدـیـ برـآنـ
ایـچـونـ آـزـادـهـ اـضـطـرـابـیـ اـیـدـیـورـ ؟ فـنـوـذـنـیـ اـجـراـ اـیـتـدـیـکـ
یرـلـرـدـ بـولـدـیـ فـرـدـ وـکـدـرـلـرـیـ حـرـقـ وـغـرـقـیـ اـیـلـیـورـ ؟
عـشـرـتـکـ تـأـثـرـیـ ، مـحـبـتـ تـجـلـیـسـیـ کـیـ مـزـاجـهـ کـورـهـ تـخـالـفـ
ایـدرـ : عـلـمـ دـوـشـوـنـورـ ، شـاعـرـ آـجـیرـ ، عـاشـقـ اـغـلـارـ ، عـوـامـ
سوـورـ ، آـلـچـ تـجـاـوـزـ اـیـدـرـ ، قـاتـلـ اـولـدـیـرـ .

* * *
اوـهـ وـاـصـلـ اـولـدـیـغـمـزـ زـمـانـ اـرـقـدـاـشـمـیـ اوـشـاغـلـکـ
معـاوـنـتـیـلـهـ اوـطـهـسـنـهـ چـیـقاـرـدـمـ . صـکـرـهـ آـرـاـبـیـ صـاـوـارـقـ ،
یـاـیـاـیـوـیـمـکـبـاـشـلـاـدـمـ . یـوـرـکـنـ باـشـمـدـهـ بـرـآـغـیرـاـقـ ، وـجـودـمـدـهـ
بـرـ طـاـقـتـسـرـلـقـ دـوـیـوـیـورـدـمـ . بـرـاـزـ خـالـیـ سـوـقـاـلـرـهـ صـاـپـدـجـهـ

برـاضـطـرـاـبـدـنـ بوـکـوـلـشـ بـیـسـوـنـلـرـیـ ، بـوـغـرـقـ ، قـیـصـیـقـ
سـسـلـرـیـلـهـ تـکـلـیـفـ رـفـاقـتـ اـیـدـنـ شـبـکـرـدـانـ فـلـاـکـتـدـنـ بـرـ قـاـچـ
قـیـزـکـ بـرـ قـاـچـ سـنـهـ اـرـلـ سـوـسـلـیـ عـدـاـوـلـانـ الـبـسـهـلـیـنـکـ
اـوـزـوـنـ اـتـکـلـارـیـ قـالـدـیـرـمـلـرـکـ مـنـ خـرـفـاتـیـ سـوـپـوـرـیـوـرـدـیـ .
عـمـانـکـ اـوـرـپـرـمـهـیـ دـیـمـکـ اـولـانـ بـرـرـوـزـکـارـهـ قـارـشـوـ
حـرـارـتـ اـیـچـنـدـهـ قـالـانـ باـشـمـیـ قـالـدـیـرـدـیـغـ زـمـانـ اوـکـمـدـهـ ،
سـوـسـلـیـ کـوـرـنـکـ اـیـچـونـ ، بـیـلـمـ هـانـکـ سـنـهـ یـادـیـرـلـشـ ،
ـدـهـقـوـلـهـ اـیـجـهـ جـاـفـسـ الـبـسـهـیـ ـفـنـاـ بـرـاـوـکـسـوـرـکـ
طـنـینـ اـنـدـازـ اـوـلـدـیـنـیـ کـوـکـسـنـیـ کـیـجـهـ یـارـیـسـنـدـنـ صـکـرـهـ
پـیدـاـ اـولـانـ سـرـیـنـاـکـ قـارـشـوـ تـشـہـرـ اـیـمـشـ بـرـذـلـیـلـهـ بـیـ بـختـ
شـتـمـدـنـ غـلـیـظـ ، عـلـتـدـنـ مـسـتـکـرـهـ ، اـیـکـلـیـدـنـ مـؤـثـرـ صـداـ .
سـیـلـهـ عـشـقـدـنـ ، مـحـبـدـنـ وـصـالـدـنـ دـمـ اـوـرـیـوـرـدـیـ .
یـانـمـدـهـ کـنـدـیـسـنـهـ وـرـیـلـهـ جـلـکـ اـکـ یـوـكـ جـوـابـ ثـوـابـ اـولـانـ
بـرـ قـاـچـ غـرـوـشـ اوـفـاـقـاـقـ بـوـلـهـمـدـیـغـهـ پـکـ جـانـمـ صـقـیـلـیـوـرـیـ .
بـیـ بـراـزـ تـعـقـیـبـ اـیـتـدـکـدـنـ صـکـرـهـ بـرـ جـوـابـ آـلـهـمـیـجـهـ ،
قـادـینـ کـنـدـیـسـنـهـ اوـرـاـدـکـیـ مـیـخـانـهـدـ بـرـ صـیـحـاـقـ شـرـابـ
ایـچـرـمـکـلـکـمـیـ رـجـاـیـتـدـیـ ؛ اـیـمـ بـرـ فـکـرـ تـدـقـیـقـهـ تـابـ اـوـلـهـرـقـ
بـرـلـکـدـهـ کـیـرـدـمـ . آـلـدـیـفـیـ صـیـحـاـقـ شـرـابـکـ قـدـحـیـلـهـ قـوـلـلـرـیـ
الـلـرـسـیـ اـیـصـتـقـدـنـ صـکـرـهـ بـکـاـ : « تـشـکـرـ اـیـدـرـ ! » دـیدـیـ .
بوـکـهـ تـزاـکـتـ شـمـدـیـ یـهـ قـدـرـ کـیـمـسـهـدـ بـوـقـدـرـ اـیـمـ بـرـ تـائـیـرـ

حاصل ایته‌مشدر صایرم . بوتأزه ، بوخطابه قارشو
فرار ایدر کبی پودن چیقه‌رق برمدت سکره شو
کوردیکم حاللاردن قلبمده بر ثقات ، روحده براضطراب
اولدینی حالده یتاغه کيردم . اوکیجهی کابوس‌لر
ایچنده بکيردم .

کچه‌جك درجه‌ده حزن انکيز اولان وقعة قلبيه‌سني مصور
اولان ورقاره‌سني ايشته عيناً درج ايدیورم :
« لوندره‌يہ کلدن ایکي سنه اول دارافنومن چيقه‌رق ،
برمدتدنبری ايت‌الياه اختيار اقامت ايدن پدرمله ملاقی
اولق اوزره رومایه کيتمشدم . آه : اوسياحت ایام
خوشکدار شباتك حيانه رفاقت ايدن خاطرات علویه -
سندندر . ويانه‌دن چيقدفن صوکره « تیروں » طريقني
طی ايدیوردق . شمندوفرک پنجره‌سندن طاغلر ، لاقله ،
اووالر ، بررؤیای سریع الزوال کبی کچوردي . قطارك
توقف ایتدیکی زماندن استفاده ايله منظرة طبیعته عرض
حیرت و مفتونیت ايدردم . سلسه جبالك شواهنه
طوغري اعتلا ايدن نظرم ساده غایت آچيق . غایت
نازك پرنبهالك . ايچنده رهين زوال اولان کوندوشك -
اواعظيم طاغلرک انکلرنده کي مائی لاقلرك اوزرنه ،
برطرفی براز ایصالنمش برينه تول کبی - نازين برسیم
ایله اهتزاز ایتدیکنی کوريه‌وردي . بی تاب و خواب
محبت اولان چشمأن لاچوردي کبی بايغين ، ساکت ،
برحالده دوران کولك صولرندن طاغلرک ظلام عميق ،
اووالرك مسافة دورا دوری ايچنده غائب اولمغه باشلايان
شمس متغاربك ضياسنه قارشو سکونت ايچنده تخمر ايدن

* * *
اوکونارده محبی اوینه کيدوب صوردبیه ، يتاقده
 فقط ایولشمشکده اولدیغی خبر آليوردم . بیوک کدرلری
 براز کندی حالنه براقلی . بش هفته صوکره کيدوب
 طوغزو اوطه‌سنه چيقدم . اوک اشیاسی طوبالانمش ،
 کندی ده ارقه‌سنه برايجه جاکت کيمش ، کتابلری صندیغه
 يرلشديریوردي . اوغلیان بمنش ، او آلام وااضطراب
 سکونت بولشدی . حالی غایت ساکت ، فقط رنکی
 غایت اوجوقدی . او طه‌ده ایکيمز يالکزقالنجه بواحظرلگك
 سیبني اکلامق ایستدم : « مأموریمدن استغما ایتمد ،
 مملکتمه عودت ايدیورم » دیدی . بوقدر متنالله برقرار
 قطعی اتخاذ ايدن کنجه‌نه دنیله بیلیر ؟ شوقدرکه اره‌منده کی
 محرومیت الفته استناداً « اوکیجه کی حالک نه ایدی ؟ »
 دیه صوردم : آلام شباتك اک ساده‌لرندن عد اولنه جق
 قدر بسیط ، فقط صدمات محبتک اک المیلری صره‌سنه

لیه مدینغ یاره لرده وار ! . . . کوکله برعشق و علاقه حس
ایدیوردم، فقط کیمه ؟ بکا اویله کلیبوردی که قارشوده کی
کاشانه نک چام اور مانلرینه ناظر اولوب اغا جلرک تأثیریله
یشیل رنکده کیرن کونشک ضیاسنه مدخل بر پخره دن
ایکی یوز سنه اول سودیکم کوزل تبسم نمای ظهور
اوله حق !

والحاصل بوتون بومنظرة طبیعت بنده مجھول ،
آکلاشمز، منسوب نسا بر طاقم حسیات بی اتهایه
سبب او لیوردم . کوک سودا ، لاق بر قیز ، شمس
غاریک اطرافنده کی بلو طلر کیسوی زرتار ایدی . بر حال
استغراق و بیهوشی ایله بلا اختیار کل رنکنده کی سمایه ،
سنی جان و دلان سویورم ! » دیبوردم . سن ! ...
او سن ! کیم ؟ بیلمیوردم .

شمند و فر بولیدیغمز یردن طاغلره دوغری
چیقیور ، کیجه کوکدن زمینه اینیوردم . کثیف
بر صورتنه اینن بو سیاه کیجه نک اعماقه دوغری
ایلروایه رک طبقات هوا ده درجه درجه یوکسلد کجه شدتی
بر صغوق حس ایدیبوردق . بیلمم نه قدر وقت کچدی .
چوق دکلی : بم بیاض بر کیجه نک ایچن ، کیردک .
کویلر ، او والر تکمیل قار ایچنده اولدینگی کی لاينقطع

خفیف و شفاف سیسلر ، او سپایه طاغلرک اتکلرندن
سسیز سسیز کوز یا شلری دوکه رک آهسته روکنار
او لیورلردى . لاقلرک او زه رنده او چوشان بر جوق قیلا -
نچچلر ، يالکز را کد صولک او زه رنده قالان کوندو زک
ضیاسنی ایچه رک قنادرنده ، غاغه رنده برد دامله اینجی
اولدینگی حالده قارشو طرفده بشیل بر ظلمت تشکیل ایدن
چام اغا جلرینشک فوقنده شعاع غرب و بک طوت شدیر دینی
بر کاشانه عصر آشیانه نک اطرافنده کسکین ، متتفذ طاغدن
کلن غایت خفیف بر صو آقدیسی کی اطرافه دوکو
لیوردم .

طاغلردن قوش نغمه لریله قاریشیق اوله رق دوکیلن
بر روزکار ، دقیقه چکدجکه رنکنی دکشدیرن غرب و بک
آچیق آتون صاریسی شعاعنه مائی بلوردن بر آینه کی
معکس اولان لاق ، بلو طلره برابر او چوشان قره
قوشلرک تا قارشوده کی افقلره طوغری او زا فالاشوب
کوچک بر نقطه ضیا کی قالمیری ، هې بکا او وقته قدر
هیچ خاطر لاما دینم بر طاقم خاطراتی اخطار ایدیوردم .
بونصل شی ؟ ! عجیبا بنده کی کوکل بر زمان یشامش ؟
بر دور صفا و باتلا کیم مشمیدی ؟ او زه رنده ، او زا قدن
او زاغه آجیسنسی طویدیم و کیمک ایله اولدینگی خاطر -

پدرمی ، والدهمک وفاتندن صوکره بر دقیقه یاندن آیینه استمدیکی همشیره می کورمک ایچون هیچ بیره باقیه رق تلاش و هیجان ایله اقامت کاهله رینه شتاب ایتمد . کوچک الجیلکله هان هر پای تختنده بولنه رق التش یاشنه کلدکدن و با خصوص والدهمک وفاتندن صکره تقاضع دینی اجرا ایتدیرن پدرمک روماده اختیار اقامت ایده رک تاریخنک ظلال ظلامی آره سنده کورنیز حالم کلن بعض سرائر تاریخنیه بی مدقیق ایچون آتنیقله طوبلامقدن و عمری او مسلککده کیمردیکی جهنه امور سیاسیه دن بشقه مابه الاشتغالی یوقدی . ساکت . عمیق ، منتفذ کوزلخی بعضنا ایکی بیک سنه لک بزطاش پارچه منه عطف ایده رک کونلر ، هفتله ر ، آیلر جه با قار و هیچ سکونته خلل کتیر منزدی . فقط امور سیاسیه ده « بیت » « متريخندن » « قاورور » دن کمال غلیان و هیجان ایله بحث ایدردی .

پدرم جهانک بوکونکی حالندن بیزار اولدیندن ام سالفه نک آره سنده یشامق ایچون روماده اختیار عنزت ایمشدی . مالک اولدینی برشی ماضی یه تحول ایدرسه کری یه عودت ایده رک امکالک مساعدة می درجه سنده الونکله یشامق اشیاقندن ، امور سیاسیه یه اولان ابتلا .

یاغان قار دانه لری اوقدر بیوک ، بربینه اوقدر ملاصد ایدی که کوکدن زمینه غایت عظیم بر بیاض پرده صالحیو - یرلش صانیلیردی . اطرافه : « قار پک زیاده ! بولیه دوام ایدرسه شمندوفر بولده قاله حق ! .. ظن ایتم ! .. عجبا بوکیجه بی برکویده می کیپره جکز ! .. طاغ باشلری بولیدر . جنوبه طوضی کیدیورز . ایندجه بلکه بهار بوله حقز ! .. هر حالده قار پک زیاده ... » کبی خوف و تلاش افاده ایدن سوزلر دوران ایتدیکی حالده يول یورغوناغیله درین بر اویقویه دالشم . مرکز حیات اولان بینک راحتی ، وجودک حتی ایچون الزم اولان رویاسز براویقودن اویالدین وقت صغوقدن قاردن اثر قالمامش ، برپوش اولان اووالر کو یلر شمدی رونق افزا برکونشه تنویر او نیش ؛ دالبرندن قارلر دوکلین اشجاره بدل بوراده پور تقال اغاچلری چیچک آچش ایدی . مکن بر مدت قلیله ظرفده اقالیم بارده دن اقالیم معتمله یه کچه رک ایتا الیا به کلشنز . سهاسی ارباب زمینک مسیره می اولان ایتا ای بrixial بی قرار کبی ، ارادم ، اختیارم ، آمید و آمام بردست بجهول استقباله اوله رق کذار ایله آثار اعصار سالفه نک پانوراما می اولان رومایه واصل اولدم .

سنندن والحاصل بو فکر و مسلک مقتصیانندن ایدی که همشیره‌مک زمان تأهلی کلیدیک حالده بر خود اندیشی پیزی ایله یانسدن آییرمندی . بم ایچونده احبابی قدیمه‌سنده یازه‌رق لوندره سفارتی کتابتی استحصلال ایتمشده .

همشیره مله هر شیدن وبالطبع ایتالیادن بحث ایدیوردق . او مصاحبه‌ده کی حسیانی کبزی‌لیم ! الا خفیف نسیم ایله اهتزاز ایدن ، کل کبی الا کوچک تأنزله تتره‌ین اینجه‌جک دوداقلار ، بکا او عظیم ، او خونخوار رومالیلری آکلاتیور و « رومانک آثار عالیه‌سنده دائز کوچک بر فکر حاصل ایتمک ، براز برشی سویلمک لااقل بر قاج سنه اقامته متوفقدر » دیورددی . صوکره رومانک مجالس‌نندن ، شبانه‌لردن بحث ایتدیکی زمان کدیلرینشک داخل دائرة الفقی اولان ادکلتره کبرای اصالتندن بر عاله‌یه — لوندره‌یه کیده جکم جهته — بخ تقدیم ایدجکنی سویلدی . و صولک صباحی تخریبات زمانه رغماً باز چای بقا اولان ، رومایی کزمکه چیقدق . نه سسویلمی ؟ .. قایپتلر ، قیصر لرک سرایی واتیقان ، قولیزه ، میکل آنژ ، رو فالل کبی سنه‌لر جه تدقیق و تدرسه متوقف موضوع‌لر یانی باشمزده . سکسان بیک تماشا کرانی استیعاب ایدن قولیزه . طاشلرینک هر بری

بیوک بر قومک دست قوت و قدرتیله قولنمیش واویولمش ، ایکی بیک سن‌دنبری اوچ سرمدیتیده شعله نشار اولان کونشک ضیاسی آنچق بر ایکی طرفی صولدیرمش ، الا مدھش زلزله‌لر بعض جهتله‌ینی ییقمشسده شکل دها نماسته ، هیئت مجموعه‌سنده خلل ویرمه‌مش . دینله بیلیرکه رومالیلر یالکنر بتون جهانی دکل برازده زمانی ضبط و تسوخیر ایتمشلر . کلیسالرینک برنده موضوع حضرت موسانک هیکله عرض حیرت و مفتونیت ایتدک . بو هیکلک انتظار عالیه‌سنده قارشو انسانک رعشندار حرمت و مهابت اولما مسی ممکن دکلدر . بو اثرینی اتمام ایتدکدن وقارشو سنه کچوب با قدقدن صکره (میکل آنژه‌لو) النده‌کی چکیچی دیزینه ووره‌رق « سویله آرتق ! ... » دیمش . مؤثره اتمام اثر خارقه‌دن صوکره کلن شوق و غلیان تماشای کالیله حیران اولان انسانده نمایان اولدینی . جهته‌له : « بوکا سویله‌مک ده یاقشمز ! ... » دیمکده ب اختیار قالیور .

سطحی بر تماشا صورتیله کذار ایدن بو بر قاج کوندن . صوکره ایدی که پدرم وقاریده بحث ایتدیکم انکلین عاله‌سنسی آقسام طعامنه دعوت ایتدی . پدر ، والده ، برده کریه‌دن عبارت اولان بو عاله‌نک مدعو بولندینی آقسام

سفرده آنکشیدن عبارت اولدیغمز جهته اه داره الفت
بر صورت محرمیت کسب اینشیدی . یانمده او توران
کریمه‌لری میس ۱۰۰ . بالطبع اکثر بمله قونوشیوردی .
آثار عالیه و کالات معماری‌سنگ حیرانی اولدیغمز
ملکتند بحث اولندیقه پدر عالیه اولان سیر ۱۰۰ دیبور-
دی که : « رومای کورمک ، تدقیق اینک استینلر تعجیل
حرکت و تسریع زیارت اینلیدر . زیرا کل یوم تکثر
ایدن انسان‌ات جدیده شهری ممالک معاصرین عدادینه
ادخال اینکدده در . » بن ده باشی دوندیره رک یانمده‌کی
میس ۱۰۰ . یه : « واقعاً پک یازق ! » دیبوردم . بنم برآز
کولنج اولان بوآه وواه مشتکیانه‌مه ، آتون رنکنده
صاچلری ، پنجه رنکی ، بیاض اطلس کبی رونق افرا
قولاری کوکسیله روح ایچون بردوتما ، برشهر آین حسن
و آن اجرا ایده رک قویلمج‌لری قلبک ایچنه دوکیلن
بوآفت ، چهره‌ستی تنور ایدن لا جورد کوزلریله بکا
تبسم ایدیسیوردی . دوغریسی بوکوزل انکلیز قیزی ،
لوندره‌نک هاید پارقی ، آمازونلریخی ، شبانه‌لریخی ،
پالولریخی ، مجتمع کبرایه منسوب اولان بو درلو کنجع
قیزلره مخصوص بر عشق و شوق ایله بتون آثار عالیه
سالفه‌یه ترجیح ایدیسیور و طعامده نهایته واریسیوردی که

له‌دی ۱۰۰ . انکلیز مقتصیات طیعتدن بولنان مهابت
وعظمت پسندلک سوچیله اوج کیجه صکره مهتابدن
بالاستفاده « قولیزه » یه کیتمکلمزی تکلیف ایتدی .
بو تکلیف لطیف همز طرفدن کمال شکر و متله قبول
اولندی .

موعد تلاقی اوله‌رق تعین اولنان کیجه هپ بر لکده
قولیزه یه داخل اولدقسه ده هر کس بر طرفه آیریله‌رق
بن بر طاشک او زه‌رنده ، بیوک بر مدنتک بتون بر قومک
منقلب تراب اولدینی او مدفک بر کوشه‌سنده یالکنر
باشه قالم . افقک او زه‌رنده یوکسلن آیک ضیاسی بیک
سکزیوز سندنبری یرندن قلدامیه‌رق حرکتسز طوران
طاشرک اوستندن و بعضی‌لرینک آره‌سنندن دوکیله‌رک
مدھش ، مصیبت انکیز بر حالده انسان اتیله بسلطان ارسلان
نلرک داره‌لرینه قدر نفوذ ایدیسیوردی . انسان پاره‌لامق
ایچون هجوم ایدن جانوارلرک صیحه‌لرینه قارشمش
خونخوار بر قومک قهقهه‌لری ادوار سالفه‌ی کذار ایله
قولا قلرمه عکس ایدیسیور صاندیشم زمانه میس ۱۰۰ . ک
او زاقدن بکا دوغری کلیدیکنی سچدم . بن هیچ بود
علوی بر تضاد ، بوقدر علوی بر تصادف کورمدم ! یانم
کلیدیکی زمان برشلاهه مذهب کی بعض طرفداری دوکلش

کیسوی زرتاریسە آیک طونوق کوش رنگنده کی ضیاسى عکس ایدەرک اطرافە سرپیلیور و حتی او جلنندن دامە دامە دوش نازىنە، پىنە چەھەرسە دوکولیوردى . آیک ضیاسى روح ایچون بزمشعل ، قلب ایچون برکوندوز اولدیغىندىر ؟ عشق و ابتلايە سبب اولىور . هويت انسانىدە خوابىدە اولان حس ابتلانك چشان حسن آشناسى آى آيدىنلۇغە قارشۇ آچىلیور . بىكا علاقە اىتدىرن ، سودىرەن ، اىشته او آيدى . او كۆزلەشىدىرىپۇر ، او قشايور ، او پىپۇر ؛ غايت كىزلى ، ابدى خاطردىن چىقىمە يەحق بىرىشلەر سوپەلەر كە انسانڭ آغوشە كېرىپۇر . يانە كەلدىكى زمان كۆلەرك بىكا دىيوردى كە : « يېر آرتق بوخىمال ! يېر آرتق بواستغراب ؟ وقت كەلدى . كېدىپۈر ز ... »

ھېمىز عودت اىتك . « او كىچە » ذهنمە روما كې كىسب ابدىت اىتدى . اىكى كون صىكەرە ايدى كە شمندوفرلە شەھە دوغىرى كېدىپۈردم . جان و دلدن سوپىوردم . انسان سودىكىندن اوزاقلاشىدې ئاك كۆچك شىلەر ، ئاك اھمیتسەز حاللە بىر وقوعات مەممە صرەرسەنە كېپۈر . ئاك لاقيدانە بىراقيشىك ، ئاك خفيف بىتىسمىك نە بىيوك معنالىرى وار . سودىكىندن اوزاقلاشىق ایچون

آتىلان هر آيدىدە انسان سودىكىنه دها زىادە ياقلاشىپۇر . كەرمەكى چىقدى عجبا ؟ ... او يۈپۈرمى شەمدى ؟ ... يۈرۈغۇن ، مجىلسىز بىر حالدە شەمندوفرلە بىر كۆشكەسىنە اونى دوشۇنىوردم . شەمدى جامە خواب آرامانە چىكلەمشىسە كىمى دوشۇنىور ؟ ... بى بى آن اولىسون دوشۇنىزى ؟ آم نە قدر معصوم ، نە قدر معصوم !

بىر حالدە اونى معاصرىنە مخصوص قىصقانەملەر ، احتزارلەر ، شەھەرلەر مەلۇ بىر عشقى ايلە دككىل ، قرون و سلطانك مردان دل آورانىن خاص اولان امين ، عالى ، معصوم بىر محبتلە سوپىوردم . عجبا رومادە ، ام سالفةنىڭ ذى حىيات اولان آثار باقىيەسى آرسىنەدە علاقە اىتدىكىم ایچۈنۈ كەندىسىنى ماضى يە مخصوص بىر محبتلە سوپىور ؟ .. « يېر آرتق بوخىمال ! يېر آرتق بواستغراب ؟ » سوزلەرى سوپىلين صداسى ، بىر عمان بى پایان خىالاك — عالم عشق و محبتلەك افقىلەرنىن عبارات اولان — سواحل نىلەكۈنە دوکولەن خفيف دالغەلەرى كې او زاقدن او زاغە بىر آھنەك سەھاوى ايلە رووجە نغمە ساز اولوركىن يۈزمى چوپىرەرلە كەنەنە يالكىز بولىدىغىم واغونك بىر كۆشكەسىنە ، پىخرەنک يانىنە سودىكىمك ، اىلەك تصادف اىتدىكىم صورتىدە او تو ردېغى كوردم . واغوندە كى سونوک قىدىلەك

صوقلوب کیدیوردى .
موجودىتك ، کنديتك اعماق سرائى اىچىنده
بوسبۇن غائب اولوب كىتمش ايدمك [قاله] دن آيرىلان
وابورك كوكىرەسىنده باشمى قالدىرىدىغ زمان سىسلىر ايله
مستور اولان انكلاتره ، برسياه نقطه كې قارشىوکى
افقىدە اهتزاز ايدىيوردى . ايشتە بىم بتون استقبالى
اورادە ايدى .

لوندرە يە صباحلىك كىردىم ؛ سايوق ، سياه بركوك
اولرڭ باجەلىينه قدر ايمش ، او باجەلدن چيقان
دومانلارك كىتدىكى يىر كورۇنىيور . هوا يوق ، انسان
يشىلە مائل كىشىف سىسلىرى تنفس ايدىيور .
يرلشمك ، مەلکىتك اخلاق وعاداته براز آلىشىقلە
كېن بىر آىي صىكە عىجا كىلدىلەرمى ؟ ... دىه نزدد وخلجان
ايله سىر ا ... ك اوينە كىتمد . قۇنك اوكتىنە ، كېن
آحاد ناسە بىر نظر استخاف ايله باقان ، كبار عائلەلەر
خدمتىلە مأثور براوشاغە :
— سىرولەدى ا ... كىلدىلەرمى ؟
دېه صوردم .
— اولكى اقشام ! بىورك .
دېدى .

تىرەين ضىياسى شەھەر اىچىنده وجودىنى كىدار ايدىيور ؛
حتى او ائنادە بركل كې انكشاف ايدىن شىقىك آفاق
دورادور او زەرنىدەكى الوان انوارى وجودىنى كورىلىيور
دى . خىال بى وجودى ، شكل شفافى سحرك پىنبە
سىسلىرنىن تشىك و ترک كىتمش كې ايدى . او جىمىدىن
باقدىچە هەشى كىل رەنگىنە ، نور حيات اىچىنده مشهود
اولىيور ، حتى ذهنتىن كېن هەفکر ، قىلىنە پىدا اولان
هر حس كوزلە كورىلىيوردى .

بردىنە : « بش دقىقەدىنرى سىزى بىكلىيورم ؟ » دېه
باغران بىلتىجى نىك صدای خىنى ايله باشى قالدىرى رق
بىلتمى ويردم . كوزلۇمى اوغۇشدىرى رق :

— نزەدەي ؟

دېه صوردم .

— پارسە كلىورز .

تائرات قىلىمە بىر تىكىن ايله چىھەن خىالات
يىنى اطرافە عطف ايتىدم ، واغوندە يالكىز باشىمە
ايدم . صباحدىن ، فلاندىن ائر يوق . كىچە يارىسىنى اىكى
ساعت كېوردى كە شەمندوفر هوای نىسيمىي بىرتان
اوكتىكىن دودوڭ صداسىيە شەھاك طۆكمىش سىسلىرىنىڭ
آرمەسە وغايت رطوبىلى بىرسياه كىجه نىك اعماقه دوغىرى

افراط ممنونیت کدره بکزیور . . . دلالت ایتدیک
صالونه نصل عمیق برتأثر ، ناصیل شدید برخلجان ایله
چیقدم ! بش اوں دقیقه انتظاردن صوکره صالونه ایلک
کان کیمدى بیلسه کنر ؟ . . . او ! تبسمیله درنشار ،
حال و طوریله لطف شعار ، نور لا جوردی نظریله حیات
نواز . . صالحه کیر کیر من کندمی بیلمز برحالده قالقدم .
برفاج سوز سویلملک ایچون افرادن دن بولندیم مجامع
کبراده کوانچ او له حق خلجان و تأثرمه بردرو غایبه
ایده میوردم . شوراسی او آن غلیانمده بیله نظر دقتمند
دور اولمامشدی که پك کوزل ، پك نازک ، پك ملتفت ..
 فقط کندنده تأثردن اثر اولمدونی کبی قبلیده حاصل
ایتدیکی خاجانلردن ده بی خبر کورینیوردی . البت !
کل رنگنده بر همار صباخی بنیه نورینک کوکلر منزده
حاصل ایتدیکی تأثرات لطافدن ، کیجه یاریلری کوللارک
او زهونده اجرای آین سودا ایدن آیک شعاعی ووحلر .
منزده حاصل ایتدیکی غلیاندن خبردار ویا متأثرمیدر ؟ . . .
— لو ندره ی کوزل بولدیکزی ؟

— او مدیغمدن پك زیاده .

بشقه یerde کوریله جک قدر بیوک اغا جلوه منین
پار قلاری بکندیکنر ؟

— روچپور !

— بن ایتالیالک مائی سیاسنی ، لطیف هواسنی
او نوته مم .

— کوزلرک مائیسلکی ، تبسملرک رونق کوکلرده
بر کونش اشعانه کافیدر .

— مداهن !

— خیر ، مقتون !

بو آنده سالونک قوسنندن له دی ! . . . انکلایز
ملته و با خصوص کبای عاثلاتنه خاص بر طور اصالت
و تراکتله ایچری کیره رک : قوجه سنک دیشاری چیقدیغی
ایچون افشم عودتته بی کوره مدیکنه تأسف ایده جکنی ،
کندیلریغی او نوچیرق کل دیکمه متشرک او لدیغی ، بوندن
سکرده ده صیق صیق کل کلکسی — انسانی متدار تراکت
ایده جک بر صورتده — رجا و بیان ایتدیکندن براز
مدت چکمشدی که لو ندره نک ، اطرافنده کی کوچوک
کوچک اولریله بیتمک بیلمز یولار ندن کچه رک « آپار یمان »
مه عودت ایتم . او زمان حال و طورلری ، لباس و قیا .
قتلری ایله لو ندره ی ترین ایدن ارباب اصالت و تروتک
مری اولان ویشکاهی شهالک مغبر اقلیمی یشیلا کلریله
وبر طاقم خیالات لیلیه کبی مستر اولد قلری سیسلرک

بعض جهتلىرندن دالارى كوزىكىن بىيوك اغاچلىلە تعديل.
ايدن «ريخينس پارق» ك قارشوسندهكى «پىكىدىلى» ده
«هاف مون استرىيد» ده او تورىيوردم . براقشام بو
«آپارتمان» ده كيردىكم زمان برمكتوب بولدم . حال
وشانى وظرافت ولطاقيلە جمعىتكىڭىبۈك طېقەسىندن،
اصالت ونجابتىك اك علوى اك دربا برسحاب كلكۈنندن
دوشىدىكى يازىمىز او له رق او زرندن او قونه بىلىرىدى .
بوظريف ، بوكۇز مكتوب كىمدىن او لىدىغىنى تخىل
ايدىكىز ؟ اوندى ! ... مكتوبى آچە ميوردم . بوقدر
تزاكتە ، اينجەلەك ، ظرافته قارشىو حشىن و شدید
او لماملى دىيوردم . بكا سوپىلىكىنى تكاليف ايتدىكىنى
پىلسەكز ! ... برهفته صىكە انكلازەنڭ برگۈئىنه دعوتلى
اولدقلرىي و بىم اىچۈن ده بىر دعوت نامە استحصل
وارسال ايتدىكلىنى اشارا ايدىيورلاردى .

سوپىلمك حاجت يوق كە تام وقتىدە اورادە ايدم .
نە كۆزىل بوانكلەر كويلىرى ! ... مدعو اولدىغىن بوقصر
لطيفك پىشكەنده انكليز اصولى او زرە يايلىمش كۆزىل
برىانچەنڭ نە ياتىدەكى مساھەيى عظيم اغاچلىر ، غايت قۇريو
يشىل بر بويا ايلە تلوين و ترسىم ايتدىكى كې او طاتلى
رۇنگ آرمەسىندن كورىين واقشامك سکوتى اىچىنده

حركتىز طوران كوى «تايىس» دن آيرلىش بىر كۆچك
ئەرالىلە كسب طراوت ايدىيور و بوبىتنون سونمك او زرە
بولسان اوچوق دىنلىكى كوندوزك اضواه خضراسى
اغاجلىرى او زەرنىن دو كولەرك نەرك بر كوشە بى قرارىنە
الىنجا ايدىيوردى . بوكويك تەبائى صحرا يائىنى بىركىسانك
فالصلدار او لان چاكى ، او زاقىن كېن بىر شەمندوفرك
دودوکى اخلال ايدىيوردى . بن واصل اولدىغىن زمان
چايرلرك او زەرنىدە عظيم بىرىمىشە اغاچنىڭ آلتىدە «لون
تەنس» او يىنانىيوردى . مېدولىتىندىمەر ، نەدر ؟ چايرلرك
اوزرنىدە يورىمك بومىلتكىتە كورىلەر . هېبىچ بىر چايرلرك
مدخلنىدە «بورادن كېچمك مۇنوعدر ! » نېيەنامەسى
او قۇمىز . داخل اولدىغىن بوا ويوندە طوپى آلوب كندىسىنە
و يىرمك اىچۈن اىكىدە بىر دە سو دىكىمك آياغانه اىكلەمكىدە
بىلدىغىن ذوقى ولۇقى ھەر دىلە اعتلايە ترجىح ايدىردم .
اقسام ساعت سكزدە هې سفرەدە طوپلاندق . غايت
منتخب ، غايت شىق بىر جمعىت ! مباحىتە ومكارىلار باشلادى:
آتلار ، آرابەلر ، جمعىتلەر ، بالولر ! صول طرفە او طوران
«كىنېرىيغ» دن چىقەمش بىر كېچق قايق يارىشىندا قاچ كرە
برىنجىلىكى قازاندىغى نەرك آفتىلىرىنە ، كوركلىرىنڭ شەكللىرىنە
قدىر تفصىلات ويرەرك ، حتى بىر نجى چىقىدىغى بىر يارىشىدە

قو لالانش اولديني برکوره که ياريشك تاریخى و کندى
اسمنى حك ايتديروب او طهنه تعليق ايلديكى حماقت
ظرافت و شيقلغىك هذيانلى آرمىنده بكا نقل و حکایه
ايدىيوردى . بو «اسپورت منلر» مکالمه يى آوه انتقال
ايتديرىدلر . آو . . بشقه برسوز يوق . شامپانيا دالغەلىله
غلىان ايدن بو او مکالمه سنك جرياني بىنهر خروشان كى
دورمۇق ، بىتك بىلمىوردى . سفرهنىڭ قارشوسنده موقع
شرف اشغال ايدن بىلورد اپچە ياشلى اولدىني حالدە ،
چەرەسندەكى خطوط براخخطاط شىيات كوسىتمىور ؛
بالعکس كىنىش اولان چەرەسندە ، كوجىل ، يشىل ،
ھەر طرفە منعطف كۈزلى حىيات ايلە مالامال اوھەرق
قالىن چەكىنڭ اوزىنە او جىلى بىاز يوقارى قالقىق
اغزى مئانت مسلكى ، ھەشىدە عنم و جزمى سوپىيە -
ودى . اك قەھمان اك شانلى بى آوجى ! . . . روسييەدە
ايک بىوك آى ، ھەنستاندە اوچ بىوك قىلان ، آفرىقادە
بىريوك ارسلان وورمىش ! شاخلانش آينىڭ اوزەرىنى
دوغرى كىتدىكى زمان ، صاغ قولىدىن آلدېنى بىيارە اك
بىيوك نشانە افتخارى ايدى . عظيم بىفەلەك اوزەرنە
اطرافىدەكى ھەنلىلرلە بى قىلان يواسنە تقرىنى اوقدر
عىظمت و مئاندە برابر اورپەرك نقل ايدىيوردى . برکون

آفرىقادە ، ياقىجي برکونىشك ، قورى برکوكاك آتنىدە ،
آنار حياتك كول اولدىني برطپاراغك او زىرنە دوھ ايلە
كىدرىكىن بردىنې كوك كورلەسنه مشابه برطراقة هول انكىز
ايشتمىش ؛ سخرايى ايكىلتىن بوسس بىلەم نەقدەر او زاق بر
مسافەدن ، يەسى او پەرمىش ، او جى پوشکولى قورۇغى
ھوا يە دوغى قالقىش ، يەلىلرك حكايەسە نظرآ يواسنە
بولە مدېنى ياورۇسىنى آرمەق اىچۇن بىلدەرим سرعتىدە
كچن بىراسلانك صحىھسى ايمىش . آفرىقادىلر او آرسلانك
اۋشام او زەرى يە عىنى موقۇدىن كچە جىكنى خبر ويرمىشلەر .
كىذر كاهنە كىندينە كوجىل استىحڪام كى بىر سپر يەھەرق
تام اۋشام او زوى دىدكلىرى وقت ياورۇسى اغزىنە
اوھەرق يواش يواش عودت ايدن و آدارە صرە باشنى
قالدىرۇب بىر طور مظفريتىلە جولانڭاه سطۇقى اولان
بىبابانە عطف نظر حاگانە ايلان ارسلان ، خذايە كەنجه ،
الىندەكى دىنلىك اك مكمل تەكىنى بردىنې آرقە آرقە يە
آش ايدەرك ارسلانى دە ويرمىش .

پىنه اطلس كى دە قولەلىلە مائى كۈزلىنى آچوب
بىلەم قاچنجى دفعە اوھەرق بىحکايەيى دىكلىن انكىز
قىزىل يىنك او دقىقەدە كى حىرت و مفتۇنەتلىرى يە بىزەن
و تەبەت تصور اولە مزدى .

بکاگانجه : هندک بتون قیلانلرینی اکلیز آوجیلینه،
آفریقانک بتون ارسلانلرینی « تار تاره ن دوترا سقون » ه
بخش ایتمد . بجه اک مهمن اولان شی ، میس ! ... ایله
یارین اوکله دن اقشامه قدر آنلر لاه ایده جکمز سیر و سفر
عاشقانه يه دائر ویردی کمز قرار ایدی . باعچه ده بولنق ایچون ،
برابر کزمک کیتمک ایچون ، بر پخربه دن بافق ایچون ،
یارین در تنه یولده تصادف ایتدیکی زمان کندیسته
تبسم ایمک ایچون تأثیر ، خلجانلر لاه ویریلن قرار ل
شیابتک و بلکه بتون حیاتک و قایع مهمه سندندر .

* * *

اوکله دن برساعت صکره ایدی که ایکیمزده آتلر لاه
ایکی طاغ آرم سندن کی بروادیدن سرعتله کپیوردق .
شهر لرده هیئت اجتماعیه نک ایچندن ، اوهر آدمده انسانک
بختیار لغیله مصادمه ، هر سوزده امیدیله بجادله ، هر
طرفده خیال بی مثالی دوچار اغبار ایدن مکابر دن
قورتیله رق بونارک کافسندن آزاده اولان طیعتک صفحه
ابدیه سندن ، کویلر دن ، اغا جلد دن ، صول دن ، ضیادن
متسلک موقع لطیفه نک کچدیکنی کوره رک ایلر و ایوردق .
محب محال اولان کوکم استیوردق که بوته عاشقانه
هیچ نهایت بولمسون ، سودیکمله هم عنان اتفاق اوله رق

کویلرک آرم سندن ، اورمانلرک ایچندن ، طاغلرک اوستن دن
ابدی اوله رق بولیه کچم . غریب بر کنایه قدر ! انسانک
بختیار لغتی اخلاق ایده جک دامنما برجهت وارد .
لورده . . . نک آو حکایه لری قولاغمده بر ارسلانک
صیحه سی کی متصل طینن انداز دهشت او لیبوردی .
ایچمه بشی طوغیوردق ؛ او شیده قیلانک باقیشندن
دها مصیبت انکیز برجاذبه واردی . بونکله برابر بز
متصل نشانلارمقدن ، ازدواج دن ، محبتک ابدیتندن بحث
ایدیبوردق که ییشکاه اشتیاق واستغرافزده بردنبه ایچنده
کرده شمسک باتمیق اوزره اولدیینی عمان پی بیان ظهور
ایتدی . آل بر کرمنک متموج بر جهان لا جور دی ایچنده
سقوطی سیر ایدر کن آرم زرده تعريف اولنه میان دقیقه لر
کچیوردق . کوزلری شعله نشار آرزو ، دوداقلری بر
بوسه عاشقانه يه تحسر ندن آتشین بر زنکه اولدیینی حالده
یواش یواش بکا طوغری ایکلاوک — بیلم نصل
اولدی ! ... — دوداقد دوداغه کلدنک . بیوسه ده بتون
موجود دیم مادیاتندن تجربه لاه سافین دن یوکسلر رک برسحاب
بهشیه پیوسته اولان بخار کی او نک هویت لطیفه سنه
منقلب او لیبوردق . . .

هر دورلو آوی ، یوسوق تعلیمی ، قره‌ده درت آتل
آرآبه ، دکزده یات ، بالولرده قوتیون قولالانسنسی سور
والبته او زمان استدیکمند زیاده سویلیردم .
صباحلین او یانوبده باخچه یه چیقدیغ زمان بو غائله‌لر ،
بو فکرلر کیجه‌نک ظلامی ایله برابر محو اوله رق خیالک ،
شبابک تنور ایتدیکی ذهنم ، او هسنده بریسندم
سودالر ، محبتلر شعله نثار اولور ، صاف ، شفاف بر جهار
صباحی کی ایدی . اطرافده رنکلی چیچکلر ،
باشمک اوستنده پارلاق پارلاق امیدلر او چوشدچه
که کشانک آره سنده یورییورم صانیردم . آیاقلم بلا
اختیار باخچه‌ده غایت کیزیل ، غایت ایزبه بربیولی تعقیبه
باشدادی . بو کذرکاه محبتنه براز ایلر لدکدن صوکره تصادف
ایتدیکم اوچ بسامقلی بر مردیوندن ایندم . اوراده
چیچکلره ، صالحملره اور تولمش بر قرینه‌نک مدخلنی
براز آرادقدن صکره ایچریسنه باقار باقز ، آنه کوردم ! ..
سودیکم ، نشانلم ! .. او قیلان آوجی سنک قوجاغنه
یاته رق دوداگه کلش وا یکسی ده بخ کورمیه جک
قدر کنديلنندن کچمشدی ! .. هجوم ایمک او زره
سینمش ، حاضر نمتش برعظیم قیلانک او کنده بولنان
بر آدمی دوشونکز ! بلکه او زمان بو تسدیغ حاله دائز

اقشام کویه عودت ایتدی . او کیجه کچیردیکم عمری
غربیک حکایه‌لری ، شرقک افسانه‌لری ، یونانک اساطیری
بیله نقل و تصویر ایده من . بوبر کیجه ، بقیه عمری حساب
واحضدار ، صورت کذاراتی تعین ، اسباب ولوازمنی
تهیه ایله اونک باعث دواخی اولان سودیکمند اک کوچوک
هو ساتی اجرایه منحصردی . بوملاحظات آره سنده بکا
بر فکر ، ام ویریور ، قرار و اختیار می‌سلب ایلیوردی .
ایکی اوج کون صکره نشانلانق ، ایکی اوج آی صوکره
او نمک مصمم اولدینی حالده آره منده کی مناسبتده اکلاهیه -
مدیغ بر شیئک اسکلکنکی — اعضای وجود مدن بریسند
نقسانی کی — حس ایدیوردم . روابط خفیه رو حیه دن
بر شیئک نقسانندن حاصل اولان آلام قلیبیه اک بی وک
اطفال ، اک آتشلی نواز شتلر تسکین و تعديل ایده من .
بونکله برابر روماده قولیزه ده سویشمکی ، انکلتارده
عمانه قارشو او پوشمکی محبت مزک ابدیت و علوتی ایچون
بر فال خیر عد ایدیوردم . اشته اونک ایچون دبیوردم که
اعصار سالفه‌ده یشاپه رق کچیردیکی ادور حیاتک سرائر
خطاراتی بکا آره صره ایما ایدن بر کوکم وار . آه !
موده یه مطابق بر کوکم اولسیه بیدی ، آت یاریشلریخی ،
صنداں مسابقه‌لری ، سوار یا یکی ، قولوبده قاری ،

بر فکر حاصل ایده بیلیرسکن . او آنده محو اولدی یعنی حس
ایتمد . بیلم نصل اولدی ده کندمه کله رک هان او طه مه
عو دله چانطه می حاضر لدم . بر دنبه خسته لندی یغمدن
بحث ایده رک صاحبہ الیتدن استیزان ایله لوندردیه
عودت ایدم . شمدم ایسه بقیه عمر می جهانک اک
متزوی بر کوش سنه کپر مک او زره ابدی او لهرق حیانه
وداع ایدیورم . »

* * *

بومیس ۱ ... بی او زاقدن او زاغه کورمش طانیشدم .
ایک کون صوکره محب مخلصی شمندوفر موقع نده تشیع
ایده رک او کیجه دعوت لی او لینم بالویه کتدم . حزن انکیز
بر تصادف ! میس ۱ ... اوراده ایدی . جمعیتک اک
یاقیشقلی ، اک ظریف برضابنک قولاری آره سنه ،
روح پرور برموسیقنک ویردیکی شوق ایله چیچکلر ،
نوزل ایچنده تبسم نثار بخیاری او لهرق رقص ایدیو -
ردی ! ..

کو یده ایکی کیجه

بر کوزل هوانک نصل مشوق ، محرك ، سائق
اولدی یعنی البت تجربه ایتمسکندر . او هوای صافک
ایچنده بر شی وارد رک خبیرکن اولمدن زوحه خطاب
ایدر ؛ اونی کیزلى کیزلى افاج آلترينه ، صوکنارلرینه
والحاصل طبیعتک کندیسته آچدیفی آغوشه دعوت ایلر .
السان او مواقع طبیعیه ده غائب ایتدیکی بر شیئی آزار کی
سرسری دولاشیر ، دیکلر ، دالفین بر نظر لاه اور مانلره
افقلره باقار

اشته تشرین اولک یکمی التسبی کونی - ایک
کون اول - او ایله بر دعوته اجابت لاه بر از دولاشمی
استدم . برادرم حلیم بلکه ازمیده قدر کیتمک ایچون
حیدر پاشادن آلاجه قرانلقده حرکت ایدن ترنه بندک .
حرکتیم زدن بر از صکره آطه لر ، او مر منه نک نظر دبا
اینجیلری ، سحرک پنیه بیاض سینه سنه پارلیور و بز
یولارده انخسال پیدا ایتدیکه هر آن رونش ولطف افتخاری

ازمیده چيقدىغىز زمان متصل : برازدها ايلرى !
 دىن او كوزل هوا بىزى ، پدرمك « چراقلىندن » بىزى
 ايكيستىك اختيار اقامت ايتدىكى چركس كويىنه سوق
 ايتدى . شمدوفرلە ازمىدىن يارم ساعت سورن چركس
 كويى موقعىه چيقەرق اورادە بولدىغىز ايكى كىشىك
 دلاتىلە ييان كىشمە مجبور اولدىغىز بوکوى بىرساعت
 سوردى . هر كىس ترالاردە بولندىغىچى جەتەلە خالى اولان
 كويىدە هر كىسىن اول « رسم خوش آمدى » بى اىها ايدهرك
 بىحسن قبول مەمان نوازانە يالە بىزى قارشوليان خروسلەك
 سسى ايدى . فقط بى خروسلەر بزم نە قدر آجيقىمش
 اولدىغىز حالدە كويى ياقلاشدىغىزمى بىلسەلردى حسن
 قبول مەمان نوازى يە بىقدار مسارعت كۇستىرنى لرىدى .

* * *

آز بى مدت استراحتىدىن كىرە بىزە عرض دلات
 ايدن ايكى چركس رەبىيەلە دولاشىمغە باشلادق . ايكى
 بىيوك تېئەنك اتكىنده واورمان ايمىنندە اولان بوکوى
 طاغىلردىن نبعان ايدن صاف وشفاف « آيتغير » صوپىلە
 ريان او اىйور وصاپانجە كولى او آغاچلىك اوراق زمردىغى
 آرەسندىن ، شرق جەتنىدە ، كونشە قارشو مينا كى
 پارلا يوردى .

دكشىرەرك نمايان اولىوردى . بومواقع لطيفەي ترك
 ايتك استميور كېيى حركەت ايدن شمندوفرك اطرافى سىر
 وتماشا اىچۈن ويردىكى مساعده لردن استفادە ايدەرك
 ازمىدىه قدر سكسان سكز كيلومتردى — اون اوچ
 اون درت استاسيوندە توقفلە — درت ساعت بىرچارىكە
 قطع ايلدك . اوغرادىغىز بى حد وحساب موققلەك
 اكىرىستىنە ، ادارەنڭ مانانقى جەتىلە ، واغۇنلارە ياناشاميان
 چوچقلەك بارداقلەر قويەرق تىشكەن او زاقىن كۆسلى .
 دكارى صولر سراب كې نمايش كاذبانەسىلە حرارت اشتىاي
 تىكىن دكلى تحرىك ايدىوردى .

تعقىب ايمىكەدە اولدىغىز ازمىد كورفزى قويۇ مائى
 ايدى . صولرك او زەرنىدە چرىپىنان ، قارشۇك طاغىلرك
 اتكلىرىنە دوغىرى قوشۇشان كولنىشك ضياسى اورنڭ
 لاچوردى ايلە مىجادەلە كەدەرك كاھ صولر ضيا كې پارلىسۈر
 والحاصل بوناز ونياز عاشقانىدە غلبە بعضاً بىرندە ، بعضاً
 دىكىنندە قالىسۇردى . كىكۈزەنى كەدەك ؛ يولادە دوام ايندېكە
 كورفز طارالىيور ، طاغىلر يوڭىلىسۇردى . كورفزك او تە
 طرفىنە ، طاغىلرك سىرتلىرنىدە اغاچلىك يىشىل پىردەسى
 روزكازار ايلە ساللاندىقە آرەسندىن كوچك كويىلەر ، قىالارك
 او زەرنىدە قىتال يووالىرىنى بىزە يىن چوبان كابىللىرى
 سېچىلوردى .

حوالیچ ضروریه لرینک استیحصالی ایچون بر زمان
اناطولیده بی قرار اولان بو چرکسلر، یکمی بش سنه
اول کندیلرینه تخصیص اولنان بوموقده اورمانک بر
چوق یزلریخی کسه رک ترلا یامشلر و قولایقله استیحصال
ایتدکلری حبوبات سایه سنده تأمین معیشت ایمشلر.
بر قومی اکلامق ایچون یرنده کورملی . بوکوی ،
اهالیسنک اخلاق و عادتارینه و صورت معیشتلرینه دائز
بر فکر فقیرانه ویریبور . بزی کزدیرنله کویک نه قدرو
نفسی اولدیغی صوردق . بوسؤمالزی پلک ساده دلانه
بولان برعی کندیسی بر دورلو کولمکدن آله میهرق :
الهی ؟ اوئی کیم صایش ده بیله جك ! دیبوردی . هپ
یرقاتندن ، اکثری ایکیشر او طهدن عبارت اولرک داملری
قوری او تدرله اورتولش ، هان هپسی بیاض بادانه ایله
تمیزلمش ، اوکلرنده چیتله چورلشن اولدیجخه واسع بود
میدان ، میدانده اولرک داملرندن یوکسک قوری اوست
ییغینلری ، ینه چیتلردن یالمش درت قالین دیرک
او زرنده ایچی مصر ، جویز ، بغدادی طولو ذخیره
انبارلری ، بونلرک آره لرنده دولاشیر اینک ، طانه ،
یرچوق طا وو قلر ! ... اشتے کوی اولری بویله ایدی .
دیشاریده ایسه آغاچلرک انسانلره ترک ایتدیکی یولرک

کنارلرندن ، اورته سندن چکن صولر یوکسکدن
دوکولورکن چاغلیه رق ، دوز یزلرده ساکت ساکت
آقوب کیدبیوردی . یاغمورلر زیاده یاغدیغی زمان کم
آلیان بو «آیغر» صویی یازک اک صیحاق زماننده ده
اکسلامز ، ینه بویله صفوچ آقارمش . اتنکنده کویک
بولندیغی ، او تپه لردن بربینک اسمی «صولیجق» دیکرینک
«کل تپه» ایمش . او صوک بیوک تپه یه پل آز شاعمه انه
اولان بو آدی نیچون قویمشلر بیلعم . بالعکس بو تپه
او زون صاحلریخی کویک او زرینه دوکش ؛ بوکوی ، او
بیوک آغاچلرک آره سنده ، او کیسوی سبز کونک آلتنده
او یویور .

* * *

اقشام اویلشدی . بزه منسوب اولانلردن بربینک
اوینه کاڭد . استانبول اصولی او زرده بایلمش ایکی قاتلی ،
درت او طهلى بواوه کیر کیر من رسم خوش آمدی بی ایفه
ایچون بر چوق کشیلر کله رک کویلرینه کیدیکمزردن دولاپی
پلک بیوک منوئیت ابراز ایدیبورلردى . کوستردیک مأثر
مهمان نوازیسیله بزی کندیسنه شکر کنداز ایدن چرکس
بکلرندن . ذکر یا بلک قرقله قرق بش آره سنده ، کنج
دینچ ، دامما آیقده ، دامما اتباهده ! کوریلیورکه سقف

اسکمه‌لر، ایکی ساعت یورغون‌لقدن صکره او مقصد اعزازی حاصل ایتدی. بوکز‌مکده «داء الوطنه» مبتلا ایکی کشی به تصادف ایتمد. بزه مرمنه‌نک ساحل صفا-سنده افامت ایتدیکی حالده بکا، اکر برکره آفریقا به کیدرسه‌م کنندیشنى «نیبازارا» کولنک کنار آتش نشارینه براققانعی سوز و کذار ایله استرحم ایدیسوردی. دیکریده بورزی مأموری ایدی.

بورزی مأمور ملتقتک مسقط رأسی سلانیک ولاچی داخلنده، آدینی اونوتاینم برقصا ایمش. اوراده برواردار روزکاری اسرمش که کندی تعییر مخصوص صحجه «کافه امراض کونیه‌ی دفع ایدر» مش. واقعا بوزوالی مأمورک «کافه امراض کونیه‌ی دفع ایدن» اوواردار روزکارینه احتیاجی واردی. اکر سوزمى دیکله‌یه جکنی بیلسهم، رژی‌یه، ایکی اوچ یوز غوشله صفا‌نجدهم پویرازه قارشو قویدینی بوما موره، سلانیکده براز واردار روزکاری آلدیرمسنی توصیه ایدرم.

کویه عودت ایتك ایچون اون بمحقده آتلره بشدرک برساعت کیندکدن صکره کونش اوپیوک تپه‌لرک آرق‌سندهن مغرب استاره چکیلیسوردی. طاغلرک بعض طرفدن سیسلر اینه‌رک پیشکاه‌مزده‌کی وادیلره دوغری اوزاوب

کیدیسیور، برقرتال اقشامک سکونت غربیانه‌سی ایچنده هوای نسیمی یی چاک چاک ایدن صدای تیزیله آشیانه‌سنده چکیلیسیور، تا اوذاقدن برچرکس روزکارله یاریشان آتیله صاپانچه کولنه دوغری اینیسوردی. براز دها کیندکدن صکره کیجه، بعض طرفلری کوندوزک برآقدینی خطوط شعاع ایله چیزلمش ستء سیاهنی او ایصسن طاغلرک، وادیلرک اوزرینه اورتیسوردی، کویه یاریمده. و اصل اولدق. ایرتسی کونی یدی یی چاریک کچه چرکس کویندن حرکت ایدن شمندوفر بزی اون ایکیدن صوکره حیدر پاشایه کتیردی.

کوک قوجا قلاش دینی ، واو قوجا غلک ایچنه بر عظمت
متزلانه عاشقانه ایله کرە شمسک دوشدیکی دکز لردە
سیاحت ایتمش . هندده بیک درلو نعمات طیور ایله
آهنت دار برمەتابی کیجهدە آیک ضیاسنە فارشو اوچو-
شان طاوسلاری کورمشن . بومبایه شمندو فرله بش
اون ساعت او زاق اوله رق اختیار اقامت ایتدیکی بر
کویده یمک او طھسی آچیق قالیرسە مایمونلاریچئری کیرر ،
طباقلاری قیار ، نقدر میوه وارسە آوب کتوردلرمش .
بعض ساکت کیجهلرده پخھەنی آچدیغى زمان هندك
اوپیوک طاغلرندن او زاقدن او زاغه ارسـلان سسلاری
عکس ایدرهش .

مهتابه فارشو اوچوشان طاوسلارک قناد چرینتیلاری ،
کرە شمسک عمان بی پایان ایچنه سقوطی ، هندك ناوازا-
قدەکی طاغلرندن ، آفاف دوراً دورنندن کوک کورلر کې
انکاس ایدن ارسـلان سسلاری آرەسندە بیوک آطه يه
واصل اولدق . آطه يه وصولىدىن ایکى ساعت صوکره
هر طرفده ايدم . آه ، اوروز روشن ! آه ، اوروز
اىزوا ! بوتون باخچورلر قپالى ، بوتون اولر بوش ! هر يرددە ،
هر طرفده يالكز ضيا ، نور ! بوش اولرلک داملىنده ،
قپالى باخچورلرک آرەلرنده ، چىلاق باخچەلرک کوشـلرنده ،

آطهـه برقاچ کون

شهر لردە غوغای فردای تعیشلە متتەوج ، متھاجم
اولان هيئت اجتماعيەنک دغدغە حیاتىندن فرار ایله ،
قىشك سیاه کونلرنده کندىمە بركوشە اىزوا و وحدت
اخذاز ایتدىكم ، ازميد کورفزيتک مدخلنده کى بیوک آطه يه
کىتمك ایچون برکون صباح واپوريئە شتاب ایتشىدم .
اختیاطە کال رعایتلە حرکت ایدن بو واپورلک کوکـ
تەسىندن ، يکرمى کوندېرى بىر طاقم مظلم بلوطلارە اضطراب
اچىنده قالان سەادە ، قىلېك او زرىنە قدر اين او سیاه
کولكەر يواش يواش يوكسلىور ، وشمال غربى دە سیال ،
بى قرار خطوط شعاع ایله چىزلىش سەانڭ بعض مائى
کوشـلری کورىيوردى . او زاقدن طانىدىغىم تىجاردن
برذات دكىز تماشاسنە مستغرق اولدېيمى کوردىكىندن يانە
کلەرلک بکا بھر محىط هندىدىن بحث ايدىيوردى . کندى
بوندىن يکرمى بش سىنە اول هند ایله اوروبا آرەسندە
قلاش ، قوش تىجارتى ایله مشـغول اولدېغىندن صو ایله

بوآتشلر، بومورلوق آطه‌لارده، دکزدە، سهادە، افقلارده
تدریج ایله سونیور، سونیور، سونیوردى. او آنده بو
طاشه اوزه‌رنده‌کى وجودك فرق قلاماشدى. — استغراق
ایچنده بوتماشايه دالوب کيدين روحى كويى چرىيان قنان
دلرىنىڭ آلتىندا كىرييپورمىش كېيى — بىچى ایقاظ ايدن
بىكىملىش برقوشك باش او جىددەكى ررف بالى ايدى.

* * *

زمان نصل دىكىشىر، يارين بوكونه نصل بىكزە من!
كىچىه بىردىن بىر ئەندىن ظھور ايدەرك او تىلى صاراصان
بۇرانك آواز سىلە صباحە قدر كۈزمى يۇنمادم. هواكى
پىر او جىدن براوجىنه زنجىرلىرى قوپىش طوب آرابەلرى
يوارانور كې باشمك اوستىندا مەھىپ سىسلەر ايشىدىلىيۇ.
ردى. قىشك فورتىنىلى او او زون كىچەلرىنى،
بۇتون عالىك خواب راحته واردىيى كىچە يارىلىرنىدە بىم
كېيى آلام اعصاب ایله او يانق دورەرق نور نظر مضطربى
ظلام بى نەئاية كائىنات اىچنده ئائى او ماشلەرە ضورىلى.

يېشىكاه صولتىن مصادف اك مونس امللىرى، حيات دل
وجان اولان اميىدلرى قىروب كېيىن بورا، انسانك
موجودىتىن بعض شىلرى آلوب قرانلغىڭ اىچنە كوتوردىكى
كېيى ماضىنىڭ اك درىن كوشەلرنىدە مدفون بىر طاقماق

ميداندە، حياتىدە، حركتىدە يالكىز او! بى آيدىنلى
محبس اضطرابلىرى او لان او سياه بلوطلەرن فرار ايدن
بوضيا، بوانوار، ترو تازە پرزىب وفر او له رق قارشودە
او سەفييد سر اختىارلار كېيى وقار وعظمتە دوران قارلى
طاڭلارك اتكىلارندە ئايىشلار، كىنار دريادە شهر آينىلر،
ياز قىش يىشىل دوران اغاچلارك آرەلرىنە سايمەلىينە صوقۇ.
لەرق ناز ونيازلار، كىزلى كىزلى بوسەلەر معاشقەلەر
ايدىيورلار، او بىيۈك يارلەرن پرتاب ايدەرك دکزدە مائى
شعلەدن قادارلە بىر آنده افقلەر قدر كىدىيورلاردى.
او اىصىز سوقاقلىرنىدە چىغانىن كېيى قوشوشىيورلاردى.
بنىدە آرقەلرندە! ... او كون او كوجوجك بىيۈك آطەنك
ھەر طرفى دولاشىدم. اقشام او زەردى بىتاب، متىكى بى
حالدە « آيا يۈرگى » دەكى برقىماك اوستە او توردم. كونش
باشىوركىن مغرب قور زىكىنده، بوجىزايە تصادف ايدن
خىرسىز آطە دکزك او زەرىنە چىقىش بىر مەجان كېيى دور.
سىور، ھەكىلى آطەنك، غىروبك او آتسىن آل ضىاسە ناظر
ياقىددەن پېخەلرى طوقوشمىش كېيى پارلىيور، بونلە نىسبەتە
براز قراتلىلى اولان بورغاز ايسە قوييو پىنبە بىركل دەتى
كېيى كورىنیور، واودمەتن دکزه دوشىن پېراقلى قارشۇكى
ساحلماڭ دوغىرى او زايىب كىدىيىرى دد. سىكە بوعلاول،

خاطرات الیه‌یی ، افکار مظلمه‌یی ، ابدیتک سینه نسیا
نندگه کی اجزای قلبی یرلندن قولاروب کتیریور .
ابدی غائب اولش بر اینس روحک مجھولاته مخصوص
بر شکل غریب مضطربانه ایله قپوی چالدینی ، بر خاطره
الیه‌نک ایچری کیرمک ایچون آه وانین ایده‌رک پنجره‌یی .
آچقهله اوغر اشده‌یی حس اوئیور ، انسان غیر اختیاری
بر حرکته یواش یواش قپوی آرالق براقیر ، شکله‌ی
سیسلردن ، حیاتلری سرازدن اولان مخلوقات منسیه
ماضیدن بری او طه‌یه کیر ، بوره‌رو ساوینک ایاقله
بلوط پارچه‌لردن برستره بیاضه بورو ندیک کورینور ،
غایت اوچ‌وق رنکی ، دوقوندایی یری یقشار باقیشله
قناپه‌کزه او تورر .

— آه برکله ! برکله بکاهیات جاودانی ویرسون !
بوتون بونار ، کانون ثانینک کول رنکنده کی صباخنه
قارشو حافظه خیالدن سیلنو ب اوچار . باشمی پنجره‌یه
دایاوه‌رق دیشاری باقدیم زمان ، کوکدن دکزک اوزرینه
اینش مهتز بر پرده بخارک بعضاً بیرتیلان یرلندن تاوزاقده
استانبول پیدا ونهان او لیور . وینه او پرده‌نک آره صرم
جريان هوا ایله آچیلان آره لقلرندن شرق طرفده فنار
باچمه‌سی بردامله صویک ایچنده اهتزاز ایدر کی کورینور .

اشاغیده ، دکز قیسنده ، پنجره‌لری قریق برکله‌یه کیره‌رک
کردا بلر حاصل ایدن صغوق روزکارلر ایچریده ،
بولدینی بر قاج بدجنت حیات انسانی دوکدیر مغه
چالیشیوردی . براز دولاشمق ایچون دیشاری چیقدم .
اوکون سواحل کزیله جک ، او توریله جق حالده دکلدی .
بعض ارباب ثروتك کاشانه صفالری آرم‌سندن یوریه
یوریه اکلاشلمز برسوق طیعه ایله صباحلین او تک .
پنجره‌سندن کوردیکم کله‌یه تقرب ایتم . بیاض صاحلر .
ینک نهایت بولدینی آنلندن باشلایرق وجودینک
اوچاری اولان پارمقلینه قدر بورو شمش براختیار
بیوک آنه قبونک اوکنه او تورمیش سکسان سنه‌نک ، من
سیلاهه و قوعاتی اولان اویولش ، چقورلاشمش
یوزنی حدت و غلیانده کی عناصره ، صوایله هوانک محل
مبازه اتخاذ ایتدکلری دکزه چویرمش ، او بیاض
تپه‌لرک اوستدن ، او سیاه اوچوروملرک ایچندهن چیقوب
کله‌چک بریسنسی بکلر کی دوریسوردی . کمال حرمته
بوکله‌یه کیره‌رک اطرافه ، کوز کزدیردم « پدرمله برابر
قاج کرده‌لر بولیه . فقرا کله‌لرینه کیرمشدک ». « بجز و ففرک
بو قورقوچ کوشه‌سنده سفالنک یائمش بر اجاج کی قورتدینی ،
قرالتدینی نه یاشده او لدینی اکلاشلمز ، سیاه قیغه
۱۰

یکزهین صاچلردن عبارت برقادینک وجودینی مهلاک بر اوکسوروك صارصيور ، قوجاغنده بوسېتون کوچلمش ، آزمالش ، اسکى پاچاورالاره بکزى برجوقق ، سودى كاف بولەمدىني اپچون اغلامقىدىن قىصىلىملىش سىسىلە فرياد ايدييوردى . سواحلە ھبوم ايدهرك قىريلان دالغەلرك آوازە انكسارى آرمەندە سكسان سەنكىر برقىب منكسرك فريادي دىكاييوردى . سەنلەرك زير بارندە ازلىش كېي بوغوق ، ضعيف ، تىرك برسىلە بوبىوك آنه باشلىرىنىڭ كلان بروقۇءە ئىمەن نقل و حكايه ايدييوردى . بالقىچى اولان دامادى چىن قىش قايغىلە آچىقلەر چىقدىنى بىرگۈن بىردىنەر پاسلانمىش باقر رىنگىندا بلوطلەر ھەر طرفدىن ھەجومە باشلايەرق فورتەن دىكز ئاتىلىمز بىر حالە كېلىش . كوندوزلۇر اقشامە ، كىچەلر صباحلىر قدر بىكلەمشىلەر . هوا سكۆنت بولۇقدىن اوچ كون سوڭرا دىكز قايىغىڭ يارچەلرىنى ساحلە كتۇرمىش . شەندى كىمسە سىز قالان بو اختيار بىوك آنه ، قىزى طورۇنى ، او توپ ساعتىنرى آچىشلەر ، كىچەلر ازوzon ، كوندوزلۇر سياه ، انسانلار مىرىحتىزىز ايمش ! بوقرقۇمىنى بودھشت ضرورتى نقل و حكايه ايدين او تىرك او اختيار سىس انسانى تاقلىندىن اليم برصو . رىتە ضبط وتسخىر ايدييوردى .

آه ادور جھالتك بقىئە سىئاتى اولان اعتقادات باطله ، طرفكىرانە فكىرلە ، غرضلە ، كىنلەر بىر آن بىر طرف ايديلەرك عالم انسانىت ، بىم بىوك سعدىمك شوققۇھەسە ، بىرگۈن اپچون ، قائل اولسە بىر عصر سلامت بولوردى .

بى آدم اعضاي يىكىيىرند
كەدر آفرىيتش زىك كوهىنند
چوغضۇي بىردى آورد روزكار
دكىر عضو هارا نماند قرار

ایچون نشان او له رق تقدیم ایده بیلسون . فکر ک بیک در لو اضطرابلر ، تحمل که از مساعیلر آره سنده حاصل ایده جکی تدقیقات عمیقه‌ی تبیین ایچون اسلوب افاده‌یه رو حدن ، قلبدن بعض شیلر ویر ملیدر که لسان تصویر متحسن ، متنهیج ، علوی ، آهنگ دار او له بیلسون .

روح ، قلب موجودیتلرندن ایتدکلری بوصرفات فدا کارانه دنطولای تلافی ماقات ایدنجه‌یه قدر آیله‌جه آلام بی تاب ایچنه دوشر . حسیله بی قرار او له دینی بر شئی میدانه کتیرمک ، تصویر ایدلک استیلان بر هیولای انسانی بی جسم و جان و یانشده دولاشه رق آره صره او موژینک او زرندن ، یازیلان شئیه باقان حسن مجرده ال ایله طوطیله حق کبی وجود ویرمک کشمکش اضطرابی ایچنده چکلمیان الملل ، کورلیان یاسلر قلاماز . اشته منفعت آرامیه رق صنایع بدیعه‌یه بو یولده چالیشانلرک مستحق رغبت او له قلاری سزه تأمین ایده‌رم !

بوندن اول — وقتل نصل کچیور — بوندن اول دیدیکم یکمی ایکی سنه در ؛ او زمان اون درت یاشنده ایدم . او کنیج کوکای سودای مطبوعات ناقابل مقاومت عشقیله املا و استیلا ایتمشی . بر محتر اولق ، امضا سر اولسون ایکی اوج سطرلر بـ یازیمی غزه دده مطبوع

او ته دنبری بـ زده موجود او لان بر عادته اتباع لازم کایرسه مقدمه نشر ایدیکم « سر کذشت » ایله « کوچک شیلر » کـ کوردیکی رغبتمن دولایی تشکر ایتمکلکم اقتضا ایدر . فقط کـ کیمه تشکر ایتمل ؟ ... مؤلفی تشویق ایچون بر کتابه رغبت ایله آلا جق و هله مطالعه ایده جک قدر ساده دل بر قارئک وجودینه قائل اولسـم بـ هه ارباب ذکـ و ادبـه فـا بر از اوقوـمـدن بـیوک بـرجـزا تصور ایدهـم . رغبت تصدق او لـنـز ، استحصلـ ایدـیـلـیـر . بنـاءـ عـلـیـه رغـبـتـهـ قـارـشـوـ یـاـیـلـهـ جـقـ بـرـشـیـ وـارـسـهـ اوـدـهـ تـشـکـرـ دـکـلـ تـفـخـرـ درـ .

ذـکـاـ ، عـمـانـ پـرـ هـیـجـانـ خـالـقـتـ اـعـماـقـ خـطـرـ نـاـکـنـهـ قـدـرـ اـیـهـرـکـ بـرـعـمـلـهـ کـبـیـ چـالـشـمـلـیـ ؛ـ حتـیـ اوـ اـشـادـهـ آـلـهـ جـنـیـ یـارـهـرـهـ دـغـرـورـ وـمـتـاتـلـهـ مـقاـوـمـتـ اـیـتمـلـ ؛ـ بـارـلاقـ بـرـفـکـرـ ،ـ بـیـوـکـ بـرـمـقـصـدـ ،ـ رـقـیـقـ بـرـحـسـ ،ـ شـفـافـ بـرـکـلـهـ کـبـیـ درـ اـدـبـیـهـ چـیـقـارـمـلـیـ درـکـهـ قـلـبـ اوـنـلـرـیـ پـرـسـتـیـدـهـ اـدـبـهـ نـاـمـنـ دـلـکـیـ

کورمک بنم ایچون حیاته دکر بر اقبال ایدی . اون درت یاشنده ایکن انسان هیچ برشیدن شبهه ایمز . کندمه او قدر کفایت تحریریه ، هر کسده او قدر تقدیر خیر خواهانه کوری سوردمکه اکر امضالی او زون بر مقاله ایله بر صلاح بردنبه ظهور ایدیو رسه بتون ارباب مطبوعات بو محزر نونویسی غایت ناز کانه سوزلر ، کبارانه تقدیرلر ، عالی جنابانه آلقشلره قبول ایله جکلرندن شبهه ایتیوردم ، آه چو جلق ! ... فقط غزنه یه نصل یازملى ؟ پدرم کوز یاشلر یاه ایتدیکم استرحامه قارشو بیله مکن دکل اذن ویرمیور ؛ حتی یازدیغ شیلری عمومک دکل کندیسندن بشقه کیسه نک کورمسنه مساعده ایتیوردی . اشته پدری ادیب اولان اون درت یاشنده کی زوالی محروم بویله بد بخت درلر ! . بومنویعت اتناستنده ایچنه بر کله بیله درج ایتدیره میه جکم غزنه لری کمال حسرت و محرومیته او قودیغ زمان قورشون حروفه مطبوع اولان او سطرلر قلیمه طوقونه رق یاره لردی .

او آرافق طانیدیغ ارباب اصلالدن بر ذات نحیب ذی یاقتك تحت نظارتنده اوله رق « قر » نامیله بر غزنه انتشاره — یاکلیسیورم — طبعه باشلاندیغی ایشتدم . آرتق بی کیم طوره بیلر ؟ صبر و تحمل المدن کیتدى . هان بو

غزنه نک غلطه ده کی مطبعه سنه شتاب ایتم . اوراده اسکمله یه کمال غرور ایله او توردیغ کوزمک او کنه کلدیکه کندیمی کولمکدن منع ایده مم . اویله اسکمله ده کیم مغرور اولنر ؟ اویله اسکمله دی کیم سومن ، کیم خاطر لامن ، قوناقدمه کی رحله ده شاکرد او لدیغ حالمه مطبعه ده کی او اسکمله ده استاد ایدم .

حالا کوزمی قیاسه کوریم . پرده ستر پخربنک یاننده یشیل اورتولی بر ماصه ، اوستنده بر بیوک حقه ایله ایچنده خدمتی پک نادر اولان او زون بر قلم طورر ایدی . بو قلم قبا یوتولمش او لدیغندنیدر ؟ نه در ؟ او جدن اینجه سوزلر ، نازلی فکرلر ، نازک خیاللر قاچار دی . اورته ده متصل نارکله ایچر بر صاحب امتیاز ، باشدہ هیچ برشی یازمن بر باش محرر واردی . هر حاله شوراسی محقق ایدیکه بو غزنه یه پک بیوک رغبت کوستبلیوردی .

ینه بر صلاح مطبعه یه فرار ایتم . غزنه طبع ایدلش دسته دسته یره قوئوش ، موزوع بکلندیوردی . ساعتلر اغیر اغیر کیپیور ؛ او تنها محله ده کی مطبعه نک پرده ستر پخربنک اوکله کونشنک مضطرب کورینان ضیاسی ایچر و کیپیور ؛ مردیوانلاردن چیقوب کله رک امیدلر ویرن بر روزکار قویی غجر داتیور ؛ فقط موزوع

کلیوردی . بوغز تده نه اکسیک ؟ .. تروتازه حرادتلر ،
ترجمه ، اک باشدده بنم معارف عنوانی بربندم واردیکه
شویله باشلایور ایدی . «آفتاپ معرفت سحاب مظلوم
جهاتی پاره لیهرق نشر انوار ایمکه » پارلاق دکاسه
سویلیکن ! والحاصل بوغز تده هرشی ، هرشی واردی ؛
مالکن اولیسان موزع ! یکی ماکندهن چیقمش ، یره
قومنش بوکاغدلرک قوقوسی نجی مست ایدییوردی .
یرده ، اوزمین نسیان و متروکینده مایوس و محزون
اولهرق موزع بکلیان غزنهله کوزاویجهله بفاراق تسلی
مقامنده دییوردمکه :

صناعت ادبی قابل زوال اولز
«قر» یراوسته دوشمکله پایمال اولز

فقط بوبایمال ایدی . چونکه کوندوز پارلامق استیان
یردهکی بو «قر» لک حیاتی ، کیجهه سهادن چکنک مدقی
ایله مساوی اولهرق بونک کی برکونلک ، او نک کی بر
کیجهه لک ایدی . حابوکه کونک یعنی جیاتنک بربیوک قسمی
چکدیکی حالمه حالا بکلیان بوغز تهی سمتی بو طرفوردده
اولان برموزعک یولی دوشرسه کله جک برقاچ دانه سنی
آلهرق باد هوا برا یکی قرائت خاهیه برآقه جق ...
بویله مشتریسز لکله چکن برا یکی هفتھ سکره نجم

مشتری طالع غلط هدهکی مطبعه نک ، یعنی برج فرگ
اوستنده پارلامغه باشلاadi . ولاسترک برندن برمحرر
کلدي . اورتهدهکی یشیل ماصه نک اوژه رنده بیوک حقه نک
ایچنده برسنی بکلر کب طوران قلم شمدی صاحبی بولدی .
بو محمرر ارضرومدن کلیورمش . طاغلر آشهرق دکنلر
چکه رک هنوز واصل اولان بوصاحب قلمه ، مطبعه جه
احتیاج پک شدید اولدیغندن ، دیکنله جک قدر اولسون
فرصت ویرمیلر . آه بو اوژون سفرلر تمیز لکه نه قدر
مانعدرا ! بوزو والی محمرر دریده حاصل اولان بر راحتسن .
لق سبیله صاحلری سیرکاشمش باشنى آچهرق هان یازمغه
باشلاadi . او باشك دیشار یسنه کیم بقمار ؟ هر حالده
بهاجق صاحب امتیاز دکلدي ! محمرر افدى اوروپا
پولنیقه سنه دا ئر مهم بر بند یازیوردى . صاحب امتیاز
نشئه سندن کمال منونیتله نارکله سنی ، قلمک بو سرعته
قارشو بن ده تحسر مدن ایچمی چکیوردم . صاحب امتیاز
بویکی کلان محمررک سایه سنده آرتق فرگ اوچ برج رغبتده
بدر تام او له جغه یقین حاصل ایلیدرک کسب امنیت
ایتمشدى . کسب ایتدیکی بوا منیت طوغى ئىدی ؟
پک شەھەلی ! ... زира اوزو والی محمررک نه اولدیقى بیلعم ؛
 فقط برمدت صوکرا «قر» بردھا چیقاماق اوزره کوزه

کورنمز برافق عدمدن باتوب کیتدى .

برغزنه نك اسمى « قر » قويمق نزهden خاطره كاير؟
هر حالده يوك اعتراف ايد، جك بزدكلان . ارهدن يكرمى
ايكي سنه چكۈپ كيتيكى حالده — اقوام شمسىيەدن ميز ،
نېيز ؟ — بوكونكى ادييا تىزىدە كونشلار ، قىرلار ، شفقلار ،
چىچىكلارله مالامال . طبقات الارضه داڭ برشى يازلسە
تشىبىلار كونشلى ؛ چوللاردن بحث اولنسە سەزلى
چىچىكلار ؟ بونلار هر اديياتىدە ، هىزماندە ، باخصوص
مەلکىندا مەذكوردر ؛ فقط بزم درجه مەزدە افراط ايدن
يوقدىر صانىم .

بىزدە بىرمنظومە ، بىرمقالە او، مۇ اىچىون مائى كوزلەك
طاقلى ؟ هەل ارزوون بىركتاب اوقوركىن كونش وورمسون
دىه آرەصرە كىتابى قىاپىوب — بىر باغچەمك و بىلەك بىرھارك
يىشىدىرىدىكى درجىدە مېنىلۈ اولان — چىچىكلاردن
دولايى دە پىخىرىي آچىل ؟

« قر » غزىتىسى صاحب امتيازىنىڭ محىرىنى فوقا .
غاداده بىكىشىنە ؛ بىريوک آدم عدد ايدىشىنەدە بىلەم اوقدر
اعتراف ايدە بىلەرمىز ؟ بىزدە هەركىشك بىر « بىريوک آدمى »
واردر . ادبىيات ايلە منابىتى بىر حسن افادەدن عبارت
اولا نازىردن بعضىنىڭ بىلە — كىمسەنک طانىدىنى —

بىريوک ادبى واردىكە او بىرخارقە خلقىتىر . مىلا كىمسەنک
او قومىدىنى بىركتاب واردىكە ، مۇئاپنى كىمك « بىر يوك
آدمى » ايسيه اونك تىزىنە بوكتاب امثالى او روپادە
بولۇز بىر بىلە ئابىدر .

كىمال تائىسلە سوپىلەمكە بن ادبىاتىزىنە بحث ايتىنى
استەم ، فقط اميد ايدىرمكە — تىسع وتوغىلە حضر دقت
ايدىلدىكە استعداد طېيىتكى قىيمتى پك آز او له جىغنى
اكلايان — بعض كنجىلەرنىڭ غىرت واقاداملىلە ادييا .
تىزىك اقتدار و اخلاقى مۇاخذات جىدیه ادييەنى لايق
اولدقلىرى درجهدە تاقى اىليه جك قدر كىسب مەتانت ايدر .
مصاحبه ادييە بىر مقدمە كىي مۇاخذات عميقە يە مساعدا او لما
مقلە برابر صنایع بىلە ئىكەن پىستىدە روح عد ايدن ،
و غىرت واجتىhad ايلە مشكىلات طاقت فرسايە قارشو مجەز ،
ذكى و قابىلەت نامىزد استقبال ، صنعتلىرىنە معتقد كنجىلەرلە
ايدىلە جك شى مۇاخذات شىدىدە دكىل مصاحبه ادييەدر .
سزە صورارم : بوقدر عربى فارسى كىلەلر قوللاغە حقىمىز
وارمیدر ؟ .. بن ئىن ايتىيورم . بىر حقيقى تصویر ،
برحسى تىيىن اىچىون دكىل فەقىدان فىكىردىن حاصل اولان
بوشلۇقلارى بىر طاقىم ونگىن جىلەلر ، پارلاق كىلەلر ايلە
قاپانغە چالشىمىق براوجورمى چىچىكلار ايلە دولدىرىمۇغە

بکزر . او زمان وجود بولق ایچون برابر او لسی لازم کلان فکره تعلق ایدنجه باعث حیات اولان کله‌لر ، بر حفره عدمه آتیله‌رق دفن ایدلش اولور . بر قومک ادبیاتی امین ، مستقل اولق ایچون « غیر شخصی » اولمیلیدر . بر فکر ، بر شاعر ویا ادیبک شخصی دکل روحی کوسترر . فکر ، اک یوکسک شواهق جبالدن چن نهره منعکس صور عالیه ابدیه شکانده ، صفحه لايتاهی طیعته مرکوز اولان شعرلرک روحه دوشن سایه بی قرارینی ، بر آهنگ الہی ایله بیان ایتلی واوشعري او قومله او نهره بافق بر اولمیلیدر . کندیلرندن بحث ایتك برا یک عصردم بر یتشان ارباب دهایه مخصوص صدرکه اونلرکده اعتذارلری دهالریدر .

بو فکر ادبی تأیید ایچون مصاحبہ نک متتحمل اوله میه جنی محاکمات عمیقة شاعرانیه کیرشمکدن ایسه بر دلیل مقعن بولغه چالشمق دها مفیددر . فقط نزهه آرامی ؟ نزهه بوللی ؟ ... شمدی بولدم : فرانسه انجمن داشتی دیدکدن صکره بکا سوز سویلمک دوشمز . بو بخته حسن خاتمه ویرمک ایچون سوزی [فنهلون] ه توک ایدیبورم :

« والحاصل بر اثر کرچکدن کوزل اولق ایچون ،

او نده مؤلف کندیسی او نویلی و بنده کندیسی او نو .
تمقلغمه مساعده ایتملیدر . »

اعتلا ایجاد خلقتندن اولان برقوش ایکی قادینک اکسلکلکی نصل حس ایدرسه بوکونکی ادبیاتگرکده نقصانی حس ایتدیکی شی : صمیمیت ایله وضو حدر .
بر شاعر ویا ادیبک خلقت انسانیه وطیعت اشیا به نفوذ ایتمی لازم کلان نظری کوردیکی بزه صمیمی ، واضح بر صورته سویلمیلیدر . مثلا : بر قرانق کیجهده عمانک کنارینه کیدک ؛ استرسه کنر سنه لرجه جان قولاغیله دیکله‌لیک ، اوکا داژ یازدیغکزشیئی او قو دیغم زمان ، قرانق بر همانک الشده دریندن درینه ایکلیان او عمانک ، او دالغملرک سستی ایشتملی یم ... یوقسه طین انداز جمله‌لر ، طه طراقلی سوزلر ، قصورما کلا شامسون دیه انسانی سر سملتمکه بکزر . مساعی ادبیه نتیجه‌سی اولان بر کتاب صمیمی ، متفذ ، واضح اولمیلیدر ؛ مثلا : صاحب‌سی وفات ایتدیکی جهنه خراب ادلش ، بی قلمش بر قصر جانی کوردیکنر زمان متأثر او لدینکزی دکل نیچون مؤثر او لدینگی سویلیکنر ! طیعتک بر کوچوك کوشه‌سی سودیکنکزی دکل هر کسک با قوب ده کوره مديکی کوزل‌لکنی کوسترکنر . ادبیاتک وظیفه‌سی

بىكىمك ، سومك دكل بىكىنديرمك ، سوديرمكدر .

ذهنه كاير كلز يازيلان غير واضح فكرلر ، دها اولىانلاردر . سىي وذكا ايله طبيعتدن آنسىش برفكر تمام اوپلى ، تكمل ايقلى كه وجود بولارق واضح اولسون . طبيعت — كه استادكارلر — تدريسات ابديه اديه .

سندن اولان چىنلىرى ، چىچىكلارى ، آفاجلىرى ، حساس قسىي اولان انسانلىرى ، آيلرى ، كونشلىرى والحاصل اك كورز آثارى صمىمىي واضحىدر .

عئانلىلرك حقيقىپور شاعرى ، اون طقوزنجى عصرك سو كىلى اوладى اكرم بك «زمىمە» نك اينكىنجى قىمنى نشر ايتسدى ؛ بو ائرده كى شعرلرك تىرىجى لطافته كىرىشمىيە جىڭىز ، زىرا بىتىسمىدە بى باقىشىدە كى مختفى حال كېيى بى شعرلرددە تعرىيف اولنە من بى لطافت وار .

شوبولندىغىمىز بىوك عصردە شعر وادب سرا ئارقىليه وحقائق فكر يېنى تقرير اىچون بى ملک مۇكىل اوالدىنىي جەھتەلە اشتە اوملەك بى ائرده كاھ روحە كىزلى كىزلى بىشىلر سوپىلدور ، كاھ اغبار ايله سمايه اعتلا ايدوب كىدىسior ، اوقدىر يوكسلىدور كە روح آنى تعقىيىدە عاجز قالىلور ، چىكىدىنىكى ساي لطافىدن متحىسرى اولان انسانە باقدىنىي . زمان كىنديسىندن شوپىلە بىر صدا كاپىلور :

جان ودل وقف تماشا در شب مهتابىدە
بار هر سودن هو يىدار شب مهتابىدە
آره سرە سادن نزول ايله يالوارهرق انسانك يانىنە

یاقلاشیور، فقط ضایای ماه کبی نه طو تیلیور نه قونوشولیور؛
مالکز جمالنده کی نور روحه قدر نفوذ ایدیبور؛ او حالک
نه اولدینگی اکلامق ایسترمیسکن؟ شویتلاره بافکن.

«بن ما هدر صادرم مهر جمالکز مش

وتی ایدن ده تنویر لیلی قیلن ده احیا

باعث ندر هبوطه بو خاک غم مداره

جای مسیره کن کن صحن سهای اعلا

او صاف حمالکزده اولنق نه دن نمایان

وضع حزن شیرین حزن اطیف لیلا

بر درد کزمی وار در نا قابل تسلي

قلب لطفی کن کن سودای بسلنیر یا

خندان ایکن شویرلر نور وجود کن له

سز بوله حزن ایندنه اوبلق روامی آپا؟»

شعرک زمان ایله مکان ایله بربیوک مناسبتی وار؛
لطافت طبیعیه جه جهان ایندنه یکتا اولان استانبول بر
شاعره الهم معنا ایمکده هر مملکتک مافوقنده در. مثلا
استانبولده بر بارلاق کیجه دوشنه لم، هر طرفده
کوروتیلرک کسلمیکی، هر کسک اویقویه طالدینی کیجه
یاریلر نده فضای بی اتهای سمواتده بوتون کوا کبک ضیاسی
تموجه باشلار؛ سهابک و نسکی، مرمره نک، بونغاز ایندنه

صوری مائی اولدینی جهته او کیجه ده پارلایان کوا کبک
ضیاسی مائی کورینور؛ افقک اوزرنده مشهود اولان
هلالک خفیف ضیاسی، دکنره عکس ایدن شکلی مائی،
اوتهده بردیده آفان صولر مائی، شوراده بوراده اوچوشان
قوشلر بیله مائی.

او مائی کیجه نک ایندنه افقک اوزرنده طوبلانان بر
چوق کوا کب تترهین ضیالریله برشاعرک کوزلرندن،
یعنی قصر سرائر روحک ایکی نورانی پنجره لرندن کذار
ایتدیکی زمان قلبک بر کوشمنده خوابیده نیجه سودالر
اویاندیرر؛ اشته او سودالر هپ شعردر. مثلا بر کنج والده
دو شونلسون: بر دقیقه قوجاغندن آیرمک ایستمدیکی اولادینی
اچل دینلان قوه ظالمه قوللرینک آره سندن قوپار و بدنه
طوبراغه کومدیکی زمان، او والده یه دنیاده هیچ برشی
تسليت ویره من؛ کرمه رک آتشی طبقه لری غودان زمان
بیله اولادینی غائب ایتمش بروالده نک کوکانده کی نار هجرانی
سوندیره من؛ او زمان او والده آجی آجی آعلامه باشلار؛
اشته او کوز یاشلری هپ شعردر. محروم حس! اعتهاد
ایتیورمیسک؟ یا بولیتلری کوردیکل زمان نه دیه جکسک؟
فاخرم درت بحق یاشکده سنک
یاراشیرمیدی طوبراغه بدنک

کوملک چاک ایدوب یمان الم
بیچدیلر جسمکه کوره کفنه
شمدى ایصالاق طور رسراشکمن
قوقلایوب او پدیکم او پیر هنث
سویله یالکز میسک جکر پاره
ایصیدن یوقی خاک ایچنده تنک
بلبل ناطقه که نه دن صوصدی
صولدیمی آه غنچه دهنک
خون ایدر قابی ذکر هر حالک
آغلادر چشمی یاد هر سختک
کوریسور کوزلرم ملکلر له
سیر و آرامکی سهاده سنک

بومنظمه می او قورکن سامعه و جدان او ساکن
ساکن آغلایان قلبک صداسنی ایشیدیبور ، کلمه لرک منقح
اویسی سوزلرک طبیعتکی روح ایچون نه کوزل بر آهنک
حاصل ایدیبور .

بلبل ناطقه که نه دن صوصدی
صولدیمی آه غنچه دهنک

اکرم بک بهارستان شرقه غبطه بخش اولان
خیالات شاعر انسی ایچنده یتشمش بو بدیعه ادب بزی

تقدير علویتنه عاجز بر اقیور . چو جقلرک هان هپسنه
دو داقلری کل رنگنده در ، هر شیئی اکلامق ایستره ،
ترهین سسلرنده کیزلنان بر آهنک خفیف والدینی ایچون
بلبلرک صداسنند دها لطیف دلکیدر ؟ او جو جقلردن
برینک وفاتی بوندن دها مؤثر ، بوندن دها مکمل
تصویره هانکی ترک شاعری موفق اولمش .

اطراف غرق انوار انوار غرق الوان
اشباح بی کشافت ارواح بر تجلا
اجرام نور جوال آثار روح ساری
چکمشدی صادکه عرضه اکوانی حق تعالی
متند اولیدی اویله آه اول شب منور
هیچ دونمیدی عالم هیچ کلییدی فردا

استاد کمال بکله حامد بک مستنا اوله رق هانکی
ترک شاعر یدرکه بولیه نورلر ، رنکلر ، چیچکلر صاچه .
رق کندیسنه مخصوص بریولدن کیتمش ؟ اکر بوراده
کندیلرندن بر کلمه بخشنه مساعده ایدیلیرده استاد
کمال بکل طبیعت شاعر انسه قوت و قدرت ، حامد بک
کنه محض علویت تسمیه ایدر ایسه که ، اکرم بک کنه ده
لطافت و روحانیت دیز . زیرا کمال بک آتشین فکرینک
محصولی اولان سوزلری برو و اقادن فشقران معدنیتات

کبی متین و آتشنا کدر . کمال بک اندنه لفظلار ، کلمه‌لر
جمله‌لر براستاتو یايانک ید استادانه سنده کی مادیات کبی در که
استدیکی کبی از ر ، استدیکی کبی قولالانیر ، استدیکی شکله
صوقار ، او زمان نظر اشتباق او کنده با قفله طویولز بر
تمثال علویت وجوده کایر ؛ افکار شاعر انسنده برقرارانلقد
طرف ، بر نقسان یز برافقز . بو عالی شاعر ک اثرلرند
دهشتله خطاب ایتدیکی روح ابتدالی ایلرولر ، ایلک
خطوه‌سنده قوتی صکره ده جسارتی غائب ایدرک کیری
چکلمکه باشلار . او جهته‌درکه استادک شاعرلری ایچون
مظفریت محققدر . سوق صدله سویلیدیکمز شو ایکی
سوژه بر قاج کله دها علاوه ایده‌م : حامد بک افکار
شاعر انسی دائمآ سهاده طولاشیر ، زمینه پک آزاینر ،
اک مادی مباحثه بیله دلیلداری سهاویدر ، حیات انسانی
تشریح ایچون یازیلان تیاترولرند بیله مرجحی ، مأخذنی
سهادر . او لیه دنیله بیلرکه بو علوی شاعر ک شاعرلرینه
غروبل حزنی ، طلوعلر نشئه‌سی ، سما رنگنی ویریوره
زمینده قالمبه جبور اولدیفی زمان — محسرده قدید
اولیش قوللرینی کونشک ضیاسنه طوغری قالدیروبده
منزارندن قیام ایدن برموتاکی — سوز و کذار ایله سایه
اعتلا ایدر . هیچ بر حالی تعین نمکن دکلدر ؛ ابعاد

مطلاقه‌ی تحدید قابل اولمدىفی کبی ، حامد بک مالک
اولدیفی دها شعرلرنده آنی اولهرق ابراز ایتدیکی پرتو
ذکا ایله کوریلیر . بونلری بشقه‌جه بزر مقاله‌یه برا قهرق
صدد بجشمزی غائب ایتیه‌م . اکرم بک کسلدیکی
شاعر انسی هر طرفه کورلیلرک ، سسلرک کسلدیکی
بر زماده سکون و سکونت ایچنده علوی بر حزن ایله
طوغر بدن طوغری یه بروحو تنویر ایدن آیک ضیاسنه
بکز ر ؛ شعرلری ینه او آیک ضیاسی کبی کیردیکی قلب‌لرده
بر سودا ، طوقوندیفی یرلرده برفیاد او یاندیرر . بو علوی
شاعر ک تصویر و ترسیم طیعته قوللاندیفی رنکلار هیچ
بر شاعر ده مثلی کورلماش درجه‌ده نظر ربارد ؛ قلبه
او قشایه رق سویلر ، روحی ابدیتی سویلیدرک آلقشلار .
زمن مه ده مندرج «نغمه» عنوانی منظومه‌نک شو
بیتلرینه باقه‌م :

عرشه اولنور سنکله اعلا
کلبانک تضرعی عبا دک
شو قلک غلیان ایدردی پیدا
خوننده کتاب جهادک
قدسیتی کوسترن بو شیلر
علویتکه دلات ایلر

بوراده فکر شاعرانه معصوم کوکلردن چیقان
فرياد کي ، اعتلا ايده نزد الوهيته پيوسته اوليور .
اکرم بک ترقه ادبیات نامنه تبریک ایدرز .

